B103/H/4013

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 4. SESTDIENA, 1975. GADA 25. JANVĀRIS 25. GADS SATURDAY, JANUARY 25, 1975.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Vašingtonas - Maskavas detante uz ledus

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Jaunais gads dažu nedēļu laikā jau sagādājis pārsteigumus daudzās pasaules malās. Dažus nerātnā laika sprīža pārsteidzošos politiskos kūleņus nav viegli iztulkot un vēl grūtāk aptvert to iespaidu starptautiskās politikas tālākā norisē.

ASV prezidenta Džeralda Forda godīgi atklātā valoda par ASV saimnieciskās krizes reālitāti jāuzskata par pirmo soli ceļā uz amerikāņu saimnieciskās veselības atgūšanu. Tajā pašā laikā nav šaubu, ka prezidenta pieteiktām zālēm kongress nebūt nepievienos savu akceptu. Un tā prezidenta Forda iecerētā laulība ar demokratu partijas vairākuma dominēto kongresu jau tuvākās nedēļās pārvērtīsies par Baltā nama un Kapitola nepārtrauktu konfrontāciju.

Kā Fords, tā arī viņa oponenti šajā konfrontācijā mēģinās iegūt politisko municiju 1976. gada prezidenta vēlēšanu kampaņai. Te jānorāda, ka tauta līdz šim pieteiktos prezidenta soļus inflācijas, bezdarba un saimnieciskās krizes apkaŗošanai līdz šim jau uzņēmusi labvēlīgi. Tieši ticības un pašpaļāvības atgūšana ir pamatā prezidenta Forda pieteiktiem konkrētiem techniskiem soļiem tagadējās nopietnās saimniecības sarežģījumu pārvarēšanai. Ne Fords, ne arī kongress tautai nevar solīt nekādus zilos brīnumus. Izkļūšanai no saimnieciskā atslābuma labirinta un inflācijas džungļiem ir nepieciešams laiks. Ļoti iespējams, ka viss 1975. gads paies tikai lēnā, bet mērķtiecīgā sarežģītā kamola atšķetināšanā, un tikai nākamā gada pavasarī varbūt viss sāks atgriezties vecajās labajās sliedēs.

Jaunā gada pirmā lielākā politiskā mīkla vēl joprojām ir Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretāra Leonīda Brežņeva fiziskā un politiskā labklājība. Minējumi par Brežņeva likteni savu kulminācijas punktu sasniedza kāda Indijas laikraksta palaistās baumās, kur no „drošiem avotiem" tika apgalvots, ka Brežņevs jau pats atlūdzies no amata. Nav šaubu, ka 68 gadu vecā sarkanā cara veselības stāvoklis nav spīdošs.

Daudzi nopietni rietumu politiskie komentātori jau pasteigušies apgalvot, ka politbirojā sākusies cīņa sarkanā troņa mantošanas dēļ. Domā, ka pārejas laikā Brežņeva krēslā labas iespējas iesēsties ir viņa palīgam un vietniekam Andrejam Kiriļenko. Nelaime tā, ka Kiriļenko, tāpat kā Brežņevs, jau pārkāpuši sešdesmit astoto gada slieksni. Pats Brežņevs vēlētos troni nodot atklātībā vēl maz pazīstamam, bet pa komūnistu partijas kāpnēm ātri augšup izvirzījušamies „aparačikam" Fjodoram Kulakovam. Par nopietnu kandidātu uzskata arī bijušo komjaunatnes šefu un bijušo čekas priekšnieku Aleksandru Šeļepinu. Savā līdzšinējā politiskā karjērā viņš dinamiskā godkārībā esot pārkāpis pāri nevienam vien sāncensim.

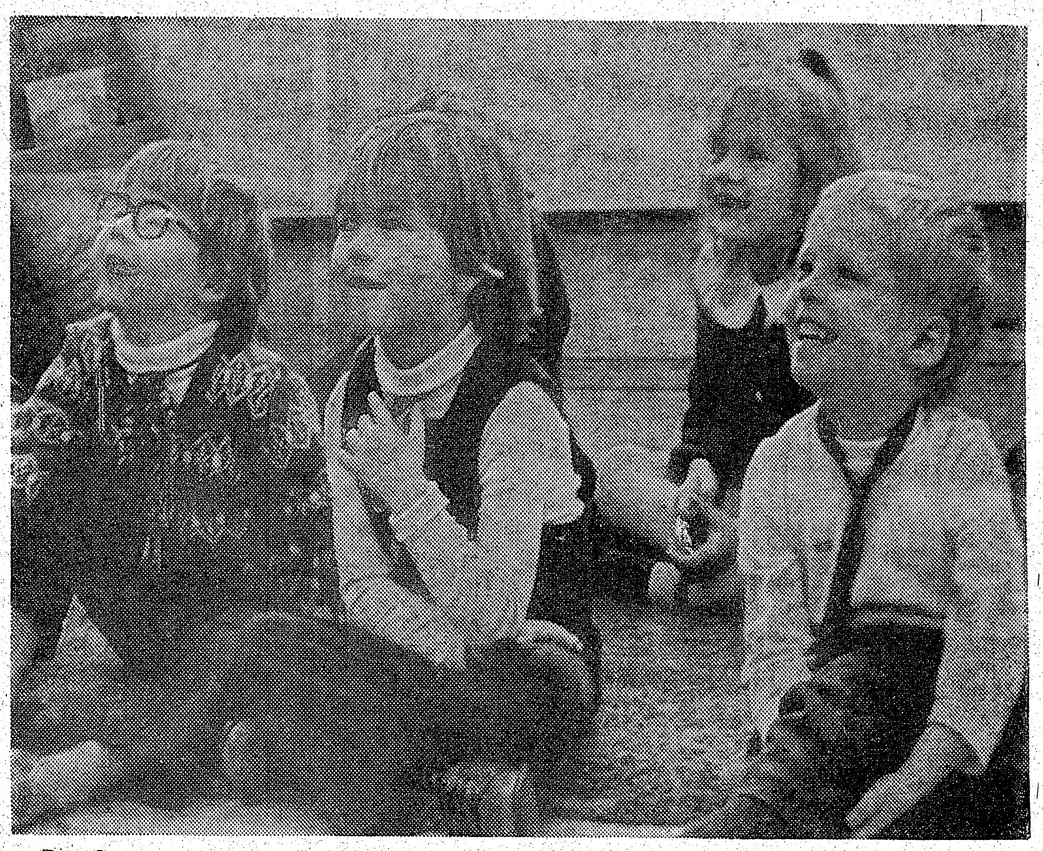

Draudzīgā aicinājuma dienā atcerēsimies latviešu skolas, lai šādas priecīgas jauno latviešu sejas mums būtu arī nākotnē!
J. Liģera uzņēmums

Amerikāņu profesors Viktors Zorze apgalvo, ka politbiroja cīņa par partijas ģenerālsekretāra amatu jau uzliesmojusi pilnā apmērā. Valdnieka maiņa Kremlī nepaies bez atbalss visā padomju imperijā. Tā atbalsosies arī Kremļa ārpolitikā. Vai tā būtu tikai sagadīšanās, ka tieši Brežņeva „slimības laikā" uz Maskavu izsaukts ilggadējais sūtnis Vašingtonā Anatolijs Dobrūņins. Var pieņemt, ka Maskavas un Vašingtonas līdzšinējās attieksmēs notiek izšķirīgs lūzums. ASV un Pad. savienības sadarbības auklētājiem tāpēc kā zibens no zilām debesīm bija Kremļa paziņojums, ka tas uzsaka 1972. gadā parakstīto krievu un amerikāņu saimniecības noligumu. Kā zināms, tad demokratu senātors Dženksons panāca to, ka Vašingtona līgumam pievienoja klauzulu par žīdu emigrantu izlaišanu no Pad. savienības. Kremlis šo senātora Dženksona „papildinājumu" uzskatīja par „iejaukšanos suverēnas valsts iekšējās lietās". Ņemot vērā to, ka senātors Dženksons ir viens no vērā ņemamiem demokratu partijas kandidātiem 1976. gada prezidenta vēlēšanās, var pieļaut varbūtību, ka ar piemināto tirdzniecības noligума uzteikšanu Kremlis māģinājis torpēdēt izteikti pretkomūnistiskā senātora Dženksona nākotnes politiskos plānus. No pēdējo nedēļu notikumiem izrietējusi nenoliedzama patiesība, ka Vašingtonas un Maskavas detante uzlikta uz ledus. 1972. gadā parakstīto tirdzniecības noligumu kā Brežņevs, tā arī Dr. Kisingers uzskatīja par Maskavas un Vašingtonas sadarbības (detantes) stūrakmeni. Vai tā būtu sagadīšanās, ka tieši 14. janvārī, dienā, kad Kisingers pavēstīja amerikāņu presei detantes stūrakmeņa sadrupšanas sākumu, ASV aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers jr. savukārt pateica, ka Kremlis sācis izmēģināt jaunas atomraķetes, ar kurām Pad. savienība var īsā laikā sasniegt militāro potenciālu un kļūt pārāka par ASV.

Kad amerikāņu bruņotie spēki atstāja Indoķīnu, pats Brežņevs deklarēja Dr. Kisingeram, ka Maskava turpmāk neatbalstīs nekādu Hanojas agresiju. Niksona pieteiktais „miers, nezaudējot godu" Indoķīnā izrādījies par maldinošām frazēm aizplīvurotu faktisku ASV kapitulāciju. Tikai dažus gadus pēc parakstītā pamiera Hanoja tagad uzsākusi bīstamu agresi-

(Turpinājums 10. lp.)

Latviešu (Toronto) kreditsabiedriba

piedāvā reģistrētu pensiju plānu.

Noguldījums atrodas kreditsabiedrībā, par kuŗu maksā 8% gadā.

KOOPERATĪVU TRUST COMPANY IR MŪSU PĀRSTĀVIS.

Apvienoto vīru koŗu: Junda, Kalamazū un Viesturs

KONCERTS

1975. gada 8. februārī, pl. 7.00 vak., Lietuviešu zālē,
1573 Bloor St. W. (pie Dundas St.)

Diriģenti: *Daumants Vītols, Roberts Zuika un Jānis Bārušs.* Solists: *Pēteris Lielzuika.*

Pēc koncerta saviesīga dzīve ar deju līdz plkst. 1.00 rītā. Galdiņi rezervējami pie Mrs. A. Budže, tel. 653-7605. Ērtas auto novietošanas un apakšzemes transporta iespējas (Dundas apakšzemes stacija).

Apmeklēt līdz viesturieši.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. G. 25. JANVĀRIS, 4. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs viedoklis un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Dadža zīmējums

Nikolajs Kalniņs

Ja pie durvīm klauvē

PĀRDOMAS KULTŪRAS DIENĀS

Klausoties referātus un diskusijas, brīžiem likās, ka atrodos kādā no sarīkojumiem, kas notika kādreiz Rīgā. Programmā sacīts, ka dzejnieki, kas apsēdušies pie galda," „paneļdiskusijās" spriedīs par latviešu dzeju trimdā un dzimtenē.

„Ziemsvētkos tiešām vēl joprojām birst tikai Poruka baltais sniedziņš uz skujiņām, un 18. novembrī dzirdam Brigadere Trīs vārdus, bet kur ir mūsdienu dzejnieku vārdi par tēvzemes likteņiem? — Raiņa Daugavas kareivji brīvības cīņu laikā lasīja ierakumos. Vai tagad mēs atrodamies cīņas pozicijās? Solžeņicins tagad izkliedz vergu vaidus visai pasaulei. Vai mēs par savas tautas ciešanām varam klusēt?" tā starpbrīdī jautā kāds vecāks klausītājs.

„Spriedums par mūsu dzejniekiem ir pārspīlēts un aplams," ieminas kāda gados jaunāka dāma. „Nav tikai Brigadere un Rainis vien rakstījuši patriotiskus darbus, tai pašā laikā vēl būtu minami kaut vai tikai Aspazija, Kārlis Skalbe, Jānis Akurāters, Vilis Plūdons, Fricis Bārda, Edvarts Virza . . ."

„Kundze, mēs runājam par mūsdienu dzejniekiem," pirmais debatētājs nepacietīgi pārtrauc.

„Labi, kur tad paliek Andrejs Eglītis, Zinaīda Lazda, Vēronika Strēlerte, kur patriotiskie mocekļi Leonīds Breikšs, Vilis Cedriņš, Jānis Medenis? Kur Ilze Kalnāre, Vilis Veldre un vēl citi aizvestie vai pazudušie? Vai viņus neesat lasījuši? Jā, un jāmin arī Aleksandrs Čaks ar Mūžības skartiem."

„Arī par tiem mēs nedomājam. Tie, protams, lasīti un cildināti. Bet nosauciet mums visjaunākos?" nu arī otrs debatētājs ieprasās itin uztraukts. „Nosauciet, kas līdzīgi Rainim vai Eglītim?"

„Mākslā neviens nedrīkst būt otram līdzīgs. Manuprāt, ikviens jaunais literāts, kas svešumā raksta latviski, ir jau patriots. Bet ja jūs gribat, netrūkst mūsu jaunajiem arī, tā saucamās, patriotiskās dzejas. Valda Dreimane reiz lasīja dzejoli par akmens šķembu Daugavā. Jāsaka, mani tas savilņoja daudz vairāk nekā daža laba fraze par tēvzemes mīlestību. Gunāram Saliņam ir dzejolis Apmežosim Ņujorku, kas uzņemts mūsu skolas lasāmgrāmatā. Jānis Krēsliņš raksta par pelikāniem Bronksas zooloģiskajā dārzā, Richards Rīdzinieks par sešām cigaretēm, Valdis Krāslavietis par laika degli, un es vēl varētu daudz vārdu nosaukt. Šajā dzejā smeldz ilgas pēc dzimtenes, sāp mūsu likteņi, sāp aizmiršana. Pat Linards Tauns, kuram nav nevienas rindas, ko, paviršī uzskatot, varētu saukt par patriotisku, bija ne tikai sava, bet arī savas tautas likteņa apdziedātājs un varbūt viens no šī laika īstākajiem un lielākajiem.

„Bet Juris Kronbergs? Vai viņš ar izraudzīto Dantes citātu par mēsliem, piedodiet, es negribu teikt . . . kā dzirdējām, vai viņš negribēja aizstāvēt, tā saucamo, pornografisko dzeju?" abi vecākie kungi vēl neatlaižas.

„Nē, viņš tikai vērsās pret tiem, kas dzejniekus grib sākt cenzēt. Bet viņi vismaz šai krastā vēlas paturēt brīvību."

„Brīvību kritizēt gribam paturēt arī mēs, lasītāji," sparīgi piemetina kāds no klausītājiem.

Starpbrīdis beidzies. Jāiet klausīties nākošais referāts. Referents ar piemēriem no pasaules un mūsu pašu literātūras rāda, ka laikmeta vēji daudzus rakstniekus aizskalo aizmirstībā. Dzīvo tikai tie, kas ir pieskārušies mūžības vērtībām, un viena no šīm mūžības vērtībām ir arī mīlestība pret savu tautu.

Pēc referāta pievirzos atkal debatētājiem, kas sagājuši kopā.

„Dzīve svešumā ieilgst," saka pirmais. „Lielais miera sargs aicina krāt ne tikai mūžības vērtības, bet vecākos sauc pamazām arī ieiet pa mūžības vārtiem. Mums tie var

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules.

JAUNĀS GAITAS PROBLĒMAS

Žurnāls Jaunā Gaita 1955. gadā iznāca Linkolnā V. Nollendorfa un vēlāk A. Runģa redakcijā, bet kopš 1960. gada Hamiltonā L. Zandberga vadībā. Sākumā tas bija domāts literātūras un mākslas vajadzībām, bet L. Zandberga redakcijā pakāpeniski pievērsies politikai, un 100. numurā politika jau ir dominējošs temats. Žurnālu izdod apgāds Ceļinieks un iespiež V. Ziediņš Toronto.

Žurnāla 100. numurā V. Būmanis 56. lp. raksta: „Latviešu sīkpilsoniskā trimda vēl pastāv — varbūt tieši tāpēc, ka tā atsvešinājusies no Latvijas. Šī trimda nebija un nebūs spējīga Latvijai izvirzīt reālu un progresīvu nākotnes perspektīvu. Šīs perspektīvas attīstīšana un īstenošana gul latviešu proletāriāta rokās — latviešu sīkpilsonībai Latvijas nākotnē vairs nav vietas." — Gados jauniem lasītājiem, kas nav lasījuši komūnistu partijas „īso kursu", citējums būs grūti saprotams, tāpēc noderēs mazs paskaidrojums. Būmanis trimdas latviešus apzīmē par sīkpilsoņiem, kas ir iecienīts vārds komūnistu žargonā, kaut šinī gadījumā tas nepatiess. Latviešu vairums trimdā ir strādnieki jeb komūnistu terminoloģijā — proletāriāts. Trimdas latvieši no dzimtenes atsvešinājušies mazāk nekā M. Būmanis, O. Rozītis un vai citi, kas raksta aplamības un apstākļus nepārzina. Viņiem derētu gadu nodzīvot Latvijā un pēc tam (ja vien tie uz 25 gadiem nepazustu Gulaga archipelagā) mēs labprāt tos uzklausītu. Trimda ir un būs spējīga izvirzīt progresīvu nākotnes perspektīvu, ja vien esam vienprātīgi par vārda „progresīvs" nozīmi. Komūnistu izpratnē „progress" ir diktātūra, nāves sods un spīdzināšana, kari un iekarojumi, citu tautu apspiešana, brīva vārda un darba izvēles noliegums. Manuprāt tas viss ir regresīvākais, kas kādreiz cilvēces vēsturē piedzīvots, bet autors domā, ka tas ir progress! Tāpēc saprašanās būs grūta. Autors domā, ka progresa īstenošanu sasniegs latviešu proletāriāts, bet kopš krievu okupācijas proletāriāta Latvijā vairs nav: ir tikai vergi kolchozos un rūpniecībā, kuŗus izrīko krievu vagari. Neesošs proletāriāts līdz progresam nevarēs noķļūt.

Būmanis, Rozītis un pāris citu autoru nogurdinoši vēl un vēl maļ 68 gadus vecās, mums pazīstamās dzirnavas un apnikušās propagandas dzirnavas. Tāpēc nav nozīmes citēt citus propagandistu savārstījumus žurnālā. Viņu pašreizējais nolūks ir sekmēt okupācijas varas mērķus ar latviešu tautas iznīcināšanu. Autori sevi dēvē par sociālistiem. Kā zināms, pasaulē tagad ir ap simt sociālistu pasugu, bet autori neizpauž savu īsto piederību. Ja demokratiskie sociālisti, kas aizstāv demokratisku valsts iekārtu un individa brīvību, arvien lietotu savas piederības pilnu apzīmējumu, tad pārējiem sociālistiem maskēšanās nebūtu viegla. Pēc teksta spriežot, autoru vairums ir maskētie sociālisti, komūnistus ieskaitot.

Ir zīmīgi, ka Jauno Gaitu labi pazīst tagadējās Latvijas pārvaldnieki. U. Ģērmanis — Žili stikli, zaļi ledi 305. lp. raksta, ka savā Rīgas apmeklējumā viņš jautājis dzejniekam I. Ziedonim — vai pazīst Jauno Gaitu? Atbilde bijusi: „Tas ir nopietns žurnāls; kvalificēti līdzstrādnieki." Sarunā ar Rīgas Fundamentālās bibliotēkas direktoru E. Arāju, Ģērmanis jautājis par izdevumu apmaiņu ar trimdas latviešiem un saņēmis atbildi: „Ar Jauno Gaitu ir kārtīga apmaiņa" (203. lp.). Trimdas laikrakstos nesen lasījām oficiālu protokolu par trimdas grāmatu sadedzināšanu Rīgā, ieskaitot prof. E. Dunsdorfa vēstures grāmatu. Apskaužama laime ir Jaunai Gaitai: to nededzina, bet uztur „kārtīgu apmaiņu". Žurnālā lasīti arī daži pozitīvi raksti literātūras un mākslas jautājumos, pie kā redakcijai vajadzēja palikt, kā tas sākumā bija domāts.

Paredzētās paneļdiskusijas vadītājs O. Liepa š. g. 18. janvārī L. A. pārmet redakcijai dažu viņam nepatīkamu rakstu iespiešanu un redakcija tam atbild ar skaidru faktu uzskaiti. Diemžēl, O. Liepa savā rakstā svarīgākiem jautājumiem nepieskaŗas. Viņš domā, ka L. Zandbergs nav apsūdzētais, kaut daudzi domā, ka ir. Saprotams, latviešiem trimdā nav savas tiesas, tāpēc oficiāli mēs nevaram lietot formālos apzīmējumus personām, kas piedalās tiesu procesā. Tomēr pēc analoģijas mēs mēdzam lietot tiesneša, prokurora, apsūdzētā un citus vārdus, kas ir ērti un katram viegli saprotami. O. Liepa raksta, ka „paneļim vajadzīgi kritizētāji (kāpēc tad celti iebildumi pret J. Grodni? — J. L.), dažādu uzskatu diskutētāji, ne apsūdzētie." Tādā veidā autors pats jau it kā izlēmis, ka neviena vainīgā nebūs un tos aizstās diskutētāji un izskaidrotāji . . .

L. Zandberga aicināšana paneļī ir absurds izaicinājums latviešiem un visa lieta būs komiska. Ja O. Liepa ir diskusiju temata autors („Mēr-auklas politisko uzskatu izpausmēm presē"), tad viņš sevi ir diskvalificējis diskusiju vadītāja pienākumiem. Diskusiju objektīvs nosaukums varētu būt: „komūnisma propaganda Jaunā Gaitā", bet LPB Kanadas kopas vadībai tas nav paticis, jo kopas vadībā bez O. Liepas ir arī L. Zandbergs. Preses darbinieku un viņu pienākums ir informēt lasītājus patiesības garā par visiem notikumiem latviešu dzīvē, bet šinī gadījumā saskatāms slēpšanās un noklusēšanas mēģinājums. Ja kopas priekšnieks domā, ka kāds kopas loceklis ir nevainīgs un to ņem savā aizsardzībā par negantu sīkpilsoņu apvainojumiem, tā ir cēla rīcība, tomēr aizstāvībai jābalstās uz faktiem, ne simpatijām. Nav arī paskaidrojuma, kāpēc diskusijas pārceltas no 6. uz 13. februāri un kas to izlēmis. Pēc visa notikušā jācer, ka abi kungi diskusiju laikā sēdēs publikas solos. Kļūme notikusi arī LNAK valdes sēdē 1974. gada 13. novembrī, kad jautājuma kārtošana nodota Kultūras nozarei. Kas kopējs šai nozarei ar politiku? Loģiska un laimīgāka lietas kārtotāja būtu LNAK politiskā nozare. Var apšaubīt arī jebkādu diskusiju vajadzību: kas lasījis J. G., tur viss ir skaidrs un augstākās dialektikas izskaidrotāji ir lieki. Skaidrai galvai „smadzeņu mazgāšana" nav vajadzīga.

Kas atbalsta J. G. iznākšanu? Pirmos gados ar nelieliem piešķīrumiem to atbalstīja

(Turpinājums 16. lp.)

Dr. Pāvils Va

Vai

Dr. Pāvils Va

Par šo rēt
varētu debat
kas teiks, ka
pamata. Lai
varot kļūt k
dzejas, ko la
ko dzirdam
mīt nenoliec
ma pieskaņa
ta neveikla
pārlieku se
— mirdz" ve
lēšana, vai a
labiem un c
rezultātā citi
kainas vai
Par spīti aut
gu un atbals
bai, diezgan
pietrūkst tā
sītāju vai
sasilda, — u
mākslinieciskā

Daudz tiek
nās mākslas
un rezultātā
tādi vārdu a
grimt, tos a
var varbūt

Daļēji šaja
dos raksturī
zīmīgās dzej
nojama ieilg
vidē, mūsu a
tas dzīvā sp
kas uztver
progresē —
dicionālajai
svešākos no
sevī nocietin
valodas un
ziņas ietek
atrofējas, bi
no pašreiz
nes kultūras
tisku apsvēr

Un tomēr
pesimistam,
dzu gadu d
das literārās
esmu pārlie
jas dzīve b
ka.

Vai dzeja
un būs dzīv
būs dzejniek
domas un i
ties pāri vi
lajam aplok
šākā cilvēku
personiskas
par pārpers
valodu.

MĀKS

Lat

Atklāša
darbdie

Dr. Pāvils Vasariņš

Vai dzeja vēl ir dziva?

Dr. Pāvils Vasariņš pie Jaunās Gaitas plakāta sarīkojumā
Foto : Bruno Rozītis

Par šo rētorisko jautājumu varētu debatēt. Būs ļaudis, kas teiks, ka nē — un ne bez pamata. Lai gan par dzejnieku varot kļūt katrs, lielai daļai dzejas, ko lasām avīžu slejās, ko dzirdam sarīkojumos, piemīt nenoliedzama amatierisma pieskaņa. Itin bieži redzēta neveikla pantošana, vai nu pārlieku sentimentāla „sirds — mirdz" veida atskaņu meklēšana, vai arī prātošana par labiem un cēliem ideāliem — rezultātā citiem piedāvājot kokainas vai nodrāztas frazes. Par spīti autoru un viņu draugu un atbalstītāju labajai gribai, diezgan bieži šai dzejai pietrūkst tās dzirksts, kas lasītāju vai klausītāju patiesi sasilda, — un spēj to panākt mākslinieciski adekvātā veidā.

Daudz tiek rakstīts arī jaunās mākslas brīvības vārdā — un rezultātā palaikam iznāk tādi vārdu atvari, ka tajos iegrimt, tos aptvert un saprast var varbūt tikai autors pats.

Daļēji šajā beidzamajos gados raksturīgajā dzīvās un nozīmīgās dzejas nabadzībā vainojama ieilgušā dzīve svešajā vidē, mūsu atdalīšanās no tautas dzīvā spēka avotiem. Tie, kas uztver jaunus iespaidus, progresē — aiziet jaunos, tradicionālajai latviešu kultūrai svešākos novirzienos. Tie, kas sevī nocietinājušies pret citas valodas un citas zemes dzīves ziņas ietekmēm, neizbēgami atrofējas, bieži atsakoties arī no pašreiz pieejamiem dzimtenes kultūras materiāliem politisku apsvērumu dēļ.

Un tomēr — negribētos būt pesimistam, jo arī pēc daudzu gadu dzimtenes un trimdas literārās dzīves vērošanas esmu pārliecināts, ka bez dzejas dzīve būtu vēl nabadzīgāka.

Vai dzeja vēl ir dzīva? Tā ir un būs dzīva tik ilgi, kamēr būs dzejnieks, kuŗa izteiktās domas un izjūtas varēs paceltīes pāri viņa paša individuālajam aplokam, atbalsoties plašākā cilvēku pulkā, kļūt no personiskas sevis izteikšanas par pārpersonisku, universālu valodu.

Universālu? Principā, būtībā, protams, ne jau visiem un vienmēr vienlaicīgi saprotamu valodu. Kā dzīve ir raiba un daudzplākšņaina, tā arī dzejai nevajadzētu ierobežoties vienas sliedes, viena virziena, viena pagasta apjomā. Atzīsimies — latviskā dzīve svešumā ir jau tāds paliels pagasts, kuŗa iedzīvotājiem, kaut izsvaidītiem pa visu pasauli, ir „vienas sāpes un vienas cerības . . ."

Esmu tomēr pārliecināts, ka mūsu lolotās latviskās identitātes dzirksts var uzliesmot gan vienas, gan otras paaudzes, gan vienas, gan otras dzejas formas un stila ietvaros. To līdz šim un arī vistuvākajā nākotnē ir iespaidīgi parādījuši Toronto un citur notikušie „dzejas kokteiļi". Vai atceraties pirmo Jaunās Gaitas kokteili 1961. gadā Marisa Vētras asprātīgajā, dzirkstīgajā vadībā? Tad nākošie — 1962. un 1963. gadā . . .Uz vienas skatuves uzmanīgas, plašas klausītāju saimes priekšā dzirdējām gan Jāni Veseli un Veltu Tomu, Rūtu Skujiņu, Ingrīdu Vīksnu — dzejniekus, kuŗu stāžu un latviskumu neviens neapšaubīs — un jaunino, romantisko dzejnieci Valdu Dreimani, latviešu karavīra likteņa apdziedātāju Valdi Krāslavieti, tautasdziesmu un Ņujorkas sirreālistisko motīvu sapludinātāju Gunāru Saliņu, satirisko, bet patieso dziļuma meklētāju Jāni Krēsliņu un garu virkni citu, ieskaitot tā laika Latvija Amerikā redaktoru Aleksandru Kundratu un nesenās Kultūras fonda žurnālistiskās balvas saņēmēju Maksi Čulīti. Liela daļa no šiem literātiem palīdz mums arī šajā pelēcīgajā ikdienā saredzēt dzīvās literātūras dzirksti.

Kopš šīs pirmās kokteiļa virknes ir pagājuši pāri par desmit gadu. Mūsu vidū vairs nav Vētras, Veseļa un Skujiņas. Apklusis viens otrs no tā laika daudzsološajiem jaunajiem talantiem. Bet, pārskirstot Jaunās Gaitas un citu izdevumu lāppuses, kļūst gluži skaidrs, ka nav beigušies jaunie dzejas formas un satura meklējumi. Vai tie, gan formāli grafiski eksperimenti, gan senatnīgu, latvisku vārdu un priekšstatu pārblīvēti parallēlpantu un divstāvu dzejojumi, gan divvalodu vai trijvalodu dzejoļi ir patiesi mūsu šāsdienas dzīvā dzeja, radusies svešajā vidē, ne bērzu birztalu un dzimtenes ežmalu romantiskajā iedvesmē? Atbildi šim jautājumam katrs varēs atrast pats gaidāmajā Jaunās Gaitas jubilejas kokteilī Toronto Latviešu namā 9. februārī pl. 4 pēcp.

Guna Ikona

VĀRDU SAULES

Šī ziema vēl
mūs apmaigo
Ziemsvētku zaļā zālē.
Bargais kailsals apslēpies
gaida janvāŗa vārtos.

Vārdi — tava jūnija
vārdu saules —
sarmoti laistās
saltā gaismā.

Centrālās kultūras dienas Grand Rapidos

Tās pārrunāja Grand Rapidu latviešu biedrības valde savās sēdēs aizvadītā gada beigās. Centrālo kultūras dienu rīkošana grandrapidiešiem atkal bija uzticēta saziņā ar ALA un Kultūras biroja vadītāju M. Grīnu. Pēdējās plašākās latviešu kultūras dienas šeit notika 1972. gadā sadarbībā ar tautiešu saimi Kalamazū, dažiem sarīkojumiem risinoties tur, un pirms tam vēl 1968. gadā. Šogad tās risinājās 8., 9., 15. un 16. martā.

Lai plašākas latviešu sabiedrības aprindas informētu par rīkojamām Centrālām kultūras dienām, Latviešu biedrības namā šajās dienās bija sasaukta organizāciju un draudžu pārstāvju apspriede, kuŗā piedalījās ap 30 dalībnieku, daži arī no Kalamazū, to vidū ALA vicepriekšsēdis V. Miķelsons. Apspriedi vadīja Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs. Sanāksmes dalībnieki izraudzīja kultūras dienu rīcības komiteju: priekšsēdis A. Grīnbergs, vicepriekšsēži — V. Judovics (koŗa un mūzikas lietās), A. Lapsiņš (tēlotāja māksla) un E. Avots (izglītība). Par sekretāriem darbosies V. Valkovskis un J. Rumberga sen.

Gleznu izstādi rīkos saziņā ar ALA tēlotājas mākslas nozares vadītāju A. Sildegu, bet grāmatu skati apņēmies iekārtot V. Miķelsons. Notiks arī apvienoto vīru koŗu koncerts, piedaloties Toronto vīru korim Viesturs (diriģ. J. Barušs), Montrealas Jundai (T. Vītols) un Kalamazū vīru korim (R. Zuika).

Centrālās kultūras dienas atklās 8. martā Latviešu biedrības namā kultūras biroja vadītājs M. Grīns. Ierasties vēl apsolījušies ALA valdes priekšsēdis I. Spilners, izglītības biroja vadītājs U. Unveiss, PBLA valdes loceklis V. Klīve, iespējams — arī PBLA priekšsēdis U. Grava. Atklāšanu kuplinās Riteniša koklētāji. Pēcpusdienā prof. V. Klīves referāts „Latviešu kultūras jaunrade", un panelis ar pārrunām. Vakarā Latviešu biedrības namā balle. 9. martā dievkalpojums Vienības draudzes baznīcā, kuŗā spredikos prof. V. Klīve, piedaloties abiem vietējo draudžu mācītājiem. Dziedās latviešu koris diriģ. R. Zuikas vadībā. Pēcpusdienā rakstnieku cēliens, ko vadīs Hugo Puriņš, kas arī izkārtos rakstnieku piedalīšanos. Kultūras dienu laikā notiks godalgotā Toronto teātŗa viesizrāde — Vai pazīstat pienu ceļu?

15. martā ALA izglītības biroja atklāta valdes sēde, piedaloties skolotājiem, un panelis par izglītības jautājumiem, bet pēcpusdienā apvienotais vīru koŗa koncerts. Vakarā draudzības vakars kopā ar koŗa dalībniekiem Latviešu biedrības namā. 16. martā notiks filmu izrādes: Tauta tuvumā, tauta tālumā un Kā es māku, tā es maunu. Sanāksmē pārrunāja iespējas Kultūras dienu ietvaros rīkot arī garīgu koncertu.

V. Zirnītis

Latviešu dziesmas Linkolna centrā

Tā sauc jauno skaņu plati, kuŗu ieskaņojuši bass-baritons Jānis Kļaviņš un pianists Hermanis Godess. Abi mākslinieki labi pazīstami ASV trimdas sabiedrībā. Pagājušā gada beigās dzirdējām viņus Čikagā. No mūsu vecākās paaudzes komponistiem programmā bija Emīla Dārziņa, Alfrēda Kalniņa un divas dziesmas no jaunākās paaudzes komponista Tālivalža Ķeniņa.

No koncertā dzirdētām E. Dārziņa dziesmām skaņu platē ieskaņotas Pie loga ziemas naktī (J. Poruks); Rezignācija (V. Plūdons); Kā zagšus, tik lēnām (R. Blaumanis); Kad būs as'ras izraudātas (J. Poruks un Jaunībai (A. Niedra).

E. Dārziņa dziesmas tautā iemīļotas nemākslotas sirsnības un iejutīgas izteiksmes dēļ; tajās teksti cieši saistīti ar pavadījumiem. Ka klausītājiem viņas patīk, tāpat arī atskaņotājiem, to apliecināja koncerts Čikagā un nerimtīgie aplausi skaņu platē.

J. Kļaviņa un H. Godesa izteiksmīgais priekšnesuma veids gūst nedalītu piekrišanu. Žēl gan, ka platē H. Godesa pavadījums dažās dziesmās aizsedz klusākos dziedājumus.

No T. Ķeniņa solo dziesmām ieskaņotas divas — Burvības vieta (Z. Lazda) un — Vecais burinieks (O. Jēgens). Abām dziesmām komplicēti ritmi un kustīga melodija ar asprātīgiem un šautrainiem akordiem (Vecais burinieks); to abi mākslinieki kā koncertā, tā platē sniedz saskaņotā priekšnesumā.

No A. Kalniņa platē uzņemtas četras dziesmas — Aizejot (K. Skalbe); Imanta dziesma (A. Ķeniņš); Pļāvēja diendusa (J. Rainis) un Brīnos es (A. Niedra). A. Kalniņš solo dziesmām devis illustrējošu klavieŗu ievadu ar dziļi izjustu dziedājumu un jūtu tēlojumu mūzikā. J. Kļaviņa priekšnesums iejutīgs, izlīdzināts, tīrā intonācijā un ritmos korekts. H. Godesa pavadījumi tēlaini, izteiksmīgi un labi atbalsta solo dziedājumus.

Interesantu un patīkamu platēs apvalku darinājusi Līze Kļaviņa.

Eduards Ramats

MĀKSLINIEKU VIENĪBAS
Latvis
20 GADU JUBILEJAS
IZSTĀDE
no 1. — 5 februārim
Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave., Toronto.
Atklāšana 1. februārī, plkst. 4 pēcp. Izstāde atvērta svētdien no plkst. 1 — 8, darbdienās no plkst. 6 — 9 vak.
Ielūgumi netiks izsūtīti
Visi laipni ielūgti

VAI DZEJA VĒL IR DZIVA?
Par to varēsit pārliecināties
JAUNĀS GAITAS
JUBILEJAS KOKTEILI —
literārā sarīkojumā ar vakardienas balsīm un skatiem, šāsdienas un rītdienas dzeju.
Svētdien, 9. februārī, pl. 4 pēcp.
Latviešu namā Toronto.
BARUŠS. CAKARS. DREIMANE. GUBIŅA. KĻAVIŅŠ. KRĀSLAVIETIS, LINDBERGS, TOMA, VĪKSNA, ZEMDEGA, ZOMMERS, ZVEJNIEKS.
Grāmatu galds. Atspirdzinājumi.
Ieeja $3.50, skolniekiem un pensionāriem $2.50.

Mākslinieku biedrība Latvis iesoļo pilngadībā

Visi mākslinieki, — vai nu tie būtu gleznotāji, mūziķi, Pegaza jātnieki vai citi, — allaž atšķirušies no „kārtīgiem pilsoņiem" ar savu temperamentu, savdabībām, dažreiz arī — kaprisēm. Bet labi, ka tā, jo vai citādi viņi būtu mākslinieki, pilni ideju un radītāja gara, sekotāji savām idejām un sapņiem? Bieži vien ir arī cīnītāji un veco baušļu galdiņu sitēji, laikmetu izšķirīgos brīžos cērtot jaunus ceļus ar savu ideju un ticību gaišredzību.

Arī mākslas un kultūras vēsture mums māca, ka dažādu mākslinieku biedrību un grupu rašanās allaž bijusi saistīta arī ar kādas idejas dzimšanu, aizstāvēšanu vai sludināšanu. Bet arī tikpat bieži šīs grupas pēc īsāka vai garāka laika sprīža beigušas pastāvēt kā oficiālas vienības ar protokoliem un kārtības ruļļiem, jo mākslinieki allaž ir lieli individuālisti, arī egoisti, un viņiem grūti pielāgoties kādiem sausi ielogotiem statūtiem.

Ja nu mākslinieku biedrība Latvis, kas jau 20 gadus pārstāv un vieno gandrīz visus Kanadas latviešu māksliniekus, joprojām ir spara un dzīves spēju pilna, apvienojot 35 biedrus, jaunbiedrus un veicinātājus, tad gribas jautāt, kas ir šis spēks, kas viņus joprojām saista draudzībā un profesionālā lepnumā?

Latvis nepārstāv nedz viena vecuma grupu, nedz arī viena novirziena vai vienas mācību iestādes beigušus māksliniekus, bet Latvja biedru starpā redzam pavisam jauneklīgi smaidīgas sejas un arī sirmas galvas, drosmīgus modernistus un konservātīvus reālistus, „stipro dzimumu" un „atbrīvotās lēdijas" . . .

Taču laikam jāatzīst, ka tā ir latviskā sirds un dvēsele, latviskais gars, Toronto latviešu sabiedrības spēcīgā aizmugure un draudzība, kas „savu Latvi" allaž cienī, atzīst un stiprina — gan cītīgi apmeklējot izstādi, gan tikpat cītīgi izrakstot čekus par nopirktajiem darbiem — un ar lepnumu tos kaļot pie sienas, jo Latvja vīri un sievas ir spēka zari, ar kuriem var lepoties ne tikai savā, bet katrā kanadiešu sabiedrībā. Kā audzis Latvis, tā viņiem līdz ir augusi arī tā latviešu sabiedrības daļa, kas mīl un cienī gleznieciību, un mākslinieki, kas viesojas Toronto no citām zemēm, bieži vien pabrīnās, ka Toronto latviešu vidū ir vismaz savs pusducis nopietnu mākslas kollekcionāru, nemaz nerunājot par tām latviešu mājām, kur ir vismaz pāris vai desmit vērtīgu mākslas darbu. Lieki piezīmēt, ka mākslinieki nevar radīt tukšumā, un šī mijiedirbe starp mākslinieku-radītāju, klausītāju vai skatītāju, ir dzīvības vai nāves jautājums katrā mākslas nozarē.

Bez kārtējām izstādēm jāatceras arī tie laiki, kad Latvis, blakus savam tiešajam nopietnajam darbam, iepriecināja tautiešus arī ar gadskārtējo karnevālu, kas izdomas, asprātību, dekorātīvā ietērpa, atmosfairas, karnevāla avīzes un krāšņuma ziņā līdz šim vēl nav pārspēts! Ja karnevālu pēdējos gados vairs nav, — tad bažīgi jājautā, vai tikai daļa Toronto sabiedrības, kas kādreiz veidoja visas rosības kodolu, nekļūst tāda kā . . . hmm . . . paveca, jo arī Latvja vecākie biedri kļuvuši pārāk nopietni un aizņemti ar savu tiešo darbu, jauniem trūkst uzņēmības, un tā arī karnevālu draiskulības pamirušas . . . Žēl . . .

Vēsturnieks prof. Dr. E. Andersons janvāra beigās Toronto nolasīs vairākas lekcijas. 27. janvārī viņš Baltijas studiju veicināšanas apvienības noorganizētā Baltiešu politiskā un vēstures kursa dalībniekiem Toronto universitātē runās par Baltijas valstu ārpolitiku pirmajos patstāvības gados. Augšējā attēlā kursa dalībnieki ar lektoriem un kursu organizētājiem.
Foto: J. Kreilis

Bet ne jau tikai Latvja gadskārtējo izstāžu un karnevāla čalu atmiņās slēpjas Latvja paņākumi. Daudzi Latvja biedri šai laikā kļuvuši par augsti vērtētiem locekļiem Kanadas mākslinieku organizācijās: Eduards Dzenis, Augusts Kopmanis, Visvaldis Reinholds, Zigfrids Jurševskis, Dainis Miezājs un vēl citi ir popularizējuši ar saviem darbiem Latvijas vārdu un latviešu mākslinieku sniegumus kanadiešu organizāciju un kollekcionāru starpā, un mēs varam būt ar viņiem lepni, viņiem pateicīgi.

Kopš Latvja dibināšanas 1954. gada 29. decembrī, kad 13 latviešu mākslinieki, senioru Ed. Dzeņa un Arnolda Nuliša vadībā, iemūrēja pirmo ķieģeli Latvja pamatā, tas ir audzis un veidojis savu mākslinieku paaudzi, kas savu izglītību ieguvusi jau šīs zemes mācību iestādēs. Tomēr visam pāri Latvis paturējis savu latvisko sirdsapziņu, savu latviskuma izjūtu. Neteiksim, ka tā ir „latviskā māksla", kas vieno šos latviešu māksliniekus, jo neviens mākslas teorētiķis nav vēl spējis definēt, kas īsti ir „latvisks" mākslā — taču ne prievītes un bērzu birztalas, bet drīzāk laikam gan kvalitātes atzīšana un cīņa pret diletantismu, kas bieži laužas iekšā kā skudras pār mājas slieksni. Lai Latvis allaž būtu modrs par latvisko kvalitāti.

Latvi aizgājušos 20 gados vadījuši Eduards Dzenis, Edgars Krūmiņš un Jānis Zuntaks, bet pašreizējais priekšnieks ir Kārlis Kronbergs, kas pārstāv jau šai kontinentā izaugušo mākslinieku paaudzi.

Iesoļojot pilngadības 21. gadā, Latvis savu 20 gadu pastāvēšanas izstādi atklāj 1. februārī pl. 4 pēcp. mūsu tikpat kā oficiālajā mākslas galerijā, Sv. Jāņa draudzes zālē, un gaida savus vecos un arī jaunos draugus no jauna pārliecināties, ko pēdējā darba posmā veikuši Latvja spēka vīri un sievas.

Ingrīda Vīksna

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE 363-6633
AIR-CONDITIONED

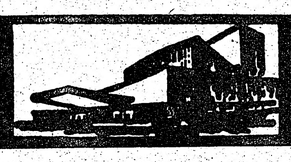

Cecilas Frankas dibinātais

KANADAS NACIONĀLAIS BALETS

no 8. februāŗa līdz 1. martam

rāda:

KOPĒLIJA (Erika Brūna režijā vispār pirmo reizi),
ĶĒDESDEJA (pirmo reizi Toronto)
TUMSAS ČUKSTI (Whisper of Darkness — pirmo reizi Toronto),
INVENCIJAS, DONŽUANS, DŽIZELLA,
ĒRKŠĶROZĪTE (The Sleeping Beauty)

O'KEEFE CENTRE

kase atvērta visu nedēļu, izņemot svētdienas, no pl. 11 rītā līdz pl. 9 vak.

Tuvākai informācijai zvaniet
366-8484 (O'Keefe Centre) vai
363-0228 (īpaši Nacionālam baletam)

Sacensības jaunajiem žurnālistiem

KĀ IZLIETOS LPB KANADAS KOPAS GODALGOŠANAS FONDU

Pie Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes jau kopš 1962. gada pastāv literāro darbu godalgošanas fonds. Fonda pamatlīdzekļi — 444.20 dol. — iegūti no gleznu izlozes 1962. gada preses ballē Toronto. Starplaikā tie pavairojušies ar noguldījuma augļiem un vēlākām iemaksām no citu kopas sarīkojumu atlikumiem.

Fonda mērķis bija veicināt literāro rosmi un godalgot iepriekšējos trīs gados publicētos labākos darbus prozā, dzejā, drāmā un publicistikā Kanadas mērogā, kuŗu autoru pastāvīgā dzīves vieta ir Kanadā, ar noteikumu, ka šo darbu autoriem jābūt arī Kanadas kopas biedriem. Noteikumos teikts, ka Fondu apsaimnieko 1960./61. gada valde, kuŗā toreiz darbojās B. Senkēviča, V. Toma, I. Gubiņa, A. Stašāns un A. Batņa un valde, kas darbosies godalgu izlemšanas laikā.

Pagājušos 12 gados fonds piešķīris tikai vienu apbalvojumu 300 dol. apmērā, ko 1966. gadā saņēmis Tālivaldis Ķiķauka par stāstu un novelu krājumu Tramvajs tuksnesī. Patlaban fondā uzkrāts ap 530 dol.

Kopas pašreizējā, pag. gada beigās jaunievēlētā valde (O. Liepa, I. Sakss, R. Atvasara-Sabanska, Dr. P. Vasariņš un R. Norītis) 26. novembŗa sēdē, piedaloties arī revīzijas komisijas loceklim, Jaunās Gaitas redaktoram Laimonim Zandbergam un LNAK kultūras nozares vadītājai Intai Purvai, pārrunāja I. Saksa ierosinājumu, ka jāiedarbina godalgu fonds. Vienprātīgi atzina, ka vienīgais iespējamais veids, kā to agrāko noteikumu robežās un pašreizējos apstākļos iedarbināt ir — izsludināt balvas publicistikā jauniem, trimdas apstākļos, izaugušiem žurnālistiem, kas parādījuši aktīvitāti vietējās laikrakstu redakcijās: Latvija Amerikā, Laiks, Jaunā Gaita un varbūt — Mazputniņš, par cik pēdējās redakcijas atrodas Toronto. Balvas būtu izsludināmas par 1975. gadu, bet piešķiramas nākošā gada sākumā un ka šim projektam vēl iegūstams agrākās — 1960./61. gada valdes atbalsts.

Pēc šīs sēdes radās vēl daži citi ierosinājumi — izsludināt balvu daiļliterātūrā, izlietot līdzekļus jaunu žurnālistu prakses stipendijām latviešu laikrakstu redakcijās vasaras brīvlaikā u. c. Jautājuma izšķiršanai tāpēc 14. janvārī uz kopsēdi sanāca abas iepriekš minētās valdes. Kopsēdē piedalījās O. Liepa, I. Sakss, R. Atvasara, P. Vasariņš, B. Senkēviča un A. Stašāns. Sanāksme vienprātīgi atzina, ka iepriekšējā LPB Kanadas kopas valdes sēdē projektētās sacensības jauniem, trimdas apstākļos izaugušajiem žurnālistiem izsludināmas kā iecerēts.

Balvām izlietojami ne vairāk par 150 dol. un tās piešķiramas par reportāžām, apcerēm u. c., kuŗu kopgaŗums gada laikā, vienā vai vairākos laikrakstos, nebūtu mazāks par 500 iespiedumrindām. Iespiestos darbus redakcijas gada beigās sakopotu un iesūtītu LPB Kanadas kopas valdei, ieteicot godalgošanai. Atzina, ka šo sacensību dalībnieki var būt arī ārpus Kanadas dzīvojošie un ka tiem obligāti nav jābūt LPB Kanadas kopas biedriem. Kopas valde tuvākā laikā izstrādās sīkākus sacensību noteikumus.

Šā gada vidū izsludinās sacensības arī daiļliterātūrā (prozā, dzejā, drāmā). Šajās sacensībās iekļaujama LPB Kanadas kopas biedru iespiestā proza vai dzeja, vai arī grāmatās iznākušie vai izrādītie skatuves darbi laikā starp 1967. un 1975. gadu. Godalgošanai izlietojami ne vairāk par 350 dol.

Valdes sēdē par kopas biedru uzņēma mūzikas recenzentu Arvīdu Purvu. Valde principā pievienojās K. Staško un I. Gubiņas ierosinājumam piedalīties kopējās kokļu un dzejas pēcpusdienas rīkošanā 25. oktobrī. Nākamā kopas valdes sēde 11. februārī. —ls—

DV Kanadas zelta medaļa latviešu draugam

Moss Park Armouries virsnieku klubā Toronto 12. janvāŗa vakarā etnisko grupu un Pavalstniecības komitejas (Citizenship Committee) pārstāvji bija pulcējušies pateikt paldies augstākam Kanadas federālās valdības ierēdnim par to darba daļu, par kuŗu neviens algu nesaņem un ko valsts pat neieskaita izdienā. Šis ierēdnis bija Glens Allens (Glyn Allen), kas ar jauno gadu pensionējies.

Šo rindiņu autorei vairākkārt bijis jāveic tulka pienākumi, sēžot starp G. Allenu un viņa dzīvesbiedri vai nu 18. novembŗa, 14. jūnija vai citos līdzīga rakstura sarīkojumos, kur lielākā daļa runu bijušas latviešu valodā. Abi viesi vienmēr ar dzīvu interesi sekoja programmas norisei, kā arī iedalīja savu laiku tā, ka varēja uzkavēties līdz pat sarīkojumu norises beigām, noskatoties arī programmas daļu.

Glena Allena dzimtene ir Jaunskotija Kanadā, kur Halifaksā vēl šobrīd dzīvo viņa māsa rakstniece un pensionēta skolotāja. Arī Allens savas darba gaitas iesācis kā pamatskolas skolotājs. Sevišķi tuvi viņam ir bērni un jaunatne; arī paša ģimenē ir meita un dēls, abi universitātes studenti.

Allena sirsnību, cilvēku mīlestību un izpratni savā uzrunā raksturoja poļu pārst. Galingers, jo viņš daudziem iecelotājiem palīdzējis uzturēt lepnumu pret savu dzimteni un savas tautas kultūru. No Pavalstniecības komitejas runāja ķīniete Lamma, galvenokārt pateikdamās Allenam par nopelniem tieši Toronto pilsētā dzīvojošo etnisko grupu labā. Tad vakara atbildīgā rīkotāja R. Dženninga deva vārdu bij. DV Kanadas valdes priekšsēdim Elmāram Krūkam.

„Zelta medaļas ierakstā lasāms: patiesam latviešu draugam un labvēlim," teica E. Krūka, pasniedzot medaļu Kanadas federālās valdības iekšlietu ministrijas pavalstniecības nozares vecākajam sakaru dienesta ierēdnim (Liaison Officer) G. P. Allenam. „Patiesa draudzība neizpaužas ācīm redzamās laicīgās vērtībās, tā nav ne izmērojama, nedz izsveŗama; tā izpaužas sirds siltumā, neviltotā interesē par citiem cilvēkiem un to izpratnē," teica E. Krūka, piebilzdams, ka G. P. Allens bijis „pirmais citas tautas piederīgais, kam šī medaļa piešķirta." Tonija Krūka savukārt apveltīja Allena dzīvesbiedri ar tautisku jostu un saktu.

Vēl runāja bij. Toronto pilsētas galva, tagad jau 87 g. vecais Natans Filips, atceroties G. Allena darba gaitas pilsētas pašvaldībā. Savā atbildes runā G. Allens kavējās atmiņās sakarā ar daudz un dažādu tautību cilvēkiem, nevis tikai pie lieliem, visiem zināmiem notikumiem, starp citu sakot: „Lielais pagodinājums, ko šovakar saņēmu no latviešu palīdzības organizācijas, šī medaļa nacionālajā lentē, man vienmēr atgādinās, ka arī ārpus maniem ierēdņa pienākumiem, no kuŗiem aizeju, ir vēl daudz citu darbu un pienākumu, kuŗiem nākotnē man būs daudz vairāk laika," uzsveŗot, ka „šī latviešu organizācija vienmēr bijusi viena no darbīgākajām un sekmīgākajām."

G. Allens izsauca visus savus darbiniekus, pateikdamies par sadarbību. Viesu pulkā bija arī ministri Džons Jaremko un Dr. S. Haidašs, kā arī LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs ar kultūras nozares vadītāju Intu Purvu u. c. Allens saņēma kopēju dāvanu arī no citiem draugiem un paziņām, kas atvadībās nebija varējuši ierasties.

G. Allenam bieži patika citēt anekdotus un dzejas pantus. Pēc nule kā pārciestās grūtās slimības reiz ieminoties, ka viņam derētu vairāk atpūtas, pēdējais atbildēja ar dzejoļa pantu, kas brīvā tulkojumā skanētu apmēram šādi: „Es bezrūpīgi, viegli spētu, / Ik dienas savās gaitās iet; / Ja pats tik ļoti negribētu / Pie citu sirdīm savu siet."

Tonija Krūka

G. Allens ar dzīvesbiedri DV dienās 1973. g. maijā Toronto. Foto: J. Liģers

Baltieši pateicas Glenam Allenam

Pēc Pavalstniecības komitejas rīkotām atvadībām Kanakas iekšlietu ministrijas pavalstniecības nozares vecākajam ierēdnim G. P. Allenam nākošās nedēļas nogalē 17. janvārī atvadību banketu Igauņu namā Toronto rīkoja Baltijas tautu federācija un Baltijas sieviešu padome Kanadā, pulcinot ap 100 šo tautu pārstāvju. Viesu vidū bija arī archibīskaps A. Lūsis un baltiešu centrālo organizāciju vadītāji, tāpat aicinātas bija arī igauņu, latviešu un lietuviešu trimdas laikrakstu redakcijas.

Banketa norisi vadīja rīcības komitejas priekšsēdis Baltijas tautu federācijas Kanadā viceprezidents Guntis Šukse. Uzrunu teica šīs federācijas prezidents un LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs, izceldams G. Allenu kā īstu baltiešu draugu, ar kuŗu vadīti kopā 17 gadi un kas vienmēr uzklausījis baltiešu problēmas, izpratis viņu cīņu par savas tautas tiesībām un Baltijas valstu brīvības atgūšanu. „Mēs ar dziļu gandarījumu pateicamies par visu, ko Glens Allens darījis mūsu labā, un nožēlojam, ka viņš tik ātri savus līdzšinējos pienākumus Kanadas valdībā izbeidz," teica T. Kronbergs. Piemiņai G. Allens saņēma trīs etnografiski darinātas lelles — no katras tautības vienu. Latviešu Alsungas novada tautisko lelli bija darinājusi daiļamatniece O. Mežule.

Glens Allens savā atbildes runā atzīmēja draudzību ar visām etniskām grupām, sevišķi novērtējot tuvās attiecības ar baltiešiem. Viņš pateicās tiem par lielo pienesumu Kanadas dzīvē, kas ieceļojuši šeit citādas apstākļos nekā citu tautu emigranti, kas atstājuši savu dzimteni brīvprātīgi. Baltiešiem Kanadā jāsaglabā sava kultūra, un tās mantojums jānodod tālāk saviem bērniem, tāpat kā brīvības mīlestība, kas baltiešiem ir tik liela, ko liecina viņu nenogurstošā cīņa par savas tautas tiesībām pašu zemē, kur tagad valda despotisms. Pēc izteiktās pārliecības, ka Latvija, Lietuva un Igaunija atkal kļūs brīvas, runātājs apliecināja, ka arī turpmāk neaizmirsīs baltiešus, kaut vairs nepārstāvēs valdību, un īpašu problēmu gadījumos ieteica griezties pie viņa aizstājējiem.

Konsuls Dr. E. Upenieks savā uzrunā atzīmēja Kanadas valdības daudzkultūru politiku un augsti vērtēja G. Allena darbu baltiešu labā, pasniedzot velti. Īsus pateicības vārdus teica arī Baltijas sieviešu padomes Kanadā viceprezidente Irēne Maikeldžāne un pasniedza Allena dzīvesbiedrei rozes. No Daudzkultūru teātŗa apvienības ar rozēm sveicināja Valve Andrē. Rozes ar sarkanbaltsarkanu lenti bija sūtījis arī Toronto latviešu ģimnazijas drāmatiskā pulciņa vadītājs Hugo Miķelsons.

—ls—

PATEICĪBA

Atgriežoties no 1 mēneša ceļojuma pa Austrāliju, atradām draugu un paziņu apsveikumus Ziemas svētkos un Jaunā gada vēlējumus. Izsakām visiem tiem sirsnīgu paldies un vēlam laimīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu!

Edgars un Anna Koks

Ja pie durvim...

(Turpinājums no 2. lp.)

būt tikai divi. Uz vieniem uzraksts: „Še dus latvieši, kas svešumā palika savai tautai uzticīgi līdz nāvei." Uz otriem: „Še dus emigranti, kas savu tautu aizmirsa." Tautas, kas staigās šiem vārtiem garām, uz pirmajiem raudzīsies ar godbijību un cieņu, uz otriem — ar zaimiem un micināšanu."

„Un vai ikvienam nav laikus jāpadomā: aiz kuŗiem vārtiem viņš grib dusēt?" otrs debatētājs piemetina.

Šoreiz neviens viņiem neoponē.

Īpašu uzmanību klausītāji pievērš jaunajiem audzinātājiem, kas stāsta par savu darbu latviešu skolās. Tādu ir seši. Visi viņi dzimuši svešumā, bet gājuši un beiguši arī paši trimdas latviešu skolas un vasarā papildinājušies latviešu valodas kursos Mičigenas universitātē. Visi runā skaidri un bez akcenta. Konferences laikā es dzirdu vairāk germānismu un rusismu nekā anglismu. Tātad ne vienmēr akmens jāmet uz jaunajiem.

„Es zinu tautiešus, kam dzīvoklī nav nevienas latviešu grāmatas, neviena laikraksta vai žurnāla, pie sienas nevienas gleznas; viņi neiet uz latviešu sarīkojumiem, koncertiem vai teātŗiem, pat dievkalpojumus neapmeklē un runā mistrainā valodā kā Oboja kundze Anšlava Eglīša romānā," tā dzirdu runājam kādā dāvu pulciņā.

„Tie ir, kā Andrejs Eglītis saka, nacionālie miroņi un viņu dzīvokļi ir kapi," smagi kā āmura sitieni krīt vārdi, un es ieprasos, kā šiem notiesātajiem varētu palīdzēt, kā glābt no nacionālas pašnāvības.

„Ja pie durvīm kāds klauvē, mēs ejam ielaist. Varbūt mums vajadzētu vairāk klauvēt arī pie šo vienaldzīgo sirdsapziņas durvīm. Varbūt viņi mūs ielaidīs, kad pastiepsim roku ar ziedojumu listi, koncerta biļeti vai ALAs biedra karti. Varbūt viņi pat sāks nākt pie mums."

„Tikai ne ar tiesāšanu un varu. Tādas jau mums arī nav."

Sarunas turpinās, bet burvja zāļu neviens īsti nezina. Ir jau dažādi cilvēki, dažādas likstas, dažādi arī ārsti.

Ja pie durvīm kāds klauvē... Tas mums jāpatur prātā vienmēr. Atvērsim tās un ielaidīsim savos dzīvokļos gaismu. Vai mūsu kultūras darbs nav vislielākais un visdrošākais pamats mūsu pastāvēšanai?

DAUGAVAS VANAGU TORONTO NODAĻA RĪKO

25. janv., pl. 8 vak. DV namā,

125 Broadview Ave., Toronto

TRADICIONĀLO MASKU BALLI

KANAKU NEDIENAS

Spēlēs RUNČI TRIMDĀ. *LABĀKO MASKU GODALGOŠANA*

Ieeja — $4.00. Maskās $2.00

Visus laipni ielūdz — DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Pūles nav bijušas veltīgas

Okupētās Latvijas prese pēdējā laikā sākusi pievērst lielāku uzmanību latviešiem rietumos. Aprakstītie temati — Latvijas apciemojumi, trimdas latviešu nacionālo organizāciju darbība u. c. Starp rindām arī jaužams, ka Latvijā lasa trimdas izdevumus un klausās brīvās pasaules radio raidījumus. Tas manāms Ilgoņa Bērsona plašajā rakstā, kas iespiests Maskavas laikrakstā Literaturnaja Gazeta pagājušā gada 30. novembŗa numurā un pēc tam pārspiests latviešu valodā Rīgā iznākošā žurnāla Literātūra un Māksla tā paša gada 7. decembŗa numurā ar virsrakstu „Veltīgas pūles". Iespiestā rakstā manāms, ka turienes iestādes „noraizējušās", ka trimdas latviešiem varētu būt pārāk liels iespaids okupētās Latvijas kultūras dzīvē, ka latviešu trimdinieki varētu novirzīt dzimtenes latviešus no komūnistu ideoloģijas ceļa.

Raksts iesākas ar līdzjutības apliecinājumiem tiem, kas pēc apciemojumiem dzimtenē kaut kādā veidā „cietuši" un saņēmuši pārmetumus. Baznīcas virsvalde esot svītrājusi no mācītāju sarakstiem Kārli Bilzenu par to, ka dzimtenes apmeklējumā viņš intervijā izteicis savus uzskatus. Vienai vārdā neminētai rakstniecei esot uzbrukts par to, ka pēc Latvijas apciemojuma viņa literāros vakaros lasījusi savu jauno paziņu, latviešu padomju dzejnieku darbus. Viņas kollēgai esot pārmests, ka tā pirms braukšanas uz Rīgu neesot atteikusies no sava sabiedriskā amata kādā emigrantu organizācijā.

Bērsons arī norāda, ka viņš iepazinies ar emigrantu laikrakstu un žurnālu materiāliem. Pēc raksta satura secināms, ka viņš iepazinies arī ar trimdā izdotajām latviešu grāmatām un klausījies radio raidījumus, kas domāti tautiešiem dzimtenē. No raksta ievada saprotams, ka okupācijas iestādes vēlētos tādus apciemojumus, kuŗos trimdas latviešu sabiedriskie un kultūras darbinieki intervijās izteiktos atzinīgi par apstākļiem okupētajā Latvijā.

Autors norāda, ka ārzemju „sovjetologi' iemīļojuši tezi, ka literātūra ar politiku nav saistāma. Raksta nobeigumā viņš tomēr atgādina:

„Emigrācijas literātūras politikāņiem nav nekādu tiesību runāt latviešu tautas vārdā, vēl vairāk — nav tiesību vispār runāt par to. Viņiem jau sen bija laiks pārtraukt savas veltīgās pūles arī par latviešu literātūru. Padomju Latvijai ir sava laimīga dzīve, un to ar skatienu no emigrācijas pavārtes neaptvert."

Savā Amerikas ceļojumā Bērsons laikam nav pamanījis, ka te valda vārdu un domu brīvība, ka te par atklātu savu domu izpausmi nav jābaidās no apcietināšanas vai izmeklēšanas.

Rakstā uzbrukts E. Dobelim par to, ka viņš savā latviešu dzeju antoloģijā vairākus dzejoļus esot pārveidojis, izmezdams rindas „par brīvo un radošo darbu", ka autoru dzejoļi illustrēti ar pretpadomju zīmējumiem un publicēti kopā „ar emigrantu dzejdaŗu ražojumiem".

Gandrīz vesela sleja veltīta pārmetumiem dzejniekam Andrejam Eglītim, kas ilgus gadus cīnoties par „buržuāziskā režīma" atjaunošanu Latvijā. Sevišķi nepatīkams Bērsonam liekas Eglīša referāts par Latvijas lauku dzīvi, kur esot izmantoti „reakcionārās emigrācijas organizācijas — Latviešu nacionālā fonda „pseidoinformācija" un rakstnieka I. Ziedoņa apraksts „Kurzemīte". Aprakstīta latvju sētu bojā eja, bet neesot minēti citi grandiozi sasniegumi: ne pārvietošanās uz jauniem ciematiem, ne brīnišķīgie latviešu dziesmu svētki Rīgā. Ziedoņa kritiskās piezīmes, kas radušās no rūpēm par atsevišķu trūkumu novēršanu, esot pacelta lielā pakāpē.

Gandrīz tikpat daudz vietas veltītas J. Bičoļa kritikai par Latvijas rakstnieku grūtajiem likteņiem, kam daudz laika jāizšķiež, braukājot apkārt pa „plašo dzimteni", ko Bērsons dzirdējis kādā radio raidījumā. Rakstītāji emigrācijā patstāvīgi uzstājoties pret Latvijas rakstnieku daiļrades metodi — sociālistisko reālismu. Par to pārmetumus saņēmis arī tagad veļu valstī aizgājušais literātūras kritiķis Jānis Rudzītis. Pēdējo gadu emigrantu izdevumos esot augsti novērtēti padomju rakstnieku darbi, lai gan ar pretpadomju stila dīvainībām. Aizrobežas izdevēji pēdējā laikā esot iespieduši Latvijas rakstnieku darbus, lai izvairītos no bankrota.

Pārmetumi jāsaņem arī žurnālam Treji Vārti. Latvijas rakstnieki esot protestējuši pret „patvaļībām un tendenciozām publikācijām" šinī žurnālā.

Bērsona rakstā atrodams arī secinājums, ka literātūra, kas atrauta no dzimtās augsnes, nespējot attīstīties. Mēģinājumi emigrācijā radīt pilnasinīgus, mākslinieciski pārliecinošus darbus neesot bijuši visai auglīgi. Tā ir atbilde Albertam Eglītim Vācijā, kas kādā rakstā bija apliecinājis, ka tautas kultūra veidojas Latvijā un trimdā, izveidojot kopēju latviešu kultūru.

Interesanti, kas pamudinājis publicēt šāda veida plašu rakstu divos padomju izdevumos. Trimdas latvieši domāja, ka parasti viņu rakstus tēvzemē nelasa un tiem tur nav nekāda ietekme. Raksts liek domāt, ka brīvās pasaules latviešu ieskati dzimtenē varbūs pārāk plaši pazīstami un kādam bijusi vajadzība rakstīt taisnošanos. Raksts arī norāda, kādu organizāciju vai personu darbība okupācijas iestādēm nav patīkama. Latviešu nacionālā fonda darbība arī Rīgas amatpersonām liekas tik ietekmīga, ka jāmēģina šo ietekmi mazināt. Autors sevišķi jūtīgs bijis pret trimdas latviešu okupētās Latvijas literātūras kritiku, gandrīz vai baidoties, vai Latvijas rakstnieki nav pārkāpuši partijas norādītās vadlīnijas. Bērsons netieši devis lasītājiem norādījumu par trimdas latviešu izdevumiem un radio raidījumiem. Režīmam nepatīkama liekas arī mūsu nacionālā dzejnieka Andreja Eglīša Latvijas neatkarības sludināšana savā dzejā. Jāsecina, ka trimdas latviešu ietekme tēvzemē ir lielāka nekā mēs to varētu iedomāties.

—be

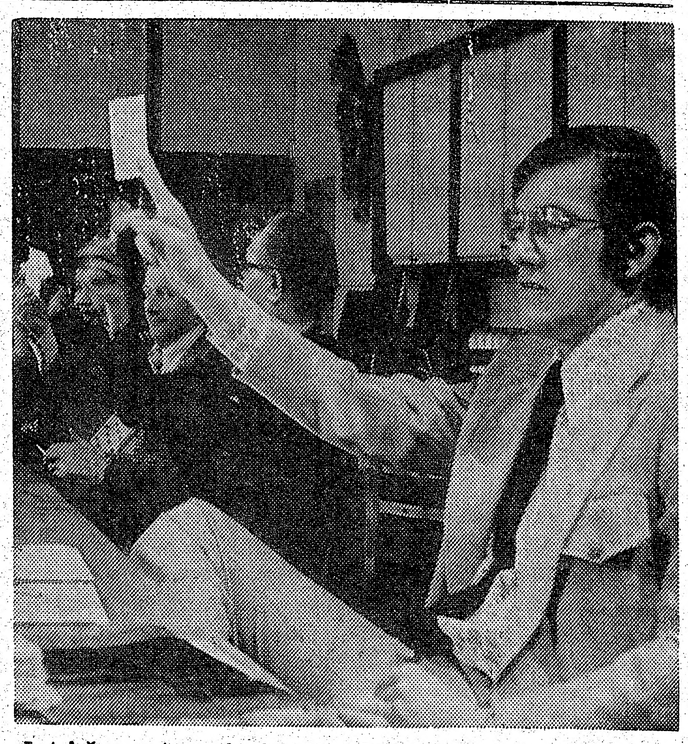

Latviešu sporta apvienības Kanadā kongresa dalībnieki vēlēšanu laikā. Pa labi jaunais Toronto latviešu YMCAs priekšsēdis fiziskās audzināšanas skolotājs Jānis Daugavietis, kas pagājušā vasarā noorganizēja Sidrabenē latviešu basketbola skolu. Viņš ir viens no Toronto YMCA sporta direktoriem. Tālāk redzami: E. Skujiņš, I. Helguts un Montrealas latviešu sportistu pārstāvis H. Lāsums. Foto: J. Liģers

Sadats un Ēģipte

Kad Nasers valdīja Ēģiptē, pasaule tagadējo Ēģiptes prezidentu Sadatu nepazina. Pēc Nasera nāves 1970. gada 28. septembrī Sadatu, toreizējo viceprezidentu, ievēlēja par prezidentu uz sešiem gadiem.

Sadats dzimis 1918. g. 25. decembrī. Viņa tēvs bijis mazs ierēdnis, bet māte pēc izcelsmes pa daļai sudaniete. Kad Sadatam bijuši 12 gadi, ģimene pārcēlusies uz Kairo. 1936. gadā Sadats iestājies kaŗa skolā, kur pirmo reizi saticies ar Naseru. Abi viņi necietuši karaļa Faruka režīmu un ienīduši angļus, jo tie uzskatījuši Ēģipti par savu koloniju. Kaut abi nebijuši vācu nacionālsociālistu piekritēji, tie tomēr domājuši par Ēģiptes armijas pievienošanos toreizējām ass valstīm, lai atbrīvotos no angļu virskundzības. Kaŗa tiesa Sadatam piespriedusi cietuma sodu, bet viņam laimējies no cietuma izbēgt. Visu kaŗa laiku Sadats slapstījies Kairo pilsētā, strādādams par šoferi. Jaunībā Sadats pieslējies politiskai terrora grupai un divarpus gadus nosēdējis cietumā par uzbrukumu kādam politiķim, kas aizstāvējis angļu intereses.

Būdams prezidents, Sadats nesolījās ietriekt žīdus jūŗā, kā to prasīji Nasers, bet atzina Izraēlas pastāvēšanu, kaut nenoliedza, ka arī viņš grib atgūt zemi, ko žīdi 1967. gada jūnija kaŗā okupējuši. Sadats ar amerikāņu starpniecību arī pirmais uzsāka sarunas ar žīdiem.

Kaŗš ar žīdiem 1973. gada oktobrī patiecībā bija Sadata ideja. Visu laiku pēc Nasera nāves viņš prata uzturēt tautā kareivisku garu un vienmēr uzsvēra, ka kaŗš ar žīdiem nenovēršams. Žīdi visu laiku uz sevi bija pārāk paļāvīgi, skatoties uz arabiem kā „no augšas". Pēkšņais 1973. gada oktobŗa kaŗš pārsteidza ne vien žīdus nesagatavotus, bet arī pašus arabus, cik slepeni tas tika sagatavots. Pārsteigumu nenoliedz arī žīdi. Tā Sadats izklaidēja mītu par žīdu pārākumu.

Ēģipte nav paziņojuši savus kaŗa zaudējumus, bet lēš, ka kritušo skaits pārsniedz 6.000, kuŗu vidū ir arī Sadata 24 g. vecais pusbrālis Atefs. Sadats lika izvākties 20.000 krievu „tehniķiem" no Ēģiptes. Tagad Ēģipte un ASV atjaunojušas diplomātiskās attieksmes, kas bija pārtrauktas kopš sešu dienu kaŗa 1967. gadā.

V. A.

Viegli aizmirst tos, kuŗus neredz

Students Gunārs Rode dzimis 1934. gadā, apcietināts 1962. gada 15. aprīlī Rīgā kādas nodevīgas latvietes dēļ, un nosūtīts 15 gadu spaidu darbos. Pārējie, līdz ar viņu apcietinātie, ir jau sen no soda nometnes atbrīvoti, kā piem.: U. Kalniņš, Uldis Ofkinds, dzejnieks Knuts Skujnieks, strādnieki Ziedonis Rozenbergs un Dailis Rijnieks. Gunārs Rode, kaut arī ļoti slims ar kuņģa iekaisumu, vēl joprojām atrodas ieslodzījumā. Viņa vienīgais pierādītais noziegums — komūnistu valdībai nepieņemama politiskā pārliecība.

Students Gunārs Rode

Bet vai drīkstam aizmirst Gunāru Rodi un citus, zvērīgās varas apcietinātos latviešu patriotus, kas smok dažādās ieslodzījumu vietās Padomju savienībā?

Tautas brāļi un māsas, vanagi un vanadzes! Ar Dieva ziņu un palīgu VARAM DZĪVOT BRĪVĪBĀ, MIERĀ UN PĀRTICĪBĀ, tāpēc neaizmirsīsim pasaulei atgādināt par tiem, kas cieš, NEAIZMIRSĪSIM TOS, KURUS NEREDZAM!

Daugavas Vanagu Toronto nodaļa Kanadā.

Meklē mājas apkopēju

ik pa divi nedēļām reizi, Royal York - Bloor ielu rajonā, netālu no pazemes dzelzceļa. Tālr. 239-7813.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir **$2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.**

10% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $50.000.-.

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakara, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

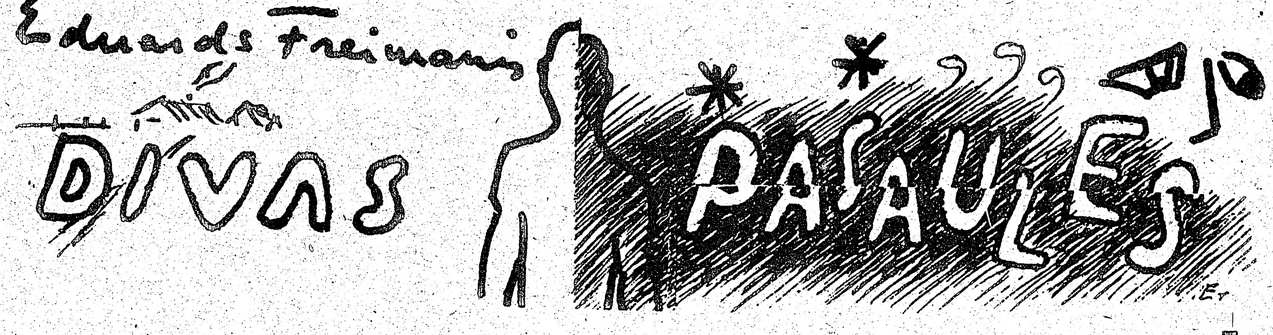

romāns

(70. turpinājums)

„Kā? Dienas skaitīju?" Dāvids brīnās.

„Nu ja — cik ilgi šeit sabijis, cik ilgi līdz ārā tikšanai?"

„Ārā tikšanai? Kā to var saskaitīt?"

„Domāju: līdz dienai, kad cerēji tikt laukā."

„Man skaitīt dienas, līdz mani iezārkos?"

„Vai patiesi vairs nedomā par ārpasauli?"

„Tāpēc, ka ārā būtu labāk?"

„Saprotams."

„Tu gaidi miršanu, tāpēc ka debesīs būs labāk?"

„Bet ārā brīvība!"

„Nekā tev nevar iestāstīt! Atkal grūdi man savu brīvību degunā kā šņaucama tabaku, lai šķaudu un kļūstu nemierīgs!"

„Līdz šim man bija skaidrība tikai par vienu brīvības šķirni — drusku jēgas par pāris citām — bet tu, Dāvid, esi izkultivējis kaut ko pavisam īpatnēju."

„Es vislabāk jūtos kā sava krēsla aizbāznis, galda piektā kāja, savas gultas mūmija, sava kakta miera pūķis — tāda miera, ko nevar atrast ne uz ielas, ne fabrikā, ne birojā — pat ne lopu kūtī vai tīrumā."

„Kā vari spriest, ja ārpasauli vairs lāga neatmini es?"

„Ik dienas kāds stāsta, jūsmo, žēlojas, mānās."

„Vari visu pareizi izvērtēt?"

„Tur ir tā ķibele! Nespēju vairs pretī runāt vai pievienoties. Tāpēc bail no nezināmās ārpasaules — priecājos par mieru un drošību aiz atslēgām."

„Varu tevi saprast, Dāvid.."

„Cilvēks nav putns, kas nebēdā ne par sēšanu, ne pļaušanu, tāpēc cilvēkam grūtāk nekā putnam, bet es labāk turos putnu valstībā — cik iespējams."

„Cilvēkam ik dienas nāk klāt jaunas rūpes, un vecās samudžinās tādās cilpās un grīstēs, ko ne Dievs, ne elektroniskie skaitļotāji nespēj atmudžināt."

„Un tu gribi mani pierunāt, lai kā prusaks lecu karstos pelnos! Ko darīs tādā brīvībā cilvēks, kas nav iemācījies mazo reizesrēķinu — kur jābūt gudrākam par elektroniskām smadzenēm?"

„Kanadā visāda pārprodukcija!" cinsms smejas. „Kvieši, papīrmalka, cūkgaļa."

Visi nami, visas ielas piebērtas kreņķiem," es atzīstu.

Dāvids: „Bet šeit esam no visa pasargāti."

Palūkojos pulkstenē: atkal rādītājs aplīdis pilnu aploci. Paņemu zīmuli un rūtaino plātni; sāku piepildīt kvadrātu.

„Kas tas?" Dāvids paraugās acīgi.

Kāpēc viņam slēpt? Izskaidroju spēli. Dāvids smieties neprot, tomēr atbild ar jautru krekšķēšanu:

„Tu esi mazpuisītis — pat viena nedēļa tev gaŗa!"

„Ko lai daru, ka laiks man nav relātīvs, ka laiks man nozīmē sekundes, minūtes, stundas — ka laiku jūtu kā karstu ūdeni."

„Tu runā pārāk gudri," Dāvids nosaka, piecelas un aiziet lēni un viegli. Liekas: klons nebēdātu, ja veča izdilušais ķermenis paceltos gaisā un sāktu lidot. Dāvids ir tā ietinies vienaldzībā un mierā, ka neviens to nespēj aizkart un iegrožot kaut kādā nebrīvībā.

* * *

Visu vakaru man jādomā par laiku un pulksteņiem. Tikšķētāji mechanismi padarījuši laiku par vergu. Cilvēks kļuvis šī verga uzraugs. — Nē! Šis vergs, šis robots uzrauga cilvēku! Mūžība ir sagandēta — vismaz tā mūžības daļa, ko cilvēks mēro zemes virsū! Un mēro ar tādu neatlaidību un sīkumainību, ka padara sevi par sacīkšu zirgu, kam piecdesmit, sešdesmit, septiņdesmit vai astoņdesmit gados jānoskrien iespējami daudz jūdžu.

Mūžībai šī skriešanās ar minūtēm kļūst smieklīga.

„Vai atšķirība starp dzīvi saulē un aizsaulē ir nozīmīga?" Domāju: man pašam jāizrok atbilde, bet rodas palīgi: Lavīze, Biruta, Ernests, Herberts, Paula un vietējie: Rolfs, Marks, Rūbens un izpalīdzīgā māsa. Man viņi nav jāiepazīstina; neizskaidrojamā veidā viņi viens otru senāk sastapuši, viens par otru zina it visu.

„Atšķirība tā," saka Herberts, „ka zemes gaitās cilvēks zūdās par laiku, it kā laiks būtu mērojams līdzīgi ūdeņim vai linsēklām."

Lavīze: „It kā laiks varētu apstāties, pietrūkt."

Ernests: „Nāves bailes: it kā zemes dzīvošana un laiks būtu identiski — it kā cilvēks ar savu mūžu mērotu laiku."

Rūbens: „It kā cilvēkam mūžība nebūtu atvēlēta; piedzimšana un nomiršana būtu absolūtais iesākums un gals."

Marks: „Tāpēc tev nav mātes žēl — ?"

Rūbens: „Viņa no mūžības nav nekā zaudējusi."

Biruta, Marks, Ernests un Ralfs uztraucas. Marks kā nervozākais izbeŗ vārdus mūsu dzirnavās:

„Ar aizmūžu tu nedrīksti mūžu noniecināt! Ja dzīvi necienīsi, aizdzīvei nederēsi. Par krupi tu pārdzimsi, par skorpionu! Nē — tas nav ļaunākais! Tu būsi nākotnes Hitlers, Nērons, Bormans, Atila, Indriķis VIII!"

Biruta: „Māti noslepkavojot, tu sevi pievieno īsto vājprātīgo pulkam."

Ernests: „Tam pulkam, kuŗā Ēģiptes faraoni, persiešu kaŗavadoņi, Romas imperātori, Krievijas cari, angļu, franču un spāņu diktātori."

Paula: „Tam pulkam, kuŗam reiz piederēja mani vadoņi, mani iztapoņas, es pati."

Herberts: „Arī es un mans pulks."

„Bet kāda ir atšķirība starp dzīvi šai saulē un aizsaulē?" es atkārtoju.

Ciemiņi apklust, apdomājas. Ernests atbild pirmais, jo viņam spēcīgākais domāšanas aparāts: „Atšķirība tā, ka virs zemes esam fiziski."

Nu citi atsaucas juku jukām:

„Mums salst, tāpēc drēbes jāauž."

„Jāsēj, lai maize izaug."

„Vajag pajumti, kaut vai cietumu."

„Bērni jārada un jāaudzina."

„Jāgādā, lai dzīve neapstājas un nesabrūk."

Pēkšņi cinisms sauc par visiem skaļāk:

„Un mēs tik ļoti gādājam, pūlamies, ka traki kļūstam! Piepildām kaŗa nometnes, apmētājam pilsētas ar nāvi, izvagojam tīrumus ar kāpurķēdēm, sabāžam viens otrs gūstekņu nometnēs, cietumos, slimnīcās!"

„Darbs ir tikums," Biruta aizrāda.

Marks: „Novecojusi dziesma! Muižkungu morāle! Mēs vairs nelokām muguras, lai nopelnītu maizi, bikses un pajumti!"

Māsa: „Mēs dzenamies pēc krāsu tāļraižiem, lidojumiem džetos uz Honolulu — smalkākām vodkām kadiljakiem, kas automatizēti līdz absurdam."

Marks: „Un iztopam augļotājiem, kas tik stulbi, ka nejēdz, cik muļķīgi piebāzt seifus ar papīriem un metalliem."

Ernests: „Mūsu gadsimtā, kad materiālās dzīves nepieciešamības kļūst diendienā nenozīmīgākas."

Paula: „Tāpat ka materiālo imperiju celšana."

Herberts: „Un politisko sistēmu saputošana."

Lavīze: „Mūža dzīve jātuvina aizmūžam — tā ir jaunā laikmeta iezīme."

Ralfs: „Ar tādu domāšanu varēsim sākt kaŗa nometnes, cietumus un trako namus nojaukt."

Biruta: „Maz vairs tādu sviedru, ko nelejam lieki."

Ralfs: „Dzīvei jākļūst domai, atziņai."

Māsa: „Mūžībā jāklausās, mūžība jāatmin."

Paula: „Un dzīvība jācildina, jāsarga."

Herberts: „Dzīvība jāpaglābj no vājprātīgiem un viņu mācībām."

Ernests: „Jātic mūžībai, mierīgi tai jāpaļaujas."

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto internacionālās Karavānas Rīgas paviljona rīcības komitejas sēdē 15. janvārī DV namā piedalījās 15 personas. Sēdē izraudzīja vēl divus jaunus locekļus. Rīgas paviljona tirdziņu un izstādi vadīs Daina Daugaviete, bet Karavānas administrācijā no studentu korporācijām pieaicināja Vili Miklašēviču. Pēc tam turpat uz sēdi sanāca Rīgas paviljona Rīkošanas fonda pagaidu valde, piedaloties pērngada Karavānas vadītājam un fonda pagaidu valdes priekšsēdim Edvinam Kalviņam, šāgada Karavānas rīcības komitejas priekšsēdei Dainai Liepai, valdes sekretāram Imantam Alksnim (TLB), Guntim Suksem (LNAK), Varimantam Plūdonim (DV) un Mārtiņam Zilveram (LNJAK). Fonda valdes 6 locekļi par septīto locekli pieaicināja Vili Miklašēviču. Pagaidu valde savā sēdē apsprieda LNJAK izstrādāto statūtu projektu, izdarot dažus grozījumus un papildinājumus. Rīgas paviljona Rīkošanas fonda valdes sekretārs I. Alksnis piesūtīs statūtu projektu četrām Fonda valdē pārstāvētām organizācijām pieņemšanai, pēc kam izraudzīs pastāvīgu valdi. No iepriekšējo gadu Rīgas paviljona atlikuma Fondā uzkrāti ap 3000 dol. Paviljona rīkotāji no Fonda ik gadus varēs aizņemties vajadzīgo rīcības kapitālu, kas pēc Karavānas nobeiguma atmaksājams, pieskaitot vēl 20 proc. no Karavānas gadskārtējās peļņas. Pārējo atlikumu Karavānas rīcības komiteja varēs sadalīt pēc saviem ieskatiem latviešu kopējo mērķu veicināšanai.

● Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabene pārvalde pēc ievēlēšanas konstruējusies šādi: pārvaldes priekšnieks Arvīds Kalniņš, kas vairākus gadus līdz šim bijis priekšnieka palīgs, tagad šo amatu veicot Mārtiņam Blūmam, kasieris Elmārs Siksna un sekretārs Arturs Gulbis. Pārvaldē vēl darbosies Valdis Gulbis, Ernests Ozols, padomes izraudzītais plānošanas daļas vadītājs A. Rāviņš, A. Siliņš, B. Upāns, V. Vāgners un K. Zariņš. Bez tam vēl pārvaldē darbojas draudzes mācītājs J. Cālītis un draudzes priekšnieks J. Pētersons. Sidrabenes pārvaldes kases apgrozība pagājušā gadā bijusi 16.217 dol. ar 2.259 dol. atlikumu, kas par 1.222 dol. lielāks nekā gadu iepriekš. Lielākie ieņēmumu posteņi bijuši no 3 sarīkojumiem — Līgosvētkiem, Lielsarīkojuma un Sidrabenes vakara, kas kopā devuši 3.330 dol. atlikuma. No auto novietošanas maksām ieņemts 999 dol. No izdevumiem visvairāk prasījusi peldētavas uzturēšana (968 dol.), sanitārija (462) un zāles plaušana (uzņēmējam — 450) un basketbola laukuma paplašināšana (421); brīvdabas baznīcas zvans maksājis 225 dol.

● Baltijas studiju veicināšanas apvienības Kanadas komitejas rudenī nodibinātie vakara kursi Toronto universitātē sekmīgi turpinās. Latviešu tautasdziesmu kurss (10 lekcijas) mag. phil. L. Vīka vadībā ar 13 kursantiem beidzās 11. decembrī. Latviešu valodas kurss Andas Liberes vadībā darbojas ar maksimālo studentu skaitu — 20, atsākot otru semestri 9. janvārī un turpināsies līdz 13. martam. Latviešu valodas prasme kursantiem ir dažāda, lektorei darbu daļēji veicot grupās. Kopējā baltiešu politiskās un sociālās vēstures kursā reģistrēti 27 klausītāji. Kursa koordinētājs ir politisko zinātņu doktorands Juris Dreifelds. Šī kursa otrs semestris sākās 6. janvārī un turpināsies līdz 14. aprīlim, pavisam kopā 25 lekcijas.

● Studenšu korp. kopas tējas vakars 18. janvārī Tartu kolledžas auditorijā bija pulcinājis 240 apmeklētāju. Sarīkojumu ar uzrunu ievadīja kopas seniore Kornēlija Zariņa (Aurora). Klavieru solo spēlēja Gundegas meitene Māra Ezerkalna. Veneranda Vabale bija ziedojusi izlozei gleznu, kuru laimēja Milda Bērziņa-Muižarāja, kas laimestu atstāja nākamai izlozei. Apmeklētāji kavējās dziesmās pie klātajiem galdiem, par kuriem atbildību bija uzņēmusies Ilga Jaunkalna (Spīdola).

● Toronto korporāciju kopas vadību 1975./76. g. rotācijas kārtībā pārņēmis Guntis Suksse (Selonija), kopas vicesenjors ir Herberts Jeckalējs (Letgallia), sekretārs Viesturs Zariņš (Talavija). Toronto korporāciju kopas literāro vakaru vadītājs paliek līdzšinējais J. Rubenis (Fr. Lataviensis). Kopas Kalpaka dievkalpojums notiks 2. martā pl. 6 vak. Sv. Jāņa baznīcā, pirms dievkalpojuma pl. 4 pēcp. noliekot ziedus uz kalpakiešu dusas vietām Jorkas latviešu kapos. Tradicionālā Kalpaka bataljona balle sestdien, 8. martā, pl. 7.30 vak. viesnīcas Inn on the Park zālē.

● Toronto pensionāru apvienības sanāksmē 9. jaunvārī Latviešu namā bija pulcējušies 154 dalībnieki. Karikatūrists Ed. Keišs uzzīmēja 36 pensionāru saržus. Viņš jau otru reizi viesojās pensionāru sanāksmē, zīmējot saržus, kurus dāvinājis pensionāriem, neņemot par to atlīdzību. 30. janvārī izrādīs Alīdas Kiršas skeču, piedaloties 11 tēlotājiem un pensionāru korim Dziesmu kamoliņš.

● Kanadas nacionālā baleta rīkoto gadskārtējo mākslas izstādi O'Keefe centrā atklāts 3. februārī pl. 7.30 vak. un tā turpināsies līdz 15. martam. Atklāšanas vakarā izstāde būs atvērta publikai, bet pārējā laikā to varēs apskatīt tikai centra sarīkojumos. Skatē ar vairākiem darbiem piedalīsies arī gleznotājs Ēriks Dzenis. Mākslinieks pagājušā gada decembrī ar astoņiem darbiem piedalījās galerijas „Doma II" atklāšanas izstādē Otavā. Tekstilmākslinieks Andris Hausmanis piedalās Duo izstādē Krafta galerijā (29 Prince Arthur Ave.). Izstādi atklās 1. februārī un tā ilgs visu mēnesi.

● United Church koncertzālē (St. Clair un Avenue Rd.) 5. febr. pl. 8 vak. koncertēs bass Alfreds Spricenieks un čellists Juris Ķeniņš. Programmā Musorska dziesmu cikls — Nāves dziesmas un dejas, kā arīārijas no Čaikovska, Borodina un Musorska operām. Čella atskaņojumā Rimski-Korsakova, Čaikovska un Rubinšteina darbi. Biļetes dabūjamas pirms koncerta pie kases vai rezervējamas pie koncertapvienības United Stage, tālr. 964-2685.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas skolotāju kursos otrdien, 28. janvārī, no pl. 6 līdz 8 vakarā Latviešu namā nodarbības vadīs skolotājas Spodra Pogule un Milda Miezīte. Temats: Latviešu valodas praktiskais darbs pamatskolā.

● Toronto latviešu biedrības biedru vakaru ciklā „Tā zeme ir mūsu" 22. marta sarīkojums Latviešu namā būs veltīts tematam: „Daugaviņa, māmuliņa". Kurzemes cietoksņa piemiņas vakars ar svētbrīdi 11. maijā. 8. maijā paiet 30 gadi kopš Kurzemē izbeidzās mūsu karavīru varonīgās cīņas, Vācijai kapitulējot. Par programmas sagatavošanu abiem sarīkojumiem rūpēsies Latviešu biedrības drāmatiskās sekcijas vadītāja Lonija Vasariņa.

● Federālās valdības ministrs Lalonde paziņojis, ka federālā valdība ar šo gadu izsniegs pensionāriem identifikācijas kartītes dažādu priekšrocību baudīšanai, kas tiem paredzētas. Kartītes nav īpaši jāpieprasa, bet tās izsniegs automatiski apm. 1,9 milj. pensionāru visā Kanadā.

● Ontario policija ziņo, ka pagājušā gadā notikušas 76.000 autosadursmes, kas ir par 6 proc. vairāk nekā gadu iepriek.š. Nāves gadījumu skaits, salīdzinājumā ar 1973. gadu, turpretī samazinājies par 7 proc., lai gan uz Kanadas lielceļiem apgrozījušies vairāk spēkratu.

● Ar plaušu karsoni 9. janvārī mirušo 80 g. veco Mariju Volkovsku 11. janvārī pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. Ā. Čops. Nelaikē bija ieceļojusi Kanadā 1960. gadā no Latvijas un dzīvoja pie savas meitas Veltas un znota Eduarda Spravņika. Sākuma gados viņa dziedāja Sv. Andreja draudzes korī. Nelaikē atstāj Toronto arī dēlu Robertu un vedeklu Helenu ar mazbērniem, bet ASV dēlu Visvaldi ar vedeklu Gaidu, pavisam 6 mazbērnus un mazmazbērnus ASV un Kanadā.

● Toronto teātŗa izrādi — Vai pazīstat piena ceļu? — Voldemāra Pukata režijā 19. janvārī noskatījās 200 atsaucīgu apmeklētāju. Tā bija pēdējā šīs lugas izrāde Toronto. Toronto teātris ar to vēl viesosies 8. martā Čikagā un 9. martā Grand Rapidos.

● TLB sestdienas skolā 18. janvārī viesojās rakstniece un dzejniece Indra Gubiņa. Viņa abām 7. un 8. klasēm stāstīja par tematu „Grāmata un skola latviešu dzejā", papildinot ar tautasdziesmu un modernās dzejas piemēriem. Sestdienas skola Draudzīgā aicinājuma dienas atceri atzīmēs 25. janvārī pl. 8.55 rītā Jesse Ketchum skolas telpās ar aktu, piedaloties TLB valdes priekšsēdim I. Alksnim un dzejniekam Modrim Lorbergam, kas referēs par Draudzīgo aicinājumu un grāmatu. Pēc tam izsauks visu klašu pirmo skolēnu vārdus, bet centīgākos bibliotēkas grāmatu lasītājus apbalvos ar rakstnieces Tonijas Krūkas 20 dāvātām, pašas sarakstītām grāmatām — Silaines mežs runā. Skolēni saņems pirmā pusgada liecības. Sestdienas skolas skolēnu iestudētās izrādes „Pelnrušķīte" skolotājas J. Vāgneres režijā atkārtojums 16. martā pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Mednieku un makšķernieku tradicionālā „Zaķu balle" 18. janvārī Latviešu namā bija pulcinājusi 230 apmeklētāju, kas pavadīja omulīgas stundas pie Hamiltonas „Runču" deju mūzikas. Medījumu un zivju izlozi vadīja K. Deklavs un Olga Jākabsone. Izlozei laimestus bija dāvājuši A. Kristapsons, Dr. P. Bārdiņš, H. Leitis, A. Užulis, J. Mikelsons, V. Jostiņš, K. Krieviņš, J. Veckers, P. Odiņš, J. Beitiņš, M. Holcmanis u. c. Lielu interesi izraisīja pareizā svara noteikšana ezera forelei, kuru bija dāvājis R. Ermansons. Tuvāko pareizo svaru noteica P. Odiņš (12 mārc. 5¾ unces). Sarīkojumu vadīja mednieku un makšķernieku kluba priekšnieks J. Atmats. Bufeti pārzināja J. Greizis, B. Belārs un J. Purviņš. Viens no galvenajiem laimestiem — zaķis „neatrada" īpašnieku, jo neatsaucās laimētājs. Zaķi bija nomedījuši K. Kalviņš, J. Miķelsons un J. Purviņš.

● No šīs zemes gaitām 20. janvārī pēkšņi šķīries 68 g. vecais Rūdolfs Jakubovics, dzimis 1907. gada 25. jūlijā Jaunjelgavā. Pēc nodarbošanās viņš bijis būvgaldnieks. Jaunībā strādājis arī pie koku pludināšanas Daugavā, vēlāk būvdarbos Vecumnieku, Stelpes, Misas, Birzgales, Baldones un citos apkārtējos pagastos. Bija liels dziesmu cienītājs, grāmatu un laikrakstu lasītājs. Darbojās DV Toronto nodaļā, kas kārto arī apbedīšanu, jo nelaikim svešumā piederīgo nebija. Viņš atstāto mantojumu testamentā novēlējis DV organizācijai.

● No Austrālijas 11. janvārī Toronto atgriezās Kanadas latviešu skautu un gaidu ješdu koplidojuma dalībnieki, kas piedalījās tūrienes lielajā skautu un gaidu nometnē Radu cilts. No Kanadas uz Austrāliju devās 38 dalībnieki, pa lielākai daļai no Toronto un Hamiltonas. Koplidojuma viena grupa, kuru vadīja G. Kārkliņš, apmeklēja Adelaidi, Brisbani, Melburnu, Kanberu, Pertu un beidzot Sidneju un lielo Radu cilts nometni, kas risinājās no 3. līdz 9. janvārim Kolo upes krastā, ap 60 jūdžu no pilsētas centra, latviešu īpašuma Straumēni kaimiņos. Nometnē piedalījās ap 200 skautu, gaidu un to vadītāju.

Norma Auziņa (vijole) un Ronalds Leonards (čells). Abi mākslinieki 1. februārī pl. 8 vakarā koncertēs Sv. Lorensa mākslas centrā Toronto (Town Hall). Šis būs Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas trešais koncerts.

Kultūras dienu sarīkojumi Toronto

Kultūras dienu sarīkojumi Toronto, kas norisināsies Latviešu nacionālās apvienības Kanadā protektorātā, sāksies 25. janvārī ar M. Zīverta komēdijas Ķīnas vāze izrādi TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulciņa iestudējumā pl. 6 vak. Latviešu namā. Kultūras dienas šeit atklās LNAK valdes priekšsēdis J. Mežaks. Izrādes atkārtojums turpat pl. 5 pēcp. otrā dienā. Sv. Jāņa baznīcas telpās 1. februārī pl. 4 pēcp. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs atklās mākslinieku vienības Latvis 20 gadu darbības atceres izstādi, kas turpināsies līdz 5. februārim. 2. februārī Latviešu namā Zentas Mauriņas un Konstantīna Raudīves pēcpusdiena, ko rīko LNAK kultūras nozare, piedaloties konsulam Dr. E. Upeniekam, prof. Dr. H. Tichovskim un citiem. Demonstrēs mirušā K. Raudīves sagatavotās skaņu lentes.

Nākošās nedēļas nogalē, 9. februārī, Latviešu namā notiks žurnāla Jaunā Gaita 100. numura jubilejas sarīkojums pl. 4 pēcp. — „kokteilis" ar „Vakardienas balsīm un skatiem, šīsdienas un rītdienas dzeju." Ceturtdien, 13. februārī, pl. 8 vak. Latviešu namā paredzēta paneļdiskusija par tematu „Mērauklas politisko uzskatu izpausmēm presē", ko rīko LPB Kanadas kopa LNAK kultūras nozares uzdevumā, sakarā ar pārrunām par Jaunās Gaitas 100. numura saturu LNAK valdes sēdē. Paneli vadīs LPB Kanadas kopas valdes priekšsēdis O. Liepa un tajā piedalīsies LNAK revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodnis, LNAK padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis, LNAK valdes loceklis V. Liepiņš un Jaunās Gaitas redaktors L. Zandbergs.

Sestdien, 15. februārī, pl. 7 vak. Bikforda vidusskolā (777 Bloor St. W.) DV Teātris Kanadā izrādīs G. Griezes komēdiju Te runā Stariņš, bet svētdien, 16. febr., pl. 2 pēcp. turpat notiks tā paša teātŗa dziesmu spēles Zaļā pļava izrāde. LNAK kultūras nozare 22. februārī pl. 7 vak. Latviešu namā rīko Dr. V. Muižnieka priekšlasījumu par tematu „Vai būs, kas mūs nomaina". Pēc tam (pl. 8 vak.) paneļdiskusijas par patriotisma ievirzēm reliģijā. Paneli vadīs Inta Purva, piedaloties referentam Dr. V. Klīvem un dalībniekiem māc. R. Ekšteinam, O. Liepam u.c. 23. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā notiks LPB Kanadas kopas rīkotais dzejnieka Ata Ķeniņa 100 gadu atceres vakars, kuru vadīs I. Sakss, piedaloties A. Gailītei, I. Vīksnai, prof. T. Ķeniņam, I. Štrālei-Didrichsonei, J. Ķeniņam, M. Austriņai, A. Vītolam, S. Indzerei u.c.

No 28. februāŗa līdz 2. martam, visa nedēļas nogale, būs veltīta Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā sarīkojumu ciklam — „Šī māksla ir jauna" Pēc tam Kultūras dienu nobeigums.

—ls—

Jaunās Kanadas pastmarkas, kas veltītas 21. Olimpiadai 1976. gadā Montrealā ar 2 un 5 centu virsmaksu Olimpiadas atbalstam. Jaunās markas parādīsies apgrozībā februārī, kopskaitā pavisam 55 milj. eksemplāros.

DV Toronto nodaļa lems par piedalīšanos latviešu centrā

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 17. janvārī pārrunāja nodaļas gada sapulces darba kārtu 23. februārī, kuŗā pareredzēts arī Latviešu sabiedriskā centra jautājums. Iestājoties lielākam skaitam jaunu biedru, turpmāk palielināms arī nodaļas valdes locekļu skaits, izraugot tajā 9 locekļus līdzšinējo 7 vietā, ievēlot priekšsēdi un viņa vietnieku, atsevišķi balsojot. Vadoties no iepriekšējo sapulču prakses, darbību uzsākusi nominācijas komisija, kuŗas vadība uzticēta bij. nodaļas valdes priekšsēdim I. Zamlovskim.

Sēdes ievadījumā priekšsēdis V. Plūdons aicināja ar klusuma brīdi pieminēt 22. decembrī mirušo nodaļas biedru Edgaru Tiltiņu un pateicās par Jaungada vēlējumiem Kanadas latviešu katoļu apvienības priekšsēdim S. Gabrānam un Toronto latviešu biedrības priekšniekam I. Alksnim. Saņemtas arī pateicību vēstules no mūsu kaŗa invalidiem par viņu atcerēšanos Ziemsvētkos. Valde ar veltēm bija apsveikusi 9 invalidus, no tiem vienu Rietumvācijā. Valde ar pateicību pieņēma vecā latviešu strēlnieka Augusta Skrindas nodaļai nodoto velti — latviskos svečturus. Sēdē piedalījās arī pēdējā Ziemsvētku tirdziņa rīcības komitejas priekšsēdis A. Čivželis, kas informēja, ka tirdziņa atlikums bijis 5.000 dol., kas līdz šim bijis rekorda skaitlis. Valde izteica viņam pateicību, tāpat tuvākajiem tirdziņa līdzdarbiniekiem — loterijas vadītājai Monikai Jonānei, kasierim R. Britālam, kā arī pārējiem tirdziņa rīcības komitejas darbiniekiem, ziedojumu devējiem un citiem šī sarīkojuma sekmētājiem.

Kasiere Aina Selga ziņoja par nodaļas kases stāvokli, kas iepriecina un būs publicēts nodaļas apkārtrakstā. Viņa arī ziņoja, ka nodaļā uz šā gada 1. janvāri bijuši 462 biedri. Sarīkojumu daļas vadītājs O. Zvirgzdgrauds informēja, ka Grand Rapidu latviešu teātŗa trupa izteikusi vēlēšanos viesoties Toronto ar Vecā pilskunga izrādi, kas varētu notikt aprīlī. Valde viesošanos apsveica. Nodaļas masku balle „Kanaku nedienas" notiks 25. janvārī DV namā. Dekorātīvo ietērpu veidos gleznotājs A. Jaunzems. Deju mūziku spēlēs Runči trimdā. Piecas labākās maskas godalgos.

Tautas deju kopas Daugaviņa vadītājs Edv. Kalviņš aicināja sekmēt tautas deju lieluzvedumu Baltijas nakts 1. februārī Minklera auditorijā. Daugaviņa aktīvi piedalās arī Rīgas paviljona organizēšanā internacionālā Karavānā šovasar Toronto. DV nama komitejas priekšsēdis I. Magons ziņoja par DV nama iekštelpu krāsošanas darbiem un citiem uzlabojumiem. Nodaļas vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone varēja informēt, ka uz 1. janvāri kopā bijušas jau 108 vanadzes. Ziemsvētku tirdziņam izcepts 600 mārc. piparkūku, apciemoti un iepriecināti slimie tautieši slimnīcās un mājās.

Informācijas daļas vadītāja V. Ciņa ierosmē valde piešķīra līdzekļus informācijas darba sekmēšanai un izteica atzinību par veiksmīgo darbu, it sevišķi cilvēka tiesību dienas sanāksmē Toronto, kur runāja lietuviešu jūrnieks Simas Kudirka pēc izkļūšanas brīvajā pasaulē. Sekretārs V. Brasliņš ziņoja par šacha kluba darbību un pēdējo šacha ātrspēles turnīru. Viņš apsveicis arī 6 nodaļas biedrus sakarā ar mūža gadu aprisi pēdējos 2 mēnešos: Almu Reinbergu 65 g. jubilejā, Jēkabu Dravnieku un Ādolfu Lagūnu, kuŗiem apritējuši 60 g., un piecdesmitgadniekus Gvido Kārkliņu, Ritvaldu Jankusu un Edvardu Pērkonu.

Sēdē bija ieradusies arī vanadžu koŗa Zile jaunā priekšniece Ženija Vītola ar koŗa valdes pārstāvēm un informēja par koŗa iecerēm tuvākā nākotnē. 1. martā Lietuviešu zālē (1573 Bloor St. W.) notiks koŗa koncerts ar jaunu programmu diriģ. A. Purva vadībā. Koris paredzējis viesoties arī Otavā un Londonā.

Par nodaļas sporta daļas vadītāju valde apstiprināja līdzšinējo J. Treiju, ar palīgu O. Zvirgzdgraudu. Makšķernieku sekciju vadīs J. Birznieks ar V. Īvānu, šaušanas sekciju — A. Rūdolfs un Edv. Vaiņāns, pistoļu nozari vadīs O. Zvirgzdgrauds, sacensību tiesneši Pēteris Zvirgzdgrauds un Aloizs Vjaksis. Novusa sekciju vadīs H. Jākabsons un H. Vaits, bet šacha klubu V. Brasliņš un U. Bendiņš.

O. K.

TREJI VĀRTI Nr. 42

Žurnāls politiskām zinātnēm, vēsturei, literātūrai, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei.

Galvenā red. M. V. Aserīte

SATURĀ: M. Andžānes, J. Babres, O. Ehastes, E. Freimaņa, E. Tūtera, A. Virlaida, J. Vanaga, A. Zemzares un A. Zvejas dzejoļi. E. Andersones stāsts „Lapkritis"; L. Bārenes stāsts „Ziemsvētku gaisma"; K. Barēna stāsts „Cerdonas roze"; I. Liepas novele „Kaķpēdiņu nora"; A. Osis - Stundas stāsts „Ziemsvētki"; K. Rumora stāsts „Zelta putns". A. Alkšņa, M.D. „Apreibinātāji līdzekļi un mūsu sabiedrība"; L. Apkalna „Divas skaņu plates - divas latvju kultūras fasetes"; P. Graubes „Trimdas organizācijas jauniešu acīs"; A. Klimaņa „Eiropas politika un baltiešu liktenis"; J. Sudrabiņa raksti par dzejn. Āriju Zveju un Aiju Zemzari. Daži citi raksti.

Šī numura cena $2.50. Gada abonements $12.- (6 numuri). Pasūtinājumi adresējami:

A. Rieksts, c/o Raven Printing, Inc.
317 S. Beechtree
Grand Haven, Mich. 49417

vai

R. Krūklīša grāmatnīcai,
511 Charles St.,
East Lansing, Mich. 48823

Pasūtinājumus var pieteikt arī ikkuŗā latv. grāmatnīcā vai grāmatu galdā.

Pirmie 100.000 dolaru

Pasaules brīvo latviešu apvienības valde nobalsoja no sava rezerves kapitāla, sākot ar 1975. gadu, iemaksāt Latvijas brīvības fondā 10.000 dol. Ar šo iemaksu un gada beigās saņemtiem noguldījuma augļiem Latvijas brīvības fonda kapitāls sasniedzis 100.057,40 dol. Pieskaitot pieteiktos solījumus, Fondam tagad kopā ir iemaksāti vai apsolīti 161.322 dol. Pašreiz Fondā iestājušies 218 dalībnieki, kuŗi apņēmušies iemaksāt 500 dol. katrs.

Pasaules brīvo latviešu apvienības iestāšanās ar 10.000 dol. Latvijas brīvības fondā atkārto līdz šim vislielāko ziedojumu ar tādu pašu summu. To 1974. gadā ziedoja Fonda finanču komitejas loceklis Dienvidamerikā Vilis Ansis Vītols Karakasā. Viņš tikko izraudzīts par PBLA valdes locekli Dienvidamerikā sakarā ar ilggadējā valdes locekļa mācītāja Alfreda Gulbja pārcelšanos uz Vāciju. PBLA iemaksa seko Fonda dalības naudas iemaksām no Latviešu nacionālās apvienības Kanadā un Amerikas latviešu apvienības, katrai ziedojot 1000 dol.

PBLA līdzekļu rezerve radās sakarā ar atlikumu no 1973. gadā tautiešu saziedotām summām Apvienības pasākumiem Eiropas drošības konferencē. Pasaules Apvienības darbs šinī laukā vēl turpinās, bet valde uzskatīja, ka Latvijas brīvības fonda līdzekļi jau ir pietiekami lieli, lai ieguldījumu augļi apmierinātu financiālās vajadzības sakarā ar drošības konferenci. 1974. gadā Fonds saņēma augļos 3527 dol., bet ziedojumos zem 500 dol. (nesaistot to ar iestāšanos Fondā) 4085 dol. Visas šīs summas tika pieskaitītas Latvijas brīvības fonda neaizkaŗamam kapitālam. Fondam nav bijuši nekādi techniski izdevumi, jo tos līdz šim segusi Pasaules Apvienības kase.

Brīvības fonda 100.057 dol. kapitāls atrodas 8 garantētos noguldījumos ASV, Kanadā, Zviedrijā un Vācijā. Kapitāls 1975. gadā nesīs 7500 dol. augļu. Paredzot jaunus dalībniekus, solījumu iemaksas, kā arī iespēju ar 1. janvāri izlietot tekošai darbībai ziedojumus zem 500 dol., fonda izmaksas budžeta priekšlikums sastādīts par 12.000 dol. Piešķīrumus izmaksās tikai pēc augļu reālizēšanas. Pirmās izmaksas būs 31. martā, bet daļa no izmaksām tiks izdarīta 1975. gada beigās, vai atkarībā no ienākumiem — pat 1976. gadā.

Janvāŗa sākumā Vašingtonā, Pasaules apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava ar ģenerālsekretāru Bruno Albatu sastādīja budžeta projektu, kas pašreiz nodots valdes rakstveida nobalsošanai. Budžets sastādīts vadoties no PBLA valdes un LBF finanču kom. loc. ieteikumiem. Vislielākā summa — 5000 dol., paredzēta darbībai Eiropas drošības konferencē. 2500 dol. paredzēts PBLA informācijas birojam, 1500 dol. vēstules Latvietis Latvietim izdošanai, 500 dol. speciāliem Latvijas projektiem, 1500 dol. paredzēti Latvijas brīvības fonda techniskiem izdevumiem. 1000 dol. paredzēts piešķirt atbalstam atsevišķām organizācijām: 500 dol. latviešu apvienībai Austrālijā un Jaunzēlandē Latvijas valsts tiesību aizstāvēšanai Austrālijā, 300 dol. Komitejai Latvijas brīvībai līdzdalībai Apspiesto tautu asamblejā un 200 dol. Daugavas Vanagu apvienībai Vācijā okupētās Latvijas periodikas apskatiem, kuŗi tiek izdoti reizi gada ceturksnī.

Ug.

Draudzīgā aicinājuma atcere

ar

M. Zīverta komēdijas

Kinas vāze

izrādi

sestdien, 25. janvārī, plkst. 6.00,

svētdien, 26. janvārī, plkst. 5.00

Latviešu namā, Toronto.

Ģimnazijas drāmas pulciņa iestudējumā.

Režisors H. Miķelsons. Dekorātors A. Kovariks.

Ieeja $2.50, skolniekiem un pensionāriem $1.25, kaŗa invalidiem bez maksas.

Apmeklēt lūdz Toronto latviešu ģimnazija

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst)
Toronto M6G 1A1

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

Toronto koncertapvienības koncerti

1. februārī pl. 8 vak. Town Hall — Norma Auziņa (vijole) un Ronalds Leonards (čells).

12. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall — Ileāna Pētersone, Stokholmas operas soliste (mecosoprāns). Pie klavierēm komponists Imants Sakss.

18. oktobrī pl. 8 vak. Koncertapvienības 1975./76. gada sezonas pirmais koncerts veltīts Emīla Dārziņa piemiņai.

---

25. janvārī pl. 8 vak. DV namā — DV Toronto nodaļas masku balle. Spēlēs „Runči trimdā.

25. janvārī pl. 7 vak. Latviešu nama pagraba zālē Toronto korporāciju kopas paplašināts literārais vakars. Tālavijas filistrs prof. E. Andersons Ph. D. referēs par tematu „Latvijas liktenīgās dienas 1940. gadā."

25. un 26. janvārī Latviešu namā M. Zīverta „Ķīnas vāze". TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

30. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru apvien. regulārā sanāksme. Alīdas Kiršas „Dažādas sadzīves ainas".

30. janvārī pl. 7.30 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Runās māc. I. Gaide par tematu: „Ko tu dari? — Neko! —Kur tu iesi? — nekur!"

1.—5. febr. Mākslinieku vienības Latvis 20 gadu jubilejas izstāde Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās. Izstādes atklāšana 1. febr. pl. 4 pēcp. Izstāde atvērta svētdien no pl. 1 dienā līdz 8 vak., darbdienās no pl. 6—9.

1. febr. pl. 7.30 vak. DV Toronto tautas deju kopas Daugaviņa sarīkojums — „Baltic Night" ar lietuviešu, igauņu un cittautu viesu piedalīšanos Minklera auditorijā, Senekas kolledžā.

2. februārī plkst. 3 pēcp. Sv. Andreja baznīcā Gaujas gaidu un Rīgas skautu 24. gada svētku dievkalpojums ar sekojošu aktu sarīkojumu telpās.

2 februārī pl. 16.00 Latviešu namā — Zentas Mauriņas un Konstantīna Raudīves (miris) pēcpusdiena. Piedalās Dr. E. Upenieks, prof. Dr. H. Tichovskis u.c. K. Raudīves skaņu lenšu demonstrējumi. LNAK kultūras nozares sarīkojums.

5. febr. pl. 8 vak. Unitarian Church koncertzālē (St. Clair Avenue Road) koncertēs bass — Alfreds Spricenieks un čellists Juris Ķeniņš. Programmā dziesmas un operu ārijas. Biļetes pirms koncerta pie kases, vai rezervējamas pie koncertapvienības United Stage, tālr. 964-2685.

8. februārī pl. 7 vak. Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W., vīru koŗa Junda (Kalamazū) un Viesturs koncerts ar sekojošu saviesīgu dzīvi. Lūdz rezervēt galdiņus pa tālr. 653-7605.

9. februārī pl. 3 pēcp. Latviešu namā Toronto latviešu katoļu draudzes dāmu komitejas pankūku vakars ar prāvesta Dr. B. Kokina referātu par astroloģiju.

9. februārī, svētdien, pl. 4 pēcpusd. Latviešu namā Jaunās Gaitas 100. numura jubilejas sarīkojums — Kokteilis ar vakardienas balsīm un skatiem, šāsdienas un rītdienas dzeju.

13. febr. pl. 8 vak. Latv. namā —LPB Kanadas kopas LNAK Kultūras nozares uzdevumā rīkotā paneldiskusija par tematu „Mērauklas politisko uzskatu izpausmēm presē". Piedalās O. Liepa, J. Grodnis, V. Upeslācis, V. Liepiņš un L. Zandbergs.

15. februārī pl. 7 vak. tradicionālā pankūku balle Latviešu namā. Runču mūziku lentē spēlēs Ķipītis. Vēl piedalīsies Mazais Dižduncis. Ieeja brīva, rīko Latviešu nama dāmu komiteja.

15. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Te runā Stariņs (atkārtojums).

16. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Zaļā pļava.

22. februārī pl. 19.00 Latviešu namā — Dr. V. Muižnieka priekšlasījums „Vai būs, kas mūs nomaina". Priekšlasījumam pl. 20.00 sekos paneldiskusija par tematu „Patriotisma ievirzes reliģijā". Piedalās: I. Purva, Dr. V. Klīve, Dr. V. Muižnieks, māc. R. Ekšteins, O. Liepa u.c. LNAK kultūras nozares sarīkojums.

22. febr. pl. 8 vak. Latviešu namā TLB karnevāls „Olimpiada 76?" Gleznotāja U. Brūveŗa dekorācijas.

23. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā — LPB Kanadas kopas Ata Ķeniņa 100 gadu atceres sarīkojums. Piedalās: I. Sakss, A. Gailīte, I. Vīksna, prof. T. Ķeniņš, I. Štrāle-Didrichsone, A. Vītols, J. Ķeniņš, M. Austriņa, S. Indzere u. c.

1. martā pl. 7.30 Lietuviešu zālē 1573 Bloor St. W. Zīles koŗa koncerts diriģenta A. Purva vadībā.

14. — 16. martam Edvarda Dzeņa gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas telpās. Atklāšana piektdien, 14. martā, pl. 8 vak. 15. martā no pl. 10 rītā — pl. 8 vak. Svētdien no pl. 1 dienā — pl. 8 vakarā.

15. martā Dainas koŗa koncerts un saviesīgs vakars.

16. martā pl. 4.30 pēcp. Latviešu namā Lieldienu sarīkojums. Rīko Gaujas gaidu vienība.

16. martā pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē TLB sestdienas skolas 6. klases skolēnu izrādes Pelnrušķīte atkārtojums.

5. aprīlī pl. 7.30 Sv. Jāņa baznīcā viesosies Klīvlandes apvienotais draudzes koris.

12. aprīlī Toronto latviešu YMCA un Toronto latviešu sporta kluba kopējā balle Latviešu namā. Spēlēs „Runči".

3. — 11. maijam — DV organizācijas Kanadā 25 gadu darbības atcere.

HAMILTONĀ

15. februārī pl. 8 vak. DV Hamiltonas nodaļas rīkotais karnevāls Pigbridžā, Daudzkultūru centrā, 35 St. Catharines St. S.

WHOLESALE DIAMONDS AS A HEDGE AGAINST INFLATION. INVEST FIVE DOLLARS

AND OUR BROCHURE WILL BE SENT TO YOU OUTLINING THIS INVESTMENT OFFERING A GUARANTEE CLAUSE.
WRITE TO

FIFTY-EIGHT FACET DIAMOND CORPORATION
1111 FINCH AVENUE WEST,
SUITE 158,
DOWNSVIEW, ONT. CANADA
M3J 2E6

Baltijas tautu federācijas un Baltijas sieviešu padomes Kanadā rīkotā G. P. Allena atvadību banketā Igauņu namā Toronto, no kreisās archibīskaps A. Lūsis, lietuviešu pārstāve G. Balčiunasa un G. P. Allens ar dzīvesbiedri. Aizmugurē — baltiešu pārstāvji ar veltēm, no kreisās: U. Peterso, J. Simanavičs un T. Kronbergs (BTFK prezidents). Apakšā — rozes baltiešu labvēlei. (Skat. rakstu 5. lp.)
Foto: J. Kreilis

Vašingtonas — Maskavas . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

ju, kas skar ne vien Dienvidvietnamu, bet arī Kambodiju un Laosu. Vai prezidents Fords pavēlēs amerikāņu flotes vienībām un gaisa spēkiem apturēt komūnistu iesāktās agresijas pasākumus, par to pagaidām ļoti jāšaubās. Ja Fords nerīkosies ātri un ar drošu roku, tad visa ASV līdzšinējā ārpolitika šajā stratēģiski svarīgajā pasaules stūrī izrādīsies par ziepju burbuli.

Pagājušās nedēļas svarīgākais politiskais notikums risinājās Pekingā, kur lielā slepenībā kārtējam kongresam pulcējās sarkanās Ķīnas komūnistu partijas varasvīri. Daudziem par lielu pārsteigumu izpildvara nonākusi nevis radikāļu, bet līdzšinējā premjēra Čuenlaja rokās. Tas nozīmē, ka uzvarējis partijas mērenais vidusceļa spārns. Pats Mao kongresā nepiedalījās, un tāpat kā Čuenlaja augšāmcelšanās, šie divi nozīmīgie faktori brīvai pasaulei vēl labu laiku būs īsta ķīniešu ābece, kuŗā orientēties nav pateicīgs uzdevums. Radikāļu nobīdīšana pie malas un Čuenlaja triumfs nenozīmē vērā ņemamas pārmaiņas sarkanās Ķīnas ārpolitikā. Kongresa beigās pats Čuenlajs no jauna uzsvēra, ka Pad. savienība ir Pekingas galvenais ienaidnieks. Vērā ņemams ir Čuenlaja norādījums un pareģojums, ka Pad. savienības un ASV politiskā un saimnieciskā konfrontācija gala rezultātā nonākšot līdz abu pieminēto lielvaru tiešai militārai sadursmei.

Un tā jaunais gads, diendienā novecojot, gādā par to, lai lielā spēle pasaules starptautiskā skatuvē nepaliktu garlaicīga, un gādā arī par to, lai ar gaišāku cerības staru sirdī arī mēs varbūt reiz sagaiditu pavisam jaunu un patiesi laimīgāku Jauno gadu.

A. Ķegumnieks

VITLAMS NAV BREŽŅEVU MASKAVĀ SATICIS

Austrālijas ministru prezidents Vitlams 16. janvārī beidza savu četru dienu ilgo apmeklējumu Padomju savienībā. Austrālijas premjērs Maskavā saticies ar prezidentu Nikolaju Podgorniju un ministru prezidentu Kosiginu, bet tam nav izdevies satikt padomju komūnistu partijas vadītāju un trešo Kremļa triumvirāta locekli Leonīdu Brežņevu, kas jau kopš 29. decembŗa nav pieņēmis nevienu ārzemju valstsvīru. 12. janvārī Vitlams ieradās Ļeņingradā, kur viņa rīcībā bija nodota valsts viesu māja Ņevas krastā. Viņš noskatījies arī baleta izrādi, sēžot agrākajā cara ložā. Sniedzot ziņas par Austrālijas premjēra apmeklējumu, padomju ziņu aģentūra TASS piemetinājusi, ka šis apmeklējums kalpos „Pad. savienības un Austrālijas tālākai draudzībai".

Pirms Pad. savienības apmeklējuma Vitlams bija ieradies Dienvidslavijā, kur apspriedies arī ar prezidentu Tito un uzaicinājis viņu viesoties Austrālijā. No Dienvidslavijas Vitlams ieradies Ļeņingradā, bet pēc tam izlidojis uz Maskavu, kur viņu sagaidījis padomju ministru prezidents Kosīgins, kas jau esot zvanījis Vitlamam uz Ļeņingradu no Kaukaza, kur atpūties.

Ministru prezidenta Vitlama apmeklējums Pad. savienībā izraisījis plašus Austrālijas preses komentārus. Melburnas laikraksts The Sun izsakās, ka papomju prese vienā balsī slavējot „morālo klimatu", kādu Austrālijā radījusi kreisā valdība un kas saskanot ar padomju „fundamentālo ideoloģiju".

(tlk)

Latviešu kultūras dienas Austrālijā

Jau 24. reizi — no Ziemsvētkiem līdz Jaungadam — latvieši Austrālijā pulcējās kopā, lai celtu godā latviešu kultūru, uzvelkot krāšņos tautas tērpus — par prieku sev un par apbrīnu svešiniekiem. Šie svētki notika Rietumaustrālijas mētropolē Pertā, kur skaitliski maza latviešu grupa jau trešo reizi aicināja ciemos latviešus no visas Austrālijas. Svētki jo sevišķi nozīmīgi bija šoreiz, kad Austrālijas kreisā valdība latviešus dziļi aizvainoja, atzīstot de jure Latvijas inkorporāciju Pad. savienībā. Šie nedēļu ilgie svētki parādīja austrāliešiem un Austrālijas valdībai, ka no šīs valdības nodevīgās rīcības Austrālijas latvieši nav nobijušies, nedz sašķēlušies, bet vēl vairāk vienoti no cīņas neatsakās. Austrālijas latvieši pierādīja, ka tiem ir iespaidīgi draugi, jo svētkos ieradās un runāja ievērojami austrāliešu parlamentārieši ar Rietumaustrālijas premjēru sēru Čarli Kortu priekšgalā.

No 4000 km tālās Sidnejas Pertā ieradās 40 koristu, tikpat daudz tautas deju dejotāju, dziesmu ansamblis Laikmets, vadošās personas ar LAAJ prezidija priekšsēdi G. Braču, DV priekšnieku J. Masulānu un Daugavas vanadžu priekšnieci E. Rodzi-Ķiseli priekšgalā, kā arī lielāks skaits klausītāju un skatītāju. Arī no citiem Austrālijas austrumkrasta centriem — Brisbanes, Melburnas, Adelaides, Džilongas u. c. — Pertā saplūda simtiem latviešu. No vistālākās Brisbanes vien atbrauca 17 koristu ar savu diriģentu E. Ozoliņu un tautas deju dejotāji.

Kultūras dienu nozīmi labi bija izcēlis rīcības komitejas priekšsēdis māc. Laimonis Mušinskis, programmas ievadā minot Pirmos latviešu dziesmu svētkus 1873. gadā Rīgā, kuŗu uzdevums bija saliedēt latviešu tautu ciešā vienībā, saglabāt mūsu dziesmu garu un nacionālo kultūru. Arī tagad mūsu dzimtene nav brīva, mūsu tauta izkaisīta visā pasaulē, bet kamēr mēs paturēsim savu nacionālo kultūru, mūsu tautas stāvoklis nav bezcerīgs.

Austrālijas latviešu kultūras dienas šoreiz bija arī mūsu nacionālās politiskās vienotības un aktīvitātes demonstrējums. Pirmoreiz Austrālijas trimdas laikā uz Pertu devās LAAJ apvienoto organizāciju pārstāvji, Daugavas vanagi un vanadzes, lai tur pulcētos savos kongresos, sanāksmēs, salidojumos un pieņemtu lēmumus nākotnes rīcībai. Tur pārrunāja arī mūsu nacionālās izglītības jautājumus skolotāju konferencē, jau trešo reizi Pertā; tur ieradās arī dzejnieki un rakstnieki ar viešņu no ASV dzejnieci Janīnu Babri, zinātnes nozares referenti, mākslinieki, jaunatnes organizāciju pārstāvji, teātŗa laudis, akadēmisko organizāciju locekļi. Vislielākā skaitā bija koristi (166) un mūsu jaunatne — tautas deju dejotāji (184).

Lielākā daļa Kultūras dienu sarīkojumu un sanāksmju notika jaunajā Pertas Latviešu centrā, ko uzcēla tikai pagājušā gadā. Tur daudzos Kultūras dienu sarīkojumus ievadīja ar rakstnieku pēcpusdienu, ko atklāja rīcības komitejas priekšsēdis L. Mušinskis un vadīja K. Riduzis. Savs dzejoļus lasīja Elga Leja (Sidneja), Imārs Brēdrichs (Melburna) un viešņa no ASV Janīna Babre. Bērnības atmiņu stāstiņus lasīja pertiete Daina Šķēle, bet O. Lāča stāstu nolasīja aktieris J. Pelšs. Tēlotājas mākslas izstādē, ko atklāja Mākslinieku apvienības sekretāre Dzidra Knocha, piedalījās 24 latviešu mākslinieki ar 48 darbiem no visas Austrālijas. Izstādi apmeklēja 600 cilvēku, arī austrālieši. Pārdotas 18 gleznas un 3 skulptūras, kopsummā par 1850 dol. Gleznas un skulptūras par 1000 dol. nopirka Rietumaustrālijas izglītības departaments. Lietiskās mākslas izstādi atklāja LAAJ prezidija priekšsēdis G. Bračs. Tajā bija pāri par pussimt eksponātu no 45 autoriem. Izstādi ammeklēja 700 personas.

Apvienoto luterāņu un katoļu dievkalpojumu Latviešu centrā, kur zāle ar skatuvi viegli pārvēršama par baznīcu ar altāri, vadīja prāv. S. Gaidelis un māc. L. Mušinskis. Tikko dievkalpojums bija beidzies, sākās LAAJ zinātnes nozares referāti, kuŗus vadīja J. Grīnvalds, bet referēja Melburnas latviešu biedrības bibliotēkas vadītāja L. Dunsdorfa un prof. Dr. E. Dunsdorfs.

Pirms Kultūras dienu atklāšanas akta un koncerta rīcības komitejas priekšsēdis māc. L. Mušinskis teica uzrunu, kuŗā izskaidroja arī mākslinieka A. Kudeikas dekorāciju simbolus — ar pamatdomu visiem 24. Kultūras dienu sarīkojumiem. Kultūras dienas atklāja LAAJ prezidija priekšsēdis G. Bračs. Koncertdaļā piedalījās divi solisti no Sidnejas — pianiste Mirdza Stūre un baritons Haralds Rutups, kas nodziedāja arī trīs Leonīda Slaucītāja dziesmas, bet pianiste atskaņoja vēl tā paša autora Sonate sol mazora.

Kultūras dienu laikā notika arī LAAJ delegātu sanāksme un DV salidojums. Pertas latviešu drāmatiskā kopa izrādīja Raiņa Pūt, vējiņi Arvīda Zīles režijā. Dekorācijas bija gatavojis Augusts Kudeika. Iespaidīgs bija tautas deju uzvedums Ziemeļmeitas, kuŗā piedalījās 184 dejotāji gandrīz no visām Austrālijā pastāvošām deju kopām, soprāns B. Saiva un Melburnas kokļu ansamblis. Par visu milzīgo darbu galvenā pateicība pienākas Pertas deju kopas Pērkonītis vadītājai Zentai Dunsei, bet daudz pūļu bija veltījuši arī citu kopu vadītāji un paši dejotāji. Tautas deju sarīkojumu apmeklēja 790 personas, un to atklāja senātors J. P. Sims, ar humoru piezīmējot, ka Austrālijas valdības galva Vitlams neesot viņa draugs.

Kultūras dienu laikā notika arī vairākas citas sanāksmes: Austrālijas latviešu biedrību pārstāvju, tautas deju kopu vadītāju un latviešu skolu skolotāju un vecāku sanāksme; pēc katoļu dievkalpojuma arī katoļu sanāksme, piedaloties viešņai no ASV Janīnai Babrei. Tajā LKBA Centrālās valdes kapellāns pasniedza atzinības rakstus divām centīgām katoļu darbiniecēm Pertā. Adelaides latviešu teātŗa ansamblis Kultūras dienās piedalījās ar M. Bumbiera lugas Klaidonis izrādi. Jaunatnes pēcpusdienu šoreiz varētu nosaukt par „raibo pēcpusdienu", jo tur bija „no visa pa druskai": solo dziesmas, kāds uzvedums, skeči, koklētājas, jauniešu vokālā grupa Laikmets un klavieŗu priekšnesumi. Lielāko daļu porgrammā veica sidnejieši ar saviem skečiem, gan no Sidnejas „Kaleidoskopiem", gan speciāli šim gadījumam sagatavotiem.

Viens no svarīgākiem notikumiem bija kopkoŗu koncerts, kas bija pulcinājis vislielāko klausītāju skaitu — 850. To Pertas koncertzālē atklāja Rietumaustrālijas valdības galva sērs Čarls Korts. Kopkoŗu koncertam šoreiz bija tikai 3 diriģenti — V. Bendrups no Melburnas, E. Ozoliņš no Brisbanes un H. Rutups no Sidnejas. Labs piemērs arī citiem svētku rīkotājiem. Koncertā piedalījās dziedātāji no 9 koŗiem, nodziedot 16 dziesmas, gan jau dzirdētas, gan jaunas un mazāk dzirdētas. Kantātes nebija, bet koncertu beidza ar J. Vītola Beverīnas dziedoni, klavieres spēlējot doc. M. Stūrei. Vienā dziesmā solo partiju dziedāja L. Rutupa.

Nobeiguma aktā Kultūras dienu karogu pārņēma nākošo Kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis O. Rudzītis, aicinot visus uz nākošām Kultūras dienām Brisbanē. Ballē bija ieradušies 800 Kultūras dienu dalībnieku.

Ed. Smugajs

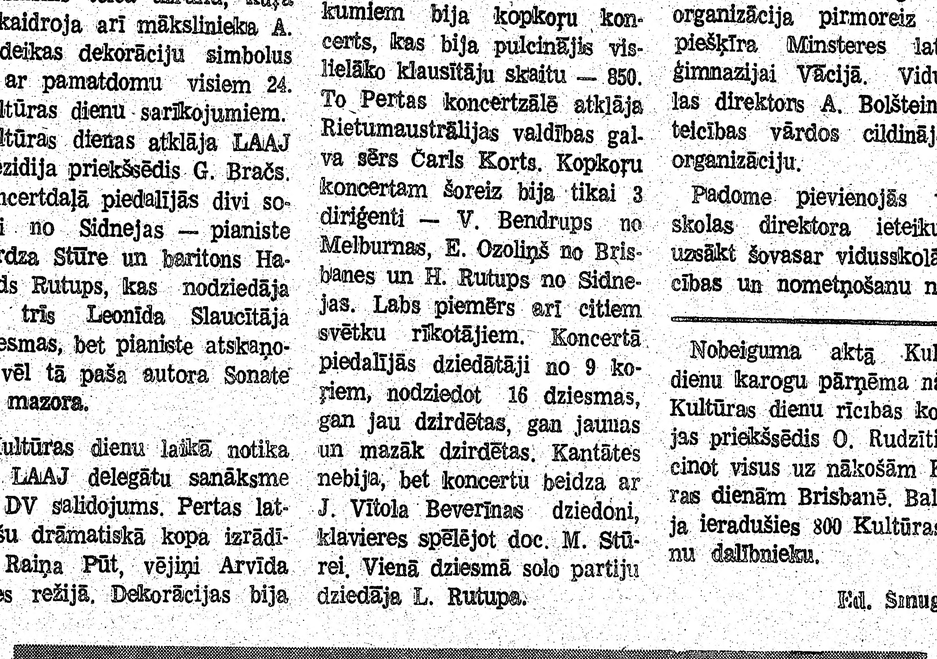

Pertas latviešu centrs, kur notika lielākā daļa Austrālijas latviešu kultūras dienu sarīkojumi.

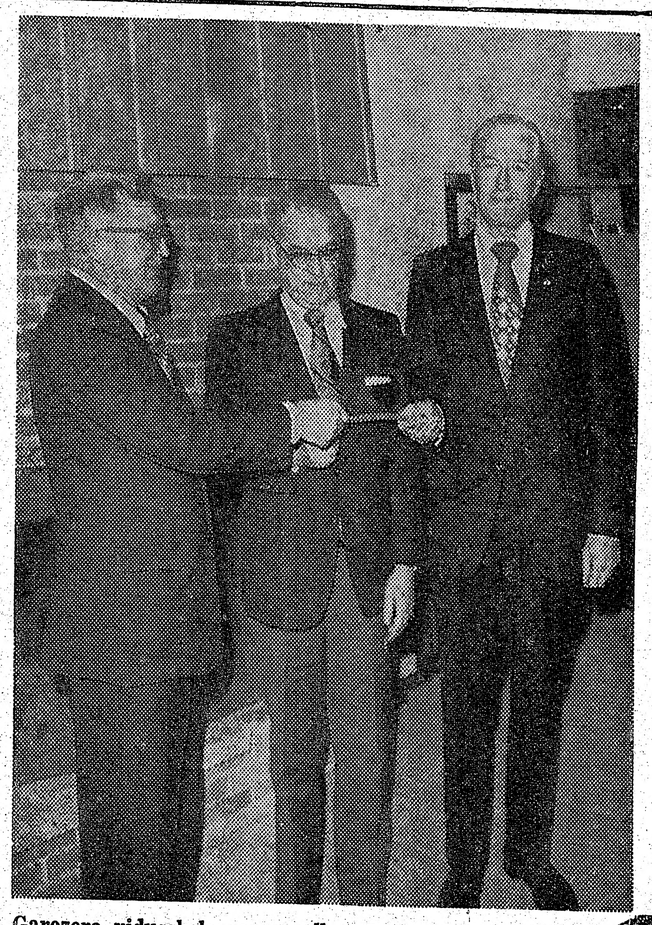

Gaŗezera vidusskola saņem plkv. Januma balvu. No kreisās: DV ASV valdes priekšsēdis J. Utināns, Gaŗezera padomes priekšsēdis J. Meija un vidusskolas direktors A. Bolšteins.
Foto: F. Ritums

Plkv. V. Januma balva Gaŗezera vidusskolai

Trīs dienas pirms plkv. Viļa Januma 81. dzimšanas dienas DV ASV valdes priekšsēdis J. Utināns 4. janvārī nodeva Gaŗezera padomes priekšsēdim J. Meijam un vidusskolas direktoram A. Bolšteinam Gaŗezera vidusskolai piešķirto DV organizācijas plkv. V. Januma balvu 750 dol. apmērā. Balva piešķirta par veikumu latviešu jaunatnes audzināšanā un izglītošanā. Pagājušā gadā DV organizācija pirmoreiz balvu piešķīra Minsteres latviešu ģimnazijai Vācijā. Vidusskolas direktors A. Bolšteins pateicības vārdos cildināja DV organizāciju.

Padome pievienojās vidusskolas direktora ieteikumam uzsākt šovasar vidusskolā mācības un nometņošanu nometnē 29. jūnijā. Skolas maksu noteica 300 dol. ģimenei no viena bērna, 280 dol. no diviem un 220 dol. no trim. Nometnē maksa no viena bērna 60 dol., no diviem 55 un trim 50 dol. Par to, ka jauniešos ir interese mācīties arī ziemā, liecināja direktora ziņojums, ka ziemas neklātienes skolā jau pieteikušies 45 skolēni.

Par 1975. gada budžeta projektu ziņoja kasieris A. Bērzkalns. Budžets sabalansēts par 179.425 dol. Pagājušā gadā nomaksāti visi hipotēkārie Gaŗezera parādi, bet dažādu citu vēl nenomaksātu aizņēmumu uz 1. janvāri bija 25.855 dol.

No valdes priekšsēža pienākumiem neveselības dēļ atlūdzās N. Riekstiņš, kas šo darbu bija veicis jau vairākus gadus. Padome par jauno valdes priekšsēdi izraudzīja Arvīdu Tīdemani, kas līdz šim veica vicepriekšsēža amatu. Viņš ziņoja, ka ziedojumos 50 dol. iemaksājis šā gada Tautas balvas laureāts prof. P. Kundziņš ar novēlējumu tos izlietot vidusskolas stipendijām. 600 dol. nodevusi Olita Valaine, 750 dol. Olga Paegle, 359 dol. V. Lucs, 100 dol. Alma Hirša, 100 dol. Grand Rapidu-Kalamazū kreditsabiedrība. Saņemti vēl citi mazāki ziedojumi. Padome piešķīra 26 jaunas akcijas draudzēm, studentu organizācijām un latviešu kopām; no tām Latviešu koŗu apvienībai 17.

Z. Zadviskis ziņoja, ka „Laimes rata" izlozē ieņemts 9.911 dol., izdots 3.140 dol. No 11.500 aicinātiem atsaukušies 12%. Padome pēc mirušā Dr. Imanta Freimaņa draugu lūguma atļāva nodibināt pie Gaŗezera Dr. I. Freimaņa fondu, mazo bērnu spēļu laukuma izbūvei un uzturēšanai. Tiem, kas vēlas šo pasākumu atbalstīt, nauda iemaksājama Gaŗ-

(Turpinājums 20. lp.)

Toronto latviešu biedrības inženieru un tehniķu kopas rīkotajā referātu vakarā ar paneļdis-kusijām „Vai Kanadā draud enerģijas krize?" Augšējā attēlā paneļa dalībnieki, no kreisās: Inženieru un tehniķu kopas priekšsēdis Uldis Lūsis, referenti Guntars Upatnieks, Alberts Černavskis, paneļa vadītājs Eduards Tiltiņš, Arvīds Arājs un Herberts Jeckalējs.

Foto: J. Ligers

Vai Kanadai draud enerģijas krize?

Par šo pašreiz aktuālo Kanadas saimnieciskās dzīves tematu Toronto latviešu biedrības Inženieru un tehniķu kopas rīkotajā paneļdiskusijā Latviešu namā Toronto 9. janvārī diskutēja savu nozaru speciālisti — inženieri A. Arājs (ūdens, ogles), A. Černavskis (kodolenerģija), H. Jeckalējs (mežsaimniecību) un G. Upatnieks (eļļa, gāze). Diskusijas vadīja būvtehniķis E. Tiltiņš, apstākļu kavētā Dr. E. Žubecka vietā. No vakara 42 dalībniekiem liela daļa piedalījās pārrunās.

Izskanēja atzinumi, ka Kanadā, īpaši rietumu provincē Albertā, ir lieli ogļu krājumi, kādēļ nākamos 25 gados par to trūkumu nebūtu jābažījas. Arī par ūdensspēku Kanadai nav bažu. Problēmas var rasties vienīgi atsevišķās provincēs. Īpaši bagāta ar ūdens krājumiem ir Kvebeka, kā arī Britu Kolumbija.

Cilvēki ieradušies lepoties ar bagātīgi klātiem galdiem. Līdzīga izšķērdība vērojama arī enerģijas patērēšanā. Enerģijas krize Kanadai nedraud, jo nav jābaidās no ūdens un ogļu trūkuma, atzina inž. A. Arājs. Inž. mežkopis H. Jeckalējs savukārt norādīja, ka lielas bagātības slēpjas Kanadas mežos un purvos. Lielāka vērība piegriežama koksnes izmantošanai. No tās ražo koka spirtu, terpentīnu u. c. produktus. Koksni izmanto arī tekstilrūpniecībā. Vācu armijas tērpu gatavošanai, piemēram, izlietoja arī koksnes materiālu. Labs enerģijas avots ir arī kūdra, ko sevišķi izmanto Eiropas zemēs. No tās iegūstams arī sintetiskais benzīns. Latvijas neatkarības laikā pat bija piedāvājums no kādas lielākas Francijas firmas mūsu Tīreļpurva kūdras izmantošanai.

Inž. A. Černavskis, kas ieņem atbildīgu posteni Pīkeringa atomspēkstacijā, norādīja, ka kodolenerģijas ražošanas iedzīvināšana sākusies 40-tos gados, un pēc 35 gadiem tā izveidojusies par jaunu enerģijas iegūšanas veidu. Kanada ir viena no 5 pasaules kodolspēkstaciju zemēm. Ontario provincē otra atomspēkstacija ir Bruce, bet trešo vēl projektē. Kvebekas provincē ir Gentilly spēkstacija. Inž. G. Upatnieks norādīja, ka Kanada var ražot pietiekami daudz naftas, bet prasības pēc tās vēl var pieaugt, jo naftu izmanto par izejvielu arī citu rūpniecības produktu ražošanā. Ar eļļu īpaši bagāta ir Albertas province. Ap 1980. gadu padomā ražot eļļu arī Kanadas ziemeļos, jo paredz, ka pēc desmit gadiem Kanadai eļļas varētu pietrūkt un tā būs jāieved, ja neizmantos jaunas atradnes. Kanada līdz šim no pasaules eļļas produkcijas izmantojusi tikai 3 proc., kurpretim ASV — 30 proc.

Pēc diskusijām daži klausītāji interesējās arī par saules enerģijas izmantošanas iespējām. A. Černavskis norādīja, ka iespējas šajā virzienā jau pētītas, bet saules enerģijas izmantošana liekas pārāk dārga. Par to konkrētāk varētu domāt Sacharas tuksnesī. Beigu atzinums bija, ka Kanadai enerģijas krize nedraud.

Sanāksmes ievadījumā kopas priekšnieks inž. U. Lūsis informēja par paredzamo Tehnisko zinātņu kongresu, kuru rīkos Montrealā, olimpiādas laikā, vai pēc tam, 6. februārī paredzēts inž. P. Popeļa referāts, bet februāra beigās kopas gada sapulce. Gadskārtējais sarīkojums 15. martā.

O. K.

DV dienu apmeklētāji var rezervēt jau istabas

DV KANADAS VALDES SĒDE TORONTO

Kā DV Kanadas valdes sēdē 19. janvārī rīcības komitejas vārdā ziņoja Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, Kanadas DV 25 gadu jubilejas apmeklētāji var jau pieprasīt istabu rezervēšanas kartes lielajā Toronto viesnīcā Seaway Towers. Turpat notiks arī atceressvētku balle. Deju zāle (Confederation Hall) var uzņemt 700 viesu. Plašā programma sāksies 3. maijā un ar vairākiemsarīkojumiem turpināsies līdz 11. maijam. Šajā laikā notiks arī DV Kanadas nodaļu delegātu sapulce, ar turpinājumu otrādienā, Kanadas vanadžu un jaunatnes salidojums. Jau sarunātas telpas visiem sarīkojumiem un veikti citi svētku priekšdarbi. DV jubilejas sarīkojumam izvēlēts sauklis: Vienoti darbā — Latvijas brīvībai. Sakarā ar DV Kanadā 25 g. darbības atceri, DV KV priekšsēdis lūdzis LNAK valdes priekšsēdi un valdi izsludināt 1975. gadu par DV gadu Kanadā.

DV KV sēdē ar īsu klusuma brīdi pieminēja mirušos DV biedrus: Olgu Džonesu (Edmontona), Jāni Kaiju (Londona), Arvidu Tiltiņu (Toronto) un Almu Brikmani (Londona). Sekretārs A. Kalupnieks ziņoja, ka piedalījies Almas Brikmanes izvadīšanā un nolicis ziedus. A. Brikmane ir DV KV priekdsēža G. Brikmaņa māte. Sēdē bez valdes locekļiem piedalījās būvuzņēmējs L. Sīpoliņš no Otavas.

Sēdē pieminēja arī Augusta Vanaga aiziešanu aizsaulē, A. Kalupniekam īsi pastāstot par saskari ar nelaiķi Lībekas nometnē.

Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne saņēmusi daudz Jaungada apsveikumu vanadžu valdei. Valde nosūtījusi 350 dol. Latvijas brīvības fondam un izlozei 10. maijā sagatavojusi 15.000 loterijas biļešu. Vanadžu priekšniece piedalījusies DV Ziemsvētku tirdziņa darbā un sevišķi pateicās Ārijai Kociņai (Alberta), kas no nelielās latviešu saimes savākusi 49 dol. Tāpat viņa pateicās visiem, kas atbalstījuši sarīkojumu Romas pagrabiņā. Tas devis 263,08 dol. atlikumu. Vanadžu koŗa Zīle koncerts notiks 1. martā ar balli nobeigumā.

Kultūras daļas vad. J. Gailītis kārto ALA filmu izrādes Kanadā. Pieteikušās jau Niagaras un Hamiltonas nodaļas. Izrādes rīkotāji saņems 20% no tīra atlikuma. DV kasieris R. Britāls ziņoja, ka no Bēru fonda izmaksājis 300 dol. DV Londonas nodaļai, 300 dol. Edmontonas nodaļai un 40 dol. par E. Valteres kapa plāksnītes izgatavošanu, LNF (Stokholmā) 100 dol. u.c. Ziemsvētku tirdziņš devis vairāk nekā 3000 dol. atlikumu.

DV KV priekšsēdis pateicās visiem, kas piedalījušies tirdziņa organizēšanā un arī tiem, kas pasākumu atbalstījuši. Ar R. Britala ierosinājumu valde akceptēja 200 dol. Draudzīgajam aicinājumam, LNF 400 dol., veciem ļaudīm Vācijā 500 dol, invalidiem Vācijā 500 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai 500 dol., Ziemeļamerikas kultūras fondam 200 dol., vecajiem strēlniekiem Kanadā 100 dol. un palīdzībai aiz dzelzs aizkaŗa 500 dol.

Jaunatnes daļa izgatavojusi informācijas pamfletu par DV mērķiem un uzdevumiem jauniešu vajadzībām. 2. martā rīkos jauniešu sasaukšanos un 8. martā TLTA izrādi. Saimniecības daļas vadītājs A. Šterns apsveicis aktrisi Almu Maču dzīves gadu atcerē un pasniedzis DV velti. Tāpat pasniedzis grāmatu Laiks, telpa, ļaudis kpt. T. Miezītim viņa jubilejā.

Ārējās inform. daļas vadītājs R. Puriņš ziņoja, ka ar DV CV norādījumu visi pensionētie invalidi var pieteikties atvaļinājuma pavadīšanai Bērzainē katru otru gadu. Toronto rīkotās Cilvēku tiesību dienas demonstrācijas izdevumu pusi sedza LNAK un otru — DV KV. Iekšējās informācijas daļas vad. T. Zandersons saņēmis rakstus no 5 DV nodaļām Kanadā par informātoru izraudzīšanu. Izsūtījis nodaļu ieskatam instrukcijas, kā un ko rakstīt mūsu preses izdevumiem. J. Treijs ziņoja, ka sporta daļa iegādās 3 balvas 1975. g. sacensībām makšķerēšanā par lielākām zivīm — līdaku, foreli un pikreli. Pārstrādāti arī šaušanas noteikumi ar mazkalibra šauteni un izsūtīti noteikumi šaušanā ar pistoli sacensību dalībnieku atsauksmei. Cer izkārtot sacensības Kanadas DV 25 g. atceres gadījumā šaušanā, šachā, novusā un futbolā.

Sēdē bija ieradies arī būvuzņēmējs L. Sīpoliņš. Par viņa piedāvājumu DV KV jau agrāk rakstīts LA. Viņa pamatdoma — atpūtas vietas ierīkošana pie Simtgades ezera nav domāta peļņai. Pagājušā vasarā uzcelta mājiņa ar 12 guļvietām; cels vēl 2—3 mājiņas ar 3 līdz 4 vietām katrā. Ja DV būtu ieinteresēti, varētu dot bez līdzšinējām ēkām būvmateriālus, bet darbs jāveic pašiem. Ja DV iegulda līdzekļus, var atrast arī citādu izkārtojumu, bet šinī gadījumā zemi pārdot citiem nevar.. Pasākumam nav nodoms konkurēt ar jau pastāvošiem latviešu organizāciju lauku īpašumiem. Zemes platība (80—85 akru) skaistā vietā, apm. 200 jūdžu no Toronto. Izraudzītā komisija — R. Puriņš, E. Pulciņš un J. Gailītis — atbildi dos līdz martam. A. Šterns ziņoja, ka Latviešu nams paaugstinājis DV grāmatnīcas īri.

DV Londonas nodaļa, kopā ar ieinteresētiem tautiešiem nodomājusi pirkt namu. DV Kanadā valde būtu ar mieru aizdot 2000 dol. DV KV aprūpes daļa lūdz nodaļas sūtīt motīvus Ziemsvētku kartītēm (krāsu slīdītes vai uzņēmumus). DV KV priekšsēdis iecerējis pārkārtot kartotēku un biedrzinis lūdz nodaļas, kuŗas to vēl nebūtu izdarījušas, iesūtīt biedru sarakstus (vanagi, vanadzes, jaunieši, jaunietes, kad dzimuši). DV (labākās nodaļas) godalgas izvērtēšanas komisija paliek līdzšinējā: E. Pulciņš, N. Pulciņa un J. Gailītis. DV pilnsapulces pārskatam materiāli sūtāmi līdz 15. februārim (nodaļu pārskati, valdes loc. ziņojumi u.t. t.).

Ārējās informācijas darbinieku sanāksme (LNAK un DV) notiks 23. februārī DV namā Toronto.

Apbalvojumu ierosinājumi DV CV atzinības rakstiem un zelta nozīmei iesūtāmi līdz 1. aprīlim. Pie ierosināšanas vajadzētu ievērot jau esošo kārtību — nodaļas Atzinības raksts, DV Centrālās valdes Atzinības raksts un zelta nozīme, pie kam pēc DV CV raksta saņemšanas un zelta nozīmes pieprasīšanas vajadzētu būt 5 g. atstarpei.

Neparedzētu apstākļu dēļ DV kalendārs iespiests apm. 400 eksemplāros un visi pieprasītāji to nevarēs saņemt.

Technisku apstākļu dēļ 3. grāmata Latviešu kaŗavīrs 2. pasaules kaŗa laikā iznāks 1975. gada sākumā.

DV KV nopirka Latvijas armija 20 gados 1 eksemplāru Kaŗavīru mūzeja vajadzībām par 20 dol.

DV KV piešķīra zelta medaļu bij. DVM redaktoram R. Čakam par darbu nacionālpolitiskā laukā.

Nākošā valdes sēde 16. februārī.

—et—

Willowdale

Izīrējams 2 istabu pagraba dzīvoklis

ar virtuvi un vannas istabu, nesmēķētājam. Tālr. 221-8435, no plkst. 6 — 9 vak.

Solžeņicins un Pasternaks aizmirsti

Lielie patiesības mīļotāji Pad. savienībā aizmirsuši ievietot savā 1975. g. Lielajā padomju enciklopēdijā Aleksandra Solžeņicina, 1970. g. laureāta literātūrā, vārdu. Viņš balvu saņēma personiski 1974. g. Tāpat padomju Nobela laureātu vidū nav minēts Boriss Pasternaks, kuŗam balvu piešķīra 1958. g., bet kas jutās spiests no tās atteikties. Balva, ko piešķīra Mihailam Šolokhovam, ir atzīmēta. „Taisnības mīļotāji" pēkšņi atcerējušies, ka kaut kas vairāk jāraksta par Trocki, kas agrāk nebija minēts kā viens no galvenajiem 1922. g. komūnistu partijas kongresā. Tagad par viņu rakstīts kā par ziņojuma devēju par sarkanarmiju.

—et—

Trešdien, š. g. 22. janvārī, Jorkas - Finča slimnīcā pēkšņi savā 82. mūža gadā aizgājis mūžībā

Krišjānis Trauciņš

(no Downsview), Annas Trauciņas atraitnis.

Izvadīšana sestdien, 25. janvārī, no Ward Funeral Home, 2035 Weston Rd., Weston, uz Turmont Glandale Memorial Gardens kapiem.

Par viņu sēro

meita Zenta Stoian (Downsview) un mazbērni John, David un Linda Grīnbaumi.

Mūžībā aizgājis mūsu nodaļas biedrs strēlnieks

Krišjānis Trauciņš

dzimis 1893. gada 16. aprīlī Saukā, Latvijā,
miris 1975. gada 22. janvārī Toronto, Kanadā.

Tuvā piemiņā paturēs

DV Toronto nodaļas saime

Mūsu nodaļas biedrs

Rūdolfs Jakubovics

dzimis 1907. gada 25. jūlijā Latvijā,
miris 1975. gada 20. janvārī Toronto, Kanadā.

Mīļā piemiņā paturēs

DV Toronto nodaļa

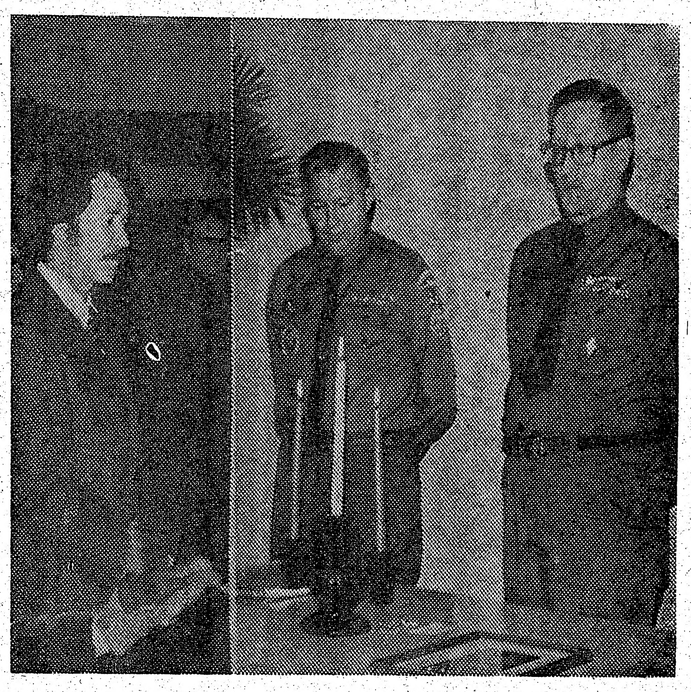

Zvaigznes dienas priekšvakarā Milvoku latviešu namā Gaujas skautu un Tālavas gaidu vienību dalībnieki ar vecākiem un labvēļiem pulcējās uz savu tradicionālo latviešu cīnītāju piemiņas eglīti. Pēc tumsas iestāšanās atceres dalībnieki sapulcējās pie āra eglītes, kur skautu vienības priekšnieks A. Mundeciems aicināja jaunāko mazskautu unguntiņu iedegt eglītē piecas svecītes — visu to latviešu cīnītāju piemiņai, kas cīnījušies piecos karos. Klātesošos uzrunāja Dr. I. Gailāns, kas kā kara ārsts piedalījies Vietnamas karā. Pēc tam skautu un gaidu vecāki alcināja Latviešu namā pie vakariņu galda, kur pasniedza piešķirtos apbalvojumus. Augšējā attēlā piecas simboliskas svecītes. Vidū — ar skautu Saulīti apbalvotais I. Petrovskis (pa kreisi) un I. Straumanis, kam pasniedza Pelēkā Vilka ordeni. Apakšā no kreisās — Dr. Ivars Gailāns uzrunā skautus un gaidas pie eglītes, Gaujas skautu vienības priekšnieks A. Mundeciems un ASV latviešu skautu jendas priekšnieks R. Čaks, kas izdarīja apbalvojumus. Foto: V. Jaunkalnietis

Mūžībā aizgājis mūsu kluba biedrs

Ernests Sniķeris

dzimis 1909. gada 26. jūlijā,
miris 1974. gada 31. decembrī.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Toronto mednieku un makšķernieku klubs

Bijušie Valmieras kājnieku pulka

kaŗavīri, atbrīvošanas cīņu dalībnieki, kā arī miera laikā dienējušie, kas vēlētos piedalīties 56. g. pulka dibināšanas atceres sanāksmē š. g. 22. febr. Toronto Daugavas Vanagu klubā, lūdzu līdz š. g. 15. februārim pieteikties pie Alfreda Zēvalda, tālr. 247-0350.

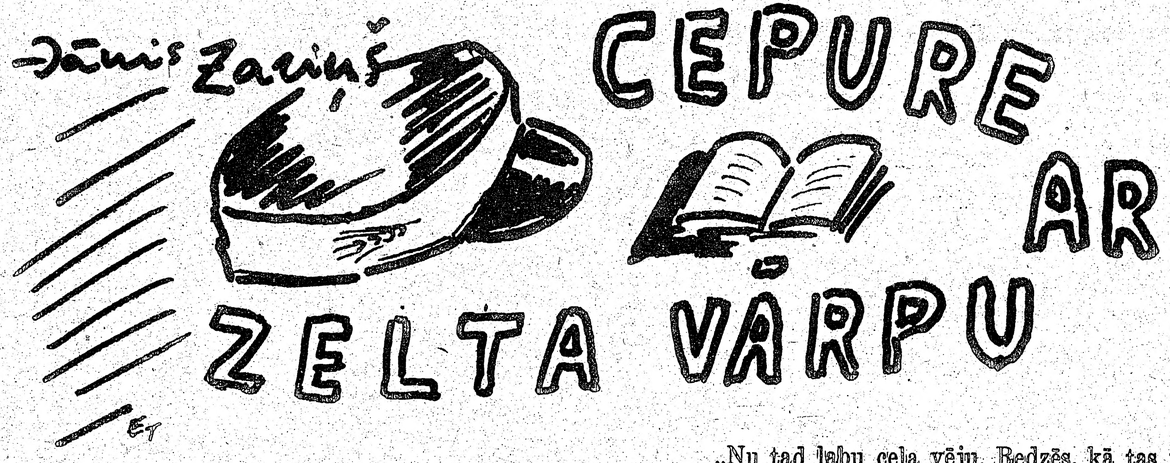

(67. turpinājums)

Redzam, ka pilsētas galva Migla un citi sarkanie Smiltenes varasvīri sēž kā uz karstām oglēm. Viens otrs jau, iespējams, nožēlo, ka nācis baznīcā.

Kad ērģeles trīs reizes skaļi nospēlē un draudze nodzied Latvijas valsts himnu, lielā daļa dievlūdzēju raud. Tās ir prieka asaras.

Atpakaļ uz skolu ejam savrup, ne vairs gājienā. Pie Konzuma veikala uz stūŗa satieku žīdu — veco Ulpi. „Sveiki svētkos, Ulpi. Kā patīk valsts svētki?" jautāju.

„Ko nu es. Tie jau latvēš svētke. Žīdem ar šitem svētkem nav nekas kopējs. Kas gan varēja ticēt, ka latvēts varēs sav valst pārvaldīt. Notik brīnum. Cerēsim, ka vēl kād laicen tā verēs elpēt," vientiesīgi runā Ulpis. Zinu, ka vecais paunu žīds izsaka to, ko domā.

„Nu, tevi jau gan, Ulpi, latvieši nesauks palīgā pie Latvijas valsts pārvaldības," noskaities par Ulpja domu, saka Lazdiņu Jānis.

„Nevar vēl zinēt. To redzēs, kad dzīvēs. Zīdem gudre galve. Nesake vis. Desmit gade vēl neko nenosake," nopietni saka Ulpis.

„Ja vajadzēs pie šmaukšanas un rebēm, tad mēs sauksim žīdus, citur viņi mums nav vajadzīgi," atkal saka Lazdiņu Jānis.

„Tu, Jank, vēl jeunes. Kad paliks vecēks, būs prātīgāke. Vecais Ulps redzējis vairākes kares. Viņš zina ķeizares un ķēniņes. Tiem visem vienreiz pienāce gals. Lūk, bet vece Ulpe vēl dzīvo. Es zin, kā to dzīv vajaga maisīt."

„Kur tad tu tās zinības iemācījies? Ne jau skolā. Ļaudis saka, ka tu pat žīdiski neprotot lasīt. Bībeli tu liekot priekšā vienīgi, lai izliktos, ka lasi."

„Dzīves gudrīb nemāc iekš skolem. Tas jānoķer uz celem. Pēc desmit gadem, ja vece Ulpe nebūs pie Dievem, tad redzēs kāda izskatīsies tā Latvē."

„Ach, ko tu valsts svētkos ņemies ar vecu muļķi," saka Palmbacha Kārlis. Mēs ar Lazdiņu Jāni paklausām un ejam Kārlim līdz.

Kad pārnākam skolā, saimniece šodien kā pie svētkiem ir uzklājusi baltu galdautu. Šodien pusdienās mums ir teļa cepetis ar saknēm un svaigiem salātiem. Saldā ēdienā debess mannā ar dzērveņu mērci.

Ejot uz pirtsaugšu, pavadu Martu Minci uz kūti.

„Nu, kā iet pie lopkopjiem?" prasu Martai.

„Man patīk. Lai gan pagājušo gadu lopkopības klasē skolēni izlikās labāki, tomēr jāiztiek vien būs. Tev jau arī vajadzēja pāriet pie piensaimniekiem. Tev tik ļoti interesē siernieciba. Būsi varens pieninieks," smejas Marta.

„Par sierniekū man patiktos, bet nekādā ziņā par sviesta taisītāju. Man tur nav ne mazākās intereses. Otrkārt, sviestu taisīt jau iemācījos pagājušā vasarā. Neesmu jau pārāk vecs. Man tikai trīspadsmit gadu. Dzīvē vēl visu varu panākt, tas ir, gadījumā, ja man vajadzēs. Pašlaik neko daudz nedomāju par turpmāko," stāstu Martai, ejot uz kūti.

„Nu, kas tad šogad būs tava izredzētā? Pagājušo gadu sagājies ar bagātu zemgalieti," ironiski smīnēdama jautā Marta.

„Tu smejies. Es tev varētu jautāt to pašu. Teiksim, varētu prasīt, vai tu meklēsi tādu pašu mīļāko kā Butuli vai arī tādu kā Leo Peldi? Man liekas, ka mīlestības lietās tev ir lielāka prakse, Marta, nekā man," cērtu Martai pretim.

„Taisnību sakot, pašlaik nezinu neko teikt. Zini ko, Janka, man vīrieši vispār nepatīk. Laikam palikšu vecmeitās," lielīgi saka Marta.

„Nu tad labu ceļa vēju. Redzēs, kā tas viss veidosies nākotnē. Man gan liekas, ka tu neizskaties īsts vecmeitas tips," saku atvadoties pie kūts.

Uzeju piensaimnieku internātā. Tur piensaimnieki mūzicē pie galda. Tur ir cīteris, pāris vijoles un mandolīna. Kad ieeju, viņi rauj vaļā kādu polku.

„Prieks redzēt, ka dūšīgi svētījat valsts svētkus," saku Rullim.

„Kā nu to katrs sauc. Mēs te mūzicējam, kad patīk un kad ir brīvs laiks. Ņem tik kādreiz arī savu vijoli līdz un nāc talkā. Ziemas svētkos skolā jau būs atkal balle," saka Rullis.

Tā kā mācību programma ir samazināta, piektdienas pēcpusdienas mūsu klasē ir brīvas. Ja mājinieki iebraukuši uz tirgu, ejam tos satikt. Kad pieņem kviešus un rudzus, ejam mājiniekiem palīgā izcilāt maisus. Labības nodošanai katram pagastam ir paredzēti datumi, kuŗus izsludina ar pagasta valdes apkārtrakstu un kuŗus paziņo Smiltenes ziņās. Labības nodošanas dienā vezumi viens pēc otra slīd uz staciju. Pie stacijas ir padoti vagoni. Maisus pieņem valdības pieņēmējs. Vispirms nosaka mitrumu. Pieņēmējs iemet mutē pāris graudu un kožot aptuveni nosaka mitruma procentu. Ja mitrums graudos ir vairāk nekā divdesmit procentu, tie pieņēmēja zobos neskraukšķ. Tā kā pagājušā vasara bija lietaina, lielākā daļa aiziet otrā šķirā.

* * *

Mājiniekus jau laikus biju brīdinājis. Tāpat pastāstīju, kas darāms ar graudiem, lai tos pieņemtu pirmā šķirā. Kad nododam mūsmājas rudzus un kviešus, tie aiziet pirmā šķirā vēl ar piemaksu par labu hektolitra svaru. To piektdienu Smiltenes stacijā redzami visi cirgalieši. Lai arī vasara bija lietaina, kalngaliešiem, kam kalnaini tīrumi, ir rudzu un kviešu pārpalikums. Lielākai daļai visā Ziemeļvidzemē paredzams trūkums pašu pārtikai, nemaz nerunājot par vešanu uz Smilteni pārdošanai.

To dienu ir atbraucis mātes brālis Augusts no Ogres. Kad Urbuļu Aleksis, otrs mātesbrālis, ir nodevis arī savus rudzus un kviešus, visi ejam pusdienās. Labības nodošanas dienās traktieŗi un ēdnīcas ir kā piebāztas. Lai visi radi un tuvākie paziņas varētu kopā pasēdēt, tiek noīrēta Sprunguļa viesnīcā istaba. Tas ir labākais atrisinājums. Spiesties iekšā traktierī un gaidīt, līdz atbrīvojas kāds galds, nav pieņemama lieta. Turklāt vēl milzīgais pīpes dūmu biezums. Dūmi kož acīs un rīklē. Tie, kas dažas stundas nosēdējuši traktieŗa dūmos, vēl vairākas dienas sajūt acīs un rīklē sūrstēšanu.

Mums līdz uz viesnīcu atnācis Palmbachu Kārlis.

„Nāc līdz. Dabūsi iedzert. Tev jau šnabis garšo," saku viņam.

„Ko nu par to. Katram zemniekam īsts steņķis der," atbild Kārlis.

Viņš sarunās daudz piesavinājies no savas puses ļaudīm. Vajadzīgos brīžos tad nu viņš arī lieto vārdus. Vārdu „steņķis" es dzirdu pirmo reizi. Mūsu pusē to nelieto. Kauna pēc Kārlim negribu prasīt, ko tas nozīmē. Zinu, ka Kārlis ir četrus gadus vecāks par mani. Ja es prasītu „steņķa" nozīmi, viņš, kā parasti, iebāztu rokas kabatā un teiktu:

„Redzi, tev kājas līdz zemei, bet runā kā bērns."

Šoreiz negribu, ka Kārlis radinieku klātienē mani sauktu par puiku.

Kad visi ieņēmuši vietas ap galdu, Aleksis, māte un Augusts iedod mums ar Kārli naudu. Mums no degvīnu veikala jāatnes šnabis. Tad Konzuma veikalā jānopērk papirosi. Pie Basa skārnī jānopērk tējdesa un krakovdesas. Māziņā beķerejā jānopērk ūdens klingeri un sieviešiem smalkmaizītes. Kad izejam uz ielas, sadalām darbus. Es eju uz šnabja veikalu un Konzumu.

(Turpinājums sekos)

Latvijā miris paidagogs Broņislavs Spūls

Pagājušā gada 25. oktobrī miris brīvajā Latvijā, bet sevišķi Latgales novadā plaši pazīstamais skolu vadītājs un kultūras darbinieks Broņislavs Spūļs. Nelaikis dzimis 1899. g. 4. maijā Daugavpils apr. Vārkavas pagasta Vilcānu sādžā. Pēc pirmās izglītības iegūšanas vietējās skolās 1916. g. rudenī devās uz Pēterpili, lai studētu katoļu seminārā, bet studijas pārtrauca karš un revolūcija. 1918. g. viņš atgriezās dzimtenē, nobeidza skolotāju sagatavošanas kursus un uzsāka rosīgo skolotāja darbu dzimtenes skolās, blakus studējot Latvijas universitātē baltu filoloģiju un 1939. g. ieguva mag. phil. gradu. Studiju laikā bija rosīgs prof. P. Šmita līdzstrādnieks latviešu folklorā. Daudzas viņa savāktās pasakas atrodamas prof. P. Šmita rediģēto pasaku krājumos. Interesēdamies par latviešu valodas jautājumiem, viņš aprakstīja sava pagasta izloksni un sgādāja prāvu krājumu vārdu Mīlenbacha-Endzelīna Latv. val. vārdnīcas sējumiem. Viņš darbojās arī prof. P. Stroda vadītajā Latgaļu izloksnes pareizrakstības komisijā (1939. g.) un pēc tam kopā ar skolu dir. J. Turkopuli un dzejnieku M. Apeli sastādīja lasāmo grāmatu Latgales skolām.

Kā rosīgs brāļu Skrindu un mons. Nikodema Rancāna Latgales tautas atmodas darba turpinātājs, B. Spūls ir dibinājis un vadījis kultūrāli sabiedriskās organizācijas, latviešu avīzēs un žurnālos publicējis virkni rakstu par izglītības, audzināšanas un valodas jautājumiem un bijis žurnāla Zīdūnis (1925. g.) un Latgolas Skola (1927. g.) redaktors. B. Spūļs piederēja pie korporācijas Lacuānia saimes un bija tās filistru biedrības loceklis. 1927. gada rudenī B. Spūļs kļuva par Rēzeknes valsts komercskolas latviešu valodas skolotāju, bet jau 1929. gada janvārī tika iecelts izglītības ministrijā par tautskolu vicedirektoru. Šai amatā viņš strādāja desmit gadu, un šai laikā daudz veicis latviešu tautskolu tīkla izveidošanā, skolotāju sagatavošanā, skolu disciplīnas un mācību kvalitātes celšanā. Paralleli tiešajam audzinātāja un administrātora darbam, B. Spūļs bija ļoti daudz darījis Latgales studentu atbalstīšanā, šim mērķim nodibinot 1929. g. Latgales studentu fondu. Ne velti jaunie Latgales studenti viņu dēvēja par studentu tēvu.

Īsu laiku B. Spūļs bija par Pļaviņu ģimnazijas direktoru, bet vācu okupācijas gados vadīja Rēzeknes valsts komercskolu. Pēc Latvijas reokupācijas boļševiku iestādes viņam atļāva vēl īsu laiku vadīt Krāslavas ģimnaziju, bet drīz vien viņu pazemināja par necilu krievu val. skolotāju. Pēdējos gadus Spūļs dzīvoja kā pensionārs.

H. Tichovskis

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4312 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RELIĢISKĀ DZĪVE

Kristīgās dzīves skola

Vašingtonā 1974. gada 19. oktobrī nodibinājās jauna kristīgā draudze: The Church of the Saviour. Draudzes ideja pieder Gordonam Gosbijam, kas 2. pasaules kara laikā kalpoja amerikāņu armijā par kapelānu.

Jaunajai draudzei dibināšanas dienā bija 9 locekļi un 35 dolari. Tagad, pēc 27 gadiem, šīs draudzes īpašumā ir plaša draudzes māja Vašingtonā, ar bibliotēku, viesu, biroja un citām telpām, nekas neatgādina dievnamu. Šīs draudzes locekļiem „dievnams" ir tur, kur tie dzīvo, darbojas, liecina par savu Kungu, lasa bībeli, lūdz Dievu. Atvērta kafejnīca un mākslinieku darbnīca. Draudzei pieder zemes gabals, kur tā izveidojusi nometni, uzcēlusi ēkas slimnīcai un veco ļaužu mītnei. Kur slēpjas viss brīnums?

Pirms šinī draudzē iekļūtu, vispirms jāiestājas tās nodibinātā Kristīgās dzīves skolā. Tā ir līdzīga garīgajam seminārам, mācības notiek vakaros, no septembŗa līdz nākošā gada jūnijam.

Skolas mācību programmā ir Vecā un Jaunā derība; jāzina katras bībeles grāmatas saturs, tās izcelšanās, varbūtējais autors, analize. Māca kristīgo ētiku, draudzes satversmi, kas ir dievkalpojums, lūgšana, tās nozīme, vērtība un nepieciešamība. Programmā vēl uzņemta misija un evaņģelizācija, namturība — naudas, laika, talantu lietošana, garīga pieaugšana un citi priekšmeti.

Pēc Kristīgās dzīves skolas beigšanas un pārbaudījumu izturēšanas, pirms uzņemtu draudzē, draudzes sanāksmē vēl jādod un jāparaksta īpašs apliecinājums, ka brīvprātīgi vēlas kļūt šīs draudzes locekļis, apsoloties būt kristīgam visās attieksmēs ar visiem cilvēkiem, lūgt Dievu un lasīt bībeli katru dienu un piedalīties dievkalpojumos katru nedēļu, kā arī darboties līdz vismaz vienā draudzes organizācijā. Šīs draudzes locekļiem jāgrib ziedot Dievam proporcionāli, iesākot ar desmito tiesu no visiem saviem ienākumiem u. t. t.

Ar šiem solījumiem draudzes locekļi slēdz derību ar savu Kungu un viens ar otru, ko viņi sauc par garīgu disciplīnu, kas satur tos kopā un svētī viņu darbu. Ne kvantitāte, bet kvalitāte, ne skaitļi, ne impozantas celtnes, bet garīga brieduma cilvēki ir viņu mērķis.

Un te ir apustuļa Pāvila vārdi: „Nododiet paši sevi Dievam par dzīvu, svētu un patīkamu upuri, tas lai ir jūsu garīgais dievkalpojums."

Ja šis dievkalpojums nav pildīts, tad visiem citiem dievkalpojumiem ir maza vērtība. Draudze paliek garīgāka tad, ja kāds no tās locekļiem paliek garīgāks. Draudze kļūst bagātāka tad, ja kāds tās loceklis paliek devīgāks. Bet neviens nevar palikt garīgāks un devīgāks, ja viņš nav veltījis savu dzīvi Dievam.

Darīsim to, un mūsu draudzes būs kā spīdekļi tumšajā pasaulē!

R. E.

Jēzus miers

Mans tēvocis bija kādas afrikāņu cilts virsaitis un tiesnesis. Kādu dienu viņš turēja tiesu. Ieradās kāds vīrs un tēvoča priekšā paklanījās. Tas bija bagāts lopkopis, pazīstams kā Dieva meklētājs ar savu mirušo piederīgo garu palīdzību. Viņš bija ieradies pie tēvoča ar astoņām govīm.

„Kas tās par govīm, kuŗas tu esi atvedis?" jautāja tēvocis.

„Virsaiti, tās ir tavas govis."

„Ko tas nozīmē?"

„Redzi, kad es biju tavu govju gans, es nozagu četras govis; tagad no šīm četrām radušās astoņas, tās pieder tev."

„Kas tevi arestēja?" iejautājās virsaitis.

„Mani arestēja Jēzus, un Viņš ir tas, kas man lika atdot tev astoņas govis," atbildēja svešais.

Klusums. Mans tēvocis izjuta šī bijušā zagļa mieru un prieku.

„Virsaiti, tagad tu vari likt mani cietumā vai nopērt, bet Jēzus ieņāca manā dzīvē, atbrīvoja mani no visa nelabā, un es tagad daru to, ko Viņš man liek."

„Labi, ja Jēzus tevi atbrīvojis, kas lai būtu es, lai liktu tevi cietumā? Ej savu ceļu."

Dažas dienas pēc šī notikuma es gāju pie tēvoča un sacīju: „Tu gan vari būt priecīgs, ka četru govju vietā ieguvi astoņas."

„Priecīgs? — Kopš tās dienas es neesmu varējis gulēt . . . Es būtu ar mieru dot šim cilvēkam divreiz astoņas govis, lai iegūtu Jēzus mieru, kāds bija viņam."

„Es jums dodu savu mieru," sacīja Jēzus.

(No žurnāla Decision)

AHABS

Slavens un neslavens. Cinisks un nožēlas pilns. Rupjš un lišķīgs. Saīdzis. Skaudīgs. Sievišķīgs. Nenoteikts. Tāds bija izraēliešu ķēniņš Ahabs. „Viņš darīja to, kas bija ļauns tā Kunga acīs." Ļaunumā viņš pārspēja pat tos, kas tādi bija bijuši priekš viņa. Viņš apprecēja Sidonas ķēniņa meitu Jezebelu, lai dabūtu materiālus labumus un nolīgtu politiskas draudzības. Bet drīz vien parādījās viņa ļodzīgais mugurkauls, jo Izraēlu valdīja Jezebele, ne Ahabs. Viņš būvēja tempļus Jezebelas dievam Baālam un foiniķiešu netiklības dievietei Astartei. Ahabs redzēja, ka viņa tēvu dievticība pazuda tautā, par ko rūpējās Jezebelas priesteŗi un viņas miesas sargi.

Jezebelai Ahabs uzcēla pili no ziloņkaula, zelta un izgreznotu ar purpuru. Tā Ahabs pārdeva savu tautu pagānismam un nodeva to svešai varai pārvaldīšanai.

Bet kaŗā Ahabs bija īsts kaŗavīrs. Trīs reizes viņš guva virsroku pār Aramas ķēniņu Ben-Hadadu. Pēdējā cīņā viņš devās kā vienkāršs ierindas kaŗavīrs. Ienaidnieka izšautā bulta atrada viņu. Viņš, ievainots nāvīgi, stāvēja kājās savos kaŗaratos un vēroja cīņas nelabvēlīgos iznākumus, līdz viņš nokrita ratos miris. „Suņi nāks un laizīs tavas asinis," Ahabam viņa likteni bija pasludinājis Jehova kalps Elija.

Ahabs bija glēvulis, kad vajadzēja parādīt savu tikumisko mugurkaulu. Viņam pašam nebija savas galvas, bet izpildīja Jezebelas gribu. Tāds valdnieks pazudina ne tikai sevi, bet arī savu tautu, aizvelkot to prom no dzīvā Dieva. (Lasi: 1. Ķēniņa gr. 16:28 un tālāk, 20:1 u. t., 22:29 u. t.)

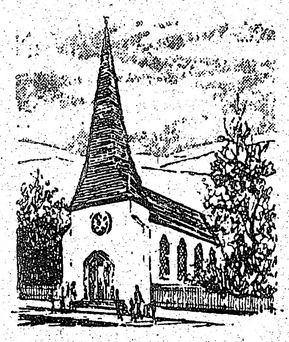

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

Dievkalpojumi janvārī katru svētdienu pl. 11 rītā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Māc. Ā. Čops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 6—9 vak. un piektdienās no pl. 5—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

26. janvārī pl. 11 rītā dievkalpojums. Māc. Ā. Čops.

2. februārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

9. februārī pl. 11 rītā dievkalpojums.

16. februārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

23. februārī pl. 3 pēcpusdienā Lūdzamā dienā, dievkalpojums ar dievgaldu. (Lūdzu ievērot ārpus kārtas dievkalpojuma stundu.) Pēc dievkalpojuma bazārs. Māc. Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

26. janvārī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

2. februārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

26. janvārī: Nāciet pie Manis visi, — Jēzus.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

26. janvārī pl. 4 pēcp. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

26. janvārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Māc. J. Cālītis.

9. februārī pl. 2 pēcp. svētbrīdis baznīcā. Notur E. Jēkabsons.

23. febr. pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Māc. J. Cālītis.

9. martā pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Draudzes mācītājs. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

16. martā pl. 2 pēcp. dievkalpojums bērniem un jauniešiem. Jaunas dziesmas mācīšanās, pēc tam bībeles stunda, piedalās arī jaunieši.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 19. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no **pl. 9 — 9.30**

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.

no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Aizsaukts mūžībā mūsu mīļais

Jānis Šteinbergs

dzimis 1904. gada 13. augustā Valmierā,

miris 1974. gada 28. decembrī Valmierā.

Apglabāts 1974. gada 31. decembrī Matīšu kapos.

Mūžīgu mieru dodi viņam, Kungs,
Un mūžīgā gaisma lai atspīd viņam.

Skumstot mīļā piemiņā paturēs

sieva, meitas, dēls, znoti dzimtenē,
māsa ar vīru Toronto, Kanadā.

LASITĀJU VĒSTULES

(Turpinājums no 2. lp.)

AĻA, bet pēc kāda nelaimīga raksta pabalstu pārtrauca. Zinu kādu draudzi, kas pirms pāris gadiem ziedoja 100 dolaru (jāpieņem, ka toreiz nebija zināma dievnamu dedzināšana Latvijā), un līdzīgu gadījumu bija daudz. Lielākais ziedojums pirms diviem gadiem nācis no Latviešu fonda, kas piešķīris 1000 dol. žurnāla 100. numura iznākšanai! Šķiet, ka fonda dalībnieki ir pārliecināti, ka viņu ārtavas vajadzīgas latviešu skolu, literatūras un citām kultūras vajadzībām, bet dažkārt notiek citādi. (Piešķirumu vairākuma lietderību neviens neapšauba.) Ar ziedotāju piešķirumu iespiests 100. numurs, kurā tie nav aizmirst, bet nosaukti par sīkpilsoņiem, kam „Latvijas nākotnē vairs nav vietas". Tas ir traģiski un komiski. Pret sīkpilsonību, nosaukumu, gan citu iemeslu dēļ, nevarētu daudz iebilst, jo, kā lai sauc pilsoņus, kas ziedo, bet nezina, kam viņi ziedo? Pēdējā laikā darbojas (kaut formāli nepastāv) Jaunās Gaitas „draugu biedrība", kas vāc „sīkpilsoņu" dolarus.

Vārda brīvība ir laba lieta un normālos apstākļos vienmēr respektējama. Nenormālos apstākļos, kā kara laikā, savas brīvības saglabāšanas dēļ visas tautas to tomēr ierobežo. Par latviešu tautas brīvību cīnoties, mēs jau 30 gadus esam „kara stāvoklī", tāpēc mūsu apgādiem un redakcijām dažus ierobežojumus pašiem labprātīgi vajadzētu ievērot. Tādi ierobežojumi laika tecējumā vārda brīvību palīdz saglabāt. Ja prese propagandē diktatūras vajadzību un tas sekmējas, tad tauta var pazaudēt ne tikai vārda, bet arī visas citas brīvības uz ilgu laiku. Tāpēc ir labāk, ja prese pati kritiskā laikā ierobežo diktatūras propagandu. J. G. vadība to nav izpratusi.

Rakstu autorus nevarētu daudz vainot, jo katrai tautai ir savi diktatūras cienītāji, bet apgādi, redakcijas un arī grāmatu pārdevēji nes pilnīgu atbildību. Ja viņi ekstrēmus autorus atbalsta, tad paši piedalās konspirācijā pret savu tautu.

Kas būtu darāms? — Pārliecināšanas, pierunāšanas, lūgšanas un piedošanas laiks ir pagājis. Rubikona ir pārieta. Vēža slimība viegli ārstējama sākuma stadijā; ja tā nokavēta, atliek tikai smaga operācija. J. G. vadība nav mācējusi vai gribējusi novērst latviešu tautai kaitīgu propagandu, tāpēc tā būtu nomaināma. Vislabāk būtu, ja vadība savas kļūdas atzītu un no vadības atteiktos. Pretējā gadījumā sabiedrībai nav iemesla atbalstīt izdevumu, kas pieļauj tajā publicēties autoriem, kas vēršas pret mūsu tautas interesēm.

J. Lejiņš, Tornhillā, Ont.

Daudzkultūru politika ir paliekama valdības politika

DAUDZKULTŪRU PROJEKTA PROGRAMMA IR DAĻA NO DAUDZKULTŪRU POLITIKAS

Mērķi

Šī iekšlietu ministrijas programma atbalsta daudz un dažādas aktīvitātes, kas sekmē Kanadas daudzkultūru politiku, kā arī sagādā financiālu atbalstu un attiecīgu personālu brīvprātīgām grupām ar dažādu etniski kultūrālu izcelsmi. Tas palīdz grupām paturēt viņu kultūras īpatnību un uzlabot organizātorisko prasmi, lai labāk apmierinātu savas sabiedrības prasības. Sagaidāms, ka šis atbalsts nodrošinās dažādo kultūru attīstību kā Kanadas sabiedrības pozitīvu daļu.

Projekta programma

Tiek apsvērti tādi projekta priekšlikumi, kas palielina un kondensē kultūrālo mantojumu un dara to pieejamu citiem kanadiešiem. Tādā kārtā tiek atbalstīti semināri, darbnīcas, teātri, koncerti, daļamatniecība, bbliotēkas, radoša rakstniecība, pētījumi, jauniešu aktīvitāte un citi līdzīgi projekti.

Iekšlietu ministrijas ierēdņi ir sastopami viscaur Kanadā, lai sniegtu informāciju par projekta kritēriju, ieskaitot nepieciešamo sabiedrības atbalstu. Viņi var dot arī padomu laikā, kad projekts tiek plānots un īstenots. Sabiedrības grupas un ierēdņi ir cilvēku kodols, kas sadarbojas, lai sasniegtu programmas mērķus.

Ja jums būtu kādas piebildes attieksmē pret projekta filozofiju kritēriju vai par tā īstenošanu, lūdzu sazinieties ar savu biroju vai pievienojiet klātpielikto kuponu.

Tuvākai informācijai zvaniet sava apgabala ierēdnim vai rakstiet, vēstuli adresējot:

THE DEPARTMENT OF THE SECRETARY OF STATE | **SECRETARIAT D'ETAT**

St. John's, Nfld., (also serving Labrador) Sir Humphrey Gilbert Bldg., P.O. Box E-5368, Duckworth St., A1C 5W2 (709) 722-6181

Halifax, N.S. Citizenship Branch, Trade Mart Building, Ste. 405, Scotia Sq., B3K 2Y5, (902) 426-2118

Moncton, N.B. Central & Nova Scotia Trust Bldg., 860 Main Street, 5th floor, E1C 8M1. (506) 858-2028

Montréal, Qué. 1080 Beaver Hall Hill, Pièce 2101, H2Z 1S8. (514) 283-5689

Noranda, Qué. 243 rue Murdoch, B.P. 395, J9X 5A9 (819) 762-4512

Québec, Qué. 100 Carré d'Youville, Pièce 730, G1R 3P7. (418) 694-3831

Sherbrooke, Qué. Edifice Royal Trust, Pièce 500, 25 rue Wellington nord, J1H 5B1 (819) 565-4772

Trois-Rivières, Qué. 550 Bonaventure, Pièce 205-A, B.P. 335, G9A 5G6 (819) 375-4846

Hamilton, Ont. 150 Main St. W., Room 504, L8P 1H8 (416) 523-2355

London, Ont. 395 Dundas St., 2nd floor, N6B 1V5 (519) 679-4335

Ottawa, Ont. Room 306, 77 Metcalfe St., K1P 5L6 (613) 996-5977

Sudbury, Ont. 19 Lisgar St. S. Room 320, P3E 3L4 (705) 673-1121

Thunder Bay, Ont. 240 South Syndicate Ave., 2nd floor, Station "C", P7E 1C8 (807) 623-5241

Timmins, Ont. 585 Algonquin Blvd. E., Apt. 702, P4N 7N6 (705) 264-8368

Toronto, Ont. 55 St. Clair Ave. E., Room 810, M4T 1M2 (416) 966-6554

Winnipeg, Man. Room 201, 303 Main Street, R3C 3G7 (204) 985-3601

Regina, Sask. 1867 Hamilton St., Room 1007, S4P 2C2 (306) 525-6155

Edmonton, Alta. (also serving N.W.T.) Room 310, 9828 - 104th Ave., T5J 0J9 (403) 425-6730

Vancouver, B.C. 1525 W. 8th Ave., Room 207, V6J 1T5 (604) 732-4111

John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

John Munro
Ministre chargé du Multiculturalisme

Lai izteiktu savu viedokli vai saņemtu tuvāku informāciju, sūtiet:

MULTICULTURALISM, P. O. BOX 366, STATION "A", OTTAWA, ONTARIO K1N 8Z9

Vārds .....

Adrese .....

Pilsēta vai miests .....

Province ..... Pasta kods .....

Telefons (.....) .....

MULTI
Multiculturalisme
MULTICULTURALISM

Dr. Nikolajam Kārkliņam 80 gadi

Jubilārs dzimis 1894. g. 16. decembrī Madonas apr. Ļaudonas pagasta Vaguļu mājās, daudzbērnu ģimenē. Sākoties Pirmajam pasaules karam, devies uz Iekškrieviju, kur pabeidzis lopkopības un piensaimniecības skolu un sācis strādāt par zootechniķi, bet revolūcijas laikā iestājies Maskavas veterinārā institūtā. Latvijā atgriezies 1922. gadā, kur pēc vidusskolas gatavības apliecības iegūšanas 1924. g. iestājies Latvijas universitātes veterinārmedicīnas fakultātē, kuŗu nobeidzis 1931. gadā, pievienojoties konkordijas Zelmenis saimei. Tagad ir vecākais šīs organizācijas loceklis trimdā. Pēc studijām strādājis par Madonas apriņķa Kraukļu rajona veterinārārstu līdz 1944. g. rudenim, kad devies bēgļu gaitās uz Vāciju, strādājot savā profesijā Sudetijā. No Vircburgas nometnes 1950. g. izceļojis uz ASV, sākumā apmetoties Pensilvēnijā, bet tad pārcēlies uz Klīvlandi, kur nostrādājis 10 g. Forda fabrikā. Pēc pensionēšanās devies uz Floridu, apmetoties Sv. Pēterburgā, kur kopā ar dzīvesbiedri Emīliju iekārtojušies jaunā mājā. Zelmeniešu sveicienus no Toronto jubilāram bija solījis nodot globālais seniors.

A. A. T.

Sīkās ziņas

★ ASV katru gadu veikalos nozog preces par 3 biljoniem dolaru. Ššo zaudējumu veikalnieki ieskaita preču cenā, kas jāsamaksā pircējiem.

★ Pēršāna Singapurā palikusi vēl šobaltdien no angļu kolonialisma laikiem. Cietuma direktors saka, tas esot tādēļ, lai kriminālists izjustu savu padarīto noziegumu. Šādus pērienus var piešķirt līdz 24, bet jau pēc trešā pēriena cilvēks zaudē samaņu.

★Kā Austrālijā Melburnas ārsts Dr. Georgs Milners izteicies, tad austrālieši jau slīkstot alkohola jūrā. Caurmēra austrālietis, vecāks par astoņpadsmit gadiem, kas jau legāli var pirkt alkoholiskus dzērienus, gadā nodzeŗot 100 galonu alus. Pēdējos gados austrālieši izdodot 150 miljonu vairāk par tabaku un alkoholu nekā par apģērbiem.

★ Pēc Financial Times ziņām Anglijā uz katriem desmit iedzīvotājiem ir viens suns, Francijā uz katriem septiņiem, ASV uz katriem sešiem, kamēr Vācijā viens suns ir tikai uz katriem divdesmit pieciem iedzīvotājiem.

Pašreizējā dzīve Baltijas valstīs

LIBER ANNALIS INSTITUTI BALTICI ACTA BALTICA XIII 1974, KOENIGSTEIN IM TAUNUS

Baltiešu institūts Kēnigšteinā, Vācijā, katru gadu publicē savu žurnālu „Acta Baltica" Dr. A. Namsona vadībā. Tur atrodam visjaunākos datus par dzīves apstākļiem okupētās Baltijas valstīs.

Acta Baltica" XIII sējumā vispirms Arturs Sons iepazīstina mūs ar jaunākiem datiem par baznīcas dzīvi okupētā Lietuvā un daļēji arī Latvijā. Šis raksts papildina to, kas jau rakstīts XII burtnīcā. Līdz šim Rietumus sasniedza nelegālās „Samizdat" publikācijas, bet kopš 1972. gada marta Lietuvā dati par baznīcas dzīvi sakopoti „Lietuvas katoļu baznīcas chronikā". Arturs Sons pārtulkojis šīs chronikas 6. numuru. 1973. gada maijā Lietuvas katoļi bija paredzējuši iesniegt Pad. savienības augstākai padomei sūdzības par tīcīgo diskrimināciju ar 30.782 parakstiem. Sūdzības bija paredzētas nosūtīt arī Lietuvas PSR kultūras ministrijai un šīs ministrijas reliģisko lietu pilnvarniekam K. Tumēnam. Sakarā ar dažu parakstu lapu konfiscēšanu kultūras ministrijas parakstu skaits bija palicis 14,284 un pilnvarniekam — 16.498. Nolēma labāk to nosūtīt uz rietumiem.

Cita starpā skolu audzēkņi žēlojas kultūras ministrijai par to, ka Lietuvas vēsture ir pārāk īsa — tikko 100 lp. To sarakstījis J. Jurgīnis. Mazliet plašāka (148 lp.), ko sarakstījusi Gaigalaite, runā tikai par revolūcionāro kustību un pēckara dzīvi Lietuvā. Turpretī Pad. savienības vēsturei veltītas 650 lp. Tāpēc skolu audzēkņi zina ļoti daudz par Pugačovu, Pēteri I u. t. t., bet nekā nezina par Lietuvas slaveno pagātni. Ticīgos audzēkņus bieži izsmej, par viņiem raksta sienas avīzēs, pievienojot arī karikatūras, dažreiz skolotāji viņus izdzen no baznīcas, ja viņi piedalās aizgājēju izvadīšanā uz kapsētu. Viņiem tad samazina atzīmi uzvedībā. Šāda audzināšana bojā skolēnu raksturu, jo konstitūcijā deklarēta sidrsapziņas brīvība. Izrādās, ka okupētā Lietuvā publicē arī bībeli un katechismu, bet šos izdevumus nosūta uz ārzemēm, lai parādītu, ka Lietuvā pastāv reliģiska brīvība. Noorganizēta arī priesteŗu darbības izspiegošana un izstrādāta pat sīka instrukcija šim nolūkam.

Vilnā 1972. gada beigās bija noorganizēta diskusija par tematu „Mīlestība, draudzība un ģimene" prof. K. Daukšas vadībā (24. lp.). Diskusiju beigās kāds dalībnieks teicis: „Profesora kungs, jūs esat visu banālizējis: mākslu, dzeju, mīlestību (profesors atzinies, ka esot mīlējis četrarpus reizes). Vai tad dzīvei ir kāda jēga?" Prof. atbildējis: „Kāda jēga? Kas gan to var zināt? Pastāv dzīvošanas griba, mēs dzīvojam. Ja šī griba izzūd, mēs pakaŗamies, noindējamies, noslīcināmies, nošaujamies. Kas pārāk daudz domā par dzīves jēgu, tas beidz savu dzīvi ārprātīgo namā" (24. lp.). 1973. gada februārī Vilkaviškų bīskapijas Prieņu 8. kl. tautskolā bijusi jāizpilda aptauja, kuŗas mērķis bijis noskaidrot audzēkņu un viņu vecāku reliģisko pārliecību (32. lp.). Artura Sona raksta beigās atrodam kādu dokumentu arī no Latvijas — Rīgas un apkārtnes krievu tautības baptistu draudzes sūdzību ar 47 parakstiem (37.—39. lp.). Raksturīgi, ka „drošības" vīri, pieklauvējot pie durvīm minējuši, ka piešākusi kāda telegramma vai ka atnācis kāds amatnieks vai konsultants.

Otrs raksts, kuŗa autors ir Vello Salo, iepazīstina ar jaunajiem laicīgajiem rituāliem, kuŗu nolūks ir izskaust reliģiskās ceremonijas. Raksts attiecas uz okupēto Igauniju. Komūnistiem sevišķi nepatīk tas, ka pirms iesvētīšanas jaunieši 3 nedēļas dzīvoja pastorātā un tāpēc viņi sāka rīkot jaunatnes vasaras sanāksmes. Sāka rīkot arī vārda piešķiršanas, laulību, apbedīšanas un „kapu svētku" laicīgās svinības. Tomēr oficiālie dati par panākumiem ir pārspīlēti. Raksta beigās autors saka, ka saskaņā ar K. Vimmsara datiem („Luterānisms kādreiz un tagad", Tallinā, 1969. g.) divas trešdaļas no visiem ticīgajiem un puse no garīdzniekiem piederēja vēl pie luterāņu baznīcas. Saskaņā ar 1970. gada 15. janvāŗa tautas skaitīšanas datiem, igauņu skaits okupētā Igaunijā bijis 925.000.

Nākamie divi raksti notēlo pārmaiņas okupētās Igaunijas un Latvijas augstskolās. Par okupētās Igaunijas augstskolām plašāku rakstu sagatavojis Gustavs Neijs, kas jau bija rakstījis „Acta Baltica" III sējumā. Šoreiz viņš koncentrējies uz laika posmu no 1962. līdz 1972. gadam. Visumā studijām piemīt utilitārs raksturs. Lai studentiem būtu zināma romantiska illūzija, ir atļauts nēsāt korporāciju trīskrāsainos „deķeļus": šo „deķeļu" virsa ir paredzēta: universitātē — gaiši zila, politechniskā institūtā — pelēka, lauksaimniecības institūtā — zaļa, paidagoģiskā institūtā — sarkana, konservātorijā — tumši zila un mākslas institūtā — lillā. Visumā okupētās Igaunijas augstskolas ir bijušas spiestas pārņemt Pad. savienības augstskolu statūtus.

Dr. A. Namsons apskata Latvijas universitātes liktenģaitas no 1940.—1972. gadam. Īstenībā viņš apskata arī tās darbību no 1919.—1940. gadam. Trimdā šo posmu plašāk notēlojis prof. A. Raisters savā grāmatā (Vaidava, „Latvijas universitāte, 1965.). Jaunākie dati par okupētās Latvijas augstskolām ir šādi. 1969./1970. gadā 10 okupētās Latvijas augstskolās studēja 40.421 students, no tiem 22.100 dienas maiņā, 6300 vakara kursos un 12.000 neklātienes kursos. No šiem studentiem — 52,45% bija latviešu, bet 47,55% krievu un citu tautību, bet 1938./39. gadā latviešu bija 86,15%, cittautiešu — 13,85%, no kuŗiem — 28,5% krievu.

Elmārs Jarveso raksturo okupētās Igaunijas lauksaimniecību laikā no 1945.—1972. gadam. Par spīti piespiedu kollektīvizācijai, Igaunijas kolchozu caurmēra ienākumi ir augstāki nekā Padomju savienībā: 2730 rubļu pret 1590 rubļiem. Komūnistu oficiālais izskaidrojums ar sociālisma valsts lielāku mechanizāciju un „brālīgo republiku" atbalstu nav pieņemams. Turpretī autors min daudz citu iemeslu šīs parādības izskaidrošanai (153.—154. lp.).

Divkultūru un divvalodu problēmu iztirzā Eduards Šmugājs. Minētā problēma ir svarīga ne tikai trimdā, bet arī okupētā dzimtenē. Ļoti vērtīgus šīs problēmas iztirzājumus autors atradis E. Glina Luisa grāmatā „Immigrants — their Languages and Developments". Dr. Vita Zommere (sk. E. Dunsdorfs „Trešā Latvija", 1968. g., 741. lp.) konstatē, ka daži latvieši, kas gribējuši pilnīgi aizmirst savu nacionālitāti, saslimuši ar tā saukto „identitātes neirozi", kas dažreiz izpaudusies itin smagā formā. Modernā psicholoģija ieteic kā atrisinājumu divkultūru pieeju. Divvalodu problēmu pamatīgi pētījusi Velta Rūķe-Draviņa (Ceļa Zīmes, Nr. 18, 1954.). Vairāki zinātnieku un paidagogu pētījumi un vērojumi apstiprina to domu, ka divu valodu mācīšanās nekādā ziņā neietekmē negātīvi ne bērna intelģenci, ne arī viņa mācīšanās sekmes. Turpretī mātes valodas nezināšana gan var izraisīt bērnā psīchiskus traucējumus. Pazīstamā paidagoģe Eleonora Upatniece domā, ka apm. līdz 7 g. vecumam bērnam vajadzētu mācīties tikai mātes valodā, un tikai skolas otrā gadā sākt mācīt otru valodu.

Tālāk Uldis Ģērmanis pārtulkojis savu disertāciju „Pulkvedis Vācietis un latviešu strēlnieki pasaules kaŗā un Oktobŗa revolūcijā" vācu valodā. Šis darbs bija publicēts latviešu valodā Jaunā Gaitā (76.—90. numuram). Pirmās 11 nodaļas bija iespiestas arī „Acta Baltica" 12. burtnīcā, tagad tās atstāstītas un pievienota arī 12. nodaļā. Šinī sakarībā apsveicam jauno vēstures doktoru un novēlam viņam daudz enerģijas un labus panākumus pētniecības darbā. Visumā autors raksturo Vācieti kā „nacionāldemokratu ideju paudēju". Nepakavējoties šoreiz pie raksta iztirzājuma, gribu piemetināt, ka Alberts Kalniņš savā rakstā, kas iespiests Latvija Amerikā, raksturo arī Vācieša negātīvās īpašības. Viņš pamatojas uz Krievijas kaŗa akadēmijas audzēkņa Aleksandra Golubeva grāmatu „Pirmais padomju virspavēlnieks J. J. Vācietis", kuŗu publicēja viņa dēls žurnālā „Vojenno-Istoričeskij Žurnal" (1972., 72.—83. lp.).

Acta Baltica XIII sējumā atrodam arī izlases bibliografiju, ko sakārtojuši Džons P. Balis un Benjamins Jēgers. Ievietotas arī 3 recenzijas, kuŗu autori ir V. Skultāns, A. S. un L. A. Plašākā no tām ir par prof. Ditera A. Lēbera grāmatu „Diktierte Opinion", kas dokumentē baltvācu izceļošanu 1939. gadā.

Šis īsais „Acta Baltica" XIII sējuma satura raksturojums norāda, cik vispusīgs un nozīmīgs ir šis jaunais aktuālo problēmu pētījums.

N. Vīksniņš

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Rasa — Saule pār pilsētu, rom.	$ 6.75
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
A. Veisbergs — Hercoga Pēteŗa ģimnazija, rakstu krājums	15.00
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
I. Grebzde — Aizdedziet sveces, stāsti	6.50
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man ***LATVIJU AMERIKĀ*** *uz*

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PĀRTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Problēmas ar latviešu adresēm

Pēc ziņām presē jaundibinātais Latviešu institūts iecerējis savākt ASV latviešu adreses. Šī institūta darbībai Kultūras fonds piešķīris 2000 dolaru, kas kopā ar citiem šī institūta iecerējumiem KF sastāda gandrīz vai pusi (4200 dol.) no visiem piešķīrumiem, kas bija 9320 dolaru, atskaitot godalgām domātās summas.

Gandrīz katrā Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē runā par adrešu maiņām un jaunām adresēm, kā arī par veidiem, kā kartotēku uzturēt pienācīgā kārtībā. Septembŗa sakumā sēdē bija iecere visu ALA kartotēku izveidot uz skaitļotāja, ko izdarītu kāda Vašingtonas firma.

Oktobŗa vidū ALA bija izsūtījusi 12.700 aicinājumus ziedot ALA darbībai, kaut kādreiz agrāk runāja par 14.000 adresēm. Bet pēc katras līdzekļu vākšanas akcijas vienmēr seko aizrādījumi, ka tikai neliels procents atsaucies, parasti tikai ap 10% vai mazliet vairāk. Daļa adrešu ir novecojušās.

ALA 27. oktobŗa sēdē bija plašākas pārrunas par adrešu vākšanas iespējām. Jaunā paaudze aizbrauc uz jaunām darba vietām, adreses nepaziņojot. Daudzi no viņiem pazūd latviešu sabiedrībai. Draudzes un organizācijas labprāt nevēlas izdot savas adreses, kaut dažos gadījumos to ir darījušas.

Šinī sēdē ALA priekšsēdis I. Spilners ierosināja rīkot jauno „adrešu loteriju". ALA aicinātu tautiešus iesūtīt jaunas adreses loterijas biļešu veidā. Reizi gadā jaunās adreses varētu izlozēt, piešķirot nelielus laimestus, ap 100 dolaru apmērā. Šādā veidā varētu aizsniegt tos, ko organizācijas nav varējušas aizsniegt.

Atsevišķs adrešu saraksts ir arī Amerikas latviešu jaunatnes apvienībai. Asprātīgi tautiešu apzināšana izveidojusies pāris citās vietās. ASV rietumu krastā un Mičigenas pavalstī izveidots latviešu telefona saraksts ar vārdiem, adresēm un telefona numuriem. To pārdod vai tautiešiem piesūta pret nelielu atlīdzību, tādā veidā sedzot iespiešanas izdevumus. Adrešu vākšanā piedalās paši latvieši. To pašu varētu izveidot citās vietās. Dažam latvietim tomēr ir pārveidojies vārds vai uzvārds. Nereti atmestas vārdu galotnes, dažos gadījumos tas pilnīgi pārveidots. Daža meitene apprecējusies ar cittautieti, un līdz ar to arī mainījies uzvārds. Arī dažs latviski skanīga vārda īpašnieks tomēr bijis cittautietis. Lielu daļu latviešu sarakstā varētu ietilpināt, nemaz nedibinot atsevišķas organizācijas, tikai vajadzētu mazliet vairāk uzņēmības.

Adrešu kartotēkas ir arī latviešiem Kanadā, Austrālijā un Eiropas zemēs, tāpat dažādu kontinentu jauniešu apvienībām. Archīvs Austrālijā katru gadu publicē dažādu nozaŗu speciālistu sarakstu ar adresēm un citām ziņām. Bostonā A. Banga sakārtojis samērā pilnīgu sarakstu par turienes latviešiem. Liktos, ka jaunās adrešu kartotēkas sastādīšana prasītu tikai liekus līdzekļus, tāpēc jādomā, vai labāk šos līdzekļus nevajadzētu izmantot ALA apgādam grāmatu izdošanai. Kultūras fonds pēdējā sadalījumā grāmatām bija piešķīris tikai 2000 dolaru, kaut apgāda vadītājs J. Riekstiņš 26. oktobŗa valdes sēdē ziņoja, ka apgādam grāmatu izdošanai vajadzīgs ap 50.000 dolaru. Jaunatnes audzināšana tomēr būtu svarīgāka par neaktīvu latviešu adrešu vākšanu. Rodas jautājums, ko darīt ar savāktām adresēm, kuŗām vēlāk būs jāizdara arī visas pārmaiņas. Un vai Kultūras fonds ar saviem piešķīrumiem Latviešu institūtam nav samazinājis līdzekļus citiem svarīgiem pasākumiem?

V. Irbe

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRAMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

LAIKS,
TELPA,
ĻAUDIS
Vēsturisks apraksts
DV organizācija 25 gados

PASŪTINĀJUMA KUPONS

Čeki vai naudas pārvedumi adresējami:

Mr. K. Bencons,
223 High Park Ave.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 2S5

Grāmatas cena 14 Kanadas dol. Pasūtinot vismaz 3 vai vairāk eks, iemaksājot naudu, 20% atlaide.

Eksemplāru skaits .....
Vārds un uzvārds .....
Adrese .....
.....
.....
Paraksts .....

CEĻOJUMS UZ SVĒTO ZEMI

LAIKĀ NO 1975. G. 17. LĪDZ 30. MAIJAM
Cena 1.200 dol. vienai personai, visu ieskaitot
(paredzot telpas divi personām)

1. Biļete lidojumam džetā no Vindsoras, Ont. uz Atēnām, Grieķijā un atpakaļ.
2. Apmešanās luksa apstākļos uz īrēta kuģa, kas dosies uz GRIEĶIJU — ISTAMBULU — JERUZALEMI.
3. Ik dienas visas maltītes.
4. Profesionāli organizēts brauciens un vēl daudz, daudz citu piedevu.

Ceļojumā lielākais pasažieŗu skaits tikai 200 personu.

Steidzieties iemaksāt 200 dol., nosūtot:
Tecumseh Travel Ltd.,
7610 Tecumseh Road East, Windsor, Ontario.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu koŗa gada sapulcē par koŗa priekšnieku izraudzīja līdzšinējo Voldemāru Judovicu, par priekšnieka vietnieku Voldemāru Lībantu, valdē — A. Lībanti, G. Valkovsku, M. Lazdiņu un A. Purviņu. Valdē darbojas arī diriģents Roberts Zuika. Korim un diriģentam pagājušā darbības gadā bija jāiztur smaga darba slodze — divi E. Melngaiļa koncerti, viens Detroitā, otrs Grand Rapidos, 4. Dziesmu dienas koncerts Gaŗezerā un komponista J. Kalniņa 70 gadu jubilejas koncerts kopā ar Dziesmu Vairogu un Kalamazū vīru kori Kalamazū pilsētā. Diriģents Roberts Zuika, kas dzīvo Kalamazū, katru nedēļu, trešdienu vakaros, ierodas Grand Rapidos uz mēģinājumiem ,ik reizes nobraukdams vairāk par 100 jūdzēm. Jauni dziedātāji korī var pieteikties mēģinājumu laikā Latviešu biedrībā, vai pa tālruni 452-1308 pie koŗa priekšnieka.

● Izcilus sasniegumus vieglatlētikā guvis Jānis Birznieks, sevišķu atzinību izpelnoties savā militārās mācības iestādē Vestpointā. Viņa attēls līdz ar plašu rakstu bija ievietots šīs iestādes izdevuma pirmajā lappusē. Jānis Birznieks pagājušā gadā bija komandējumā Francijā, Vācijā un Šveicē, kur beidzis radio un izplētņu lēcēju kursus. Bez aktīvām sportista gaitām J. Birznieks dzied arī Vestpointas baznīcas un kadetu korī.

● Atgriežoties no katoļu draudzes eglītes vakara savā mājā, pēkšņi mirusi 55 g. vecā Johanna Eriņa. Viņa bija dzimusi Daugavpils apriņķa Naujienes pagastā. Guldīta Kalvārijas kalna kapsētā, pēdējā gaitā izvadot prāvestam St. Matīsam. Aizgājēja atstāj vīru, divus dēlus, padēlu un pameitu un brāli ASV, māsu un brāli dzimtenē.

● Turpat 400 apmeklētāju sagaidīja Jaungadu Latviešu biedrības namā, pārpildot abas zāles. Spēlēja divi orķestri — Mēs un viņa un J. Sulaiņa jauniešu orķestris. Gadu mijā viesus uzrunāja biedrības priekšnieks A. Grīnbergs.

● Latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars, kuŗas globālais priekšsēdis ir Vitalijs Tarbunas Grand Rapidos, iemaksājusi 500 dol. Latvijas brīvības fondā, 100 dol. ziedojusi latviešu katoļu žurnālam Gaisma un 50 dol. Vatikāna raidītājam latviešu valodas raidījumiem uz Latviju. V. Z.

MANČESTRA

● Konektikatas Latviešu mednieku un makšķernieku klubs Jaungada sagaidīšanu rīkoja lietuviešu kluba zālē, pulcinot ap 150 dalībnieku. Dziedāja Rotas vīru koris diriģenta V. Aldiņa vadībā. Klausītājiem sevišķi patika E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne un Pēteŗa Aldiņa klubam veltītais jaundarbs — Zaķīt's sēdēj' tīrumā, kam līdz skanēja mednieku taure. Jaunieši Pēteris Kviesis un Guntis Strazds atskaņoja klarnetes un trompetes mūziku. Makšķernieku seniors Vilis Paups ar humoru stāstīja par makšķernieku piedzīvojumiem. Ar solo dziesmām iepriecināja Džerija Upeniece, pašai spēlējot ģitaras pavadījumu. Kluba priekšnieks Jānis Bērziņš izsniedza sezonas veiksmīgākajiem mednieki un makšķerniekiem valdes piešķirtās balvas. Tās saņēma Jānis Čemers, Mārtiņš Maidelis, Artūrs Grāvlejs un Voldemārs Kupris. Izlozēja dāvinātās mantas. Bufetē liela piekrišana bija žāvētiem zušiem un citām zivīm.

● Mančestras latviešu ev. lut. draudze bija bagāta ar Ziemsvētku eglīšu sarīkojumiem, kuŗos svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs K. Freimanis. Svētku ieskaņai eglīti dedzināja dāmu komiteja. Draudzes skolas audzēkņi diriģenta V. Aldiņa vadībā bija sagatavojuši priekšnesumus. Klavieŗu solo spēlēja Sarmīte Grase un Ingrīda Krūmiņa. Deklamēja Ruta Ribicka un koklēja Silva Strazda, ar dziesmām piedaloties arī Silvijai un Karīnai Kviesēm Valža Strazda tridekšņa pavadījumā. Dāmu komitejas priekšniece Dr. L. Mitrēvica apsveica apmeklētājus un pasniedza draudzes priekšniekam A. Ozolam 500 dolaru dāvinājumu draudzei. Pirms tam komiteja jau bija piešķīrusi 300 dol. dažādām organizācijām un palīdzībai.

● Pensionaru bībeles stunda bija kopā ar eglīti. Māc. bija sakopojis ziņas par Ziemsvētku svinēšanas paražām citās zemēs, kas izraisīja pārrunas.

● Draudzes skolas eglītē Lietuviešu klubā telpās priekšnesumu programmu ievadīja ar V. Plūdoņa „Rūķīši un Meža vecis" skolotājas Astras Vilinskas vadībā. Dziedāja un mūzicēja skolas audzēkņi diriģenta V. Aldiņa vadībā. Izrādīja ainas no A. Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija, par dekorācijām rūpējoties skolotājam Oskaram Grabažam. Audzēkņi dejoja tautasdejas Rutas Kvieses vadībā. Ieradās Ziemsvētku vecītis (A. Kleinhofs). P. S.

Filmu izrādes

ALAs filmu izrādes notiks Kanadā

8. februārī — Niagara Falls, Ont.
9. februārī — Hamiltonā, Daudzkultūru centrā.
15. februārī — London, Ont.

Talākās izrādes sekos

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPIGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

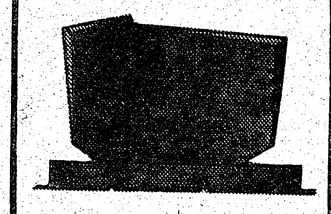

PIEMINEKĻI
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

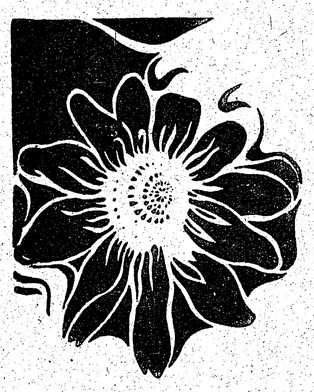

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaido
Benjamiņa
filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

Visāda veida iespiedumdarbi
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BILETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalos
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
995 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupienīņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

Nākošais jaunatnes kongress Otavā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS JAUNATNES APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes sēdē Otavā 18. janvārī piedalījās 30 jauniešu; ap 20 jauniešu bija no Otavas. Sēdi vadīja LNJAK valdes priekšsēdis Imants Purvs. Nākamais LNJAK kongress šogad notiks Otavas tuvumā Gatino (Gatineau) valdības nometnē no 11. līdz 13. oktobrim. To izkārtos Otavas jaunieši, kas izraudzīs kongresa rīcības komiteju. Pēc priekšsēža I. Purva vērojuma, Otavas latviešu jaunieši ir sabiedriski ļoti aktīvi, tāpēc jādomā, ka kongress labi izdosies.

Par LNJAK pārstāvi Draudzības dienām šovasar Niagarā izraudzīja Jāni Korbu. Tās notiks 26. un 27. jūlijā. No pērngad rīkotajām Niagaras draudzības dienām puse no atlikuma, 390 dol., paliek Draudzības dienām, bet puse Niagaras nama fondam. Mārtiņš Zilvers ziņoja par Karavānas rīkošanas fonda statūtu maiņām, kā arī tos nolasīja, bet statūtu pieņemšanu atstāja līdz nākamai LNJAK sēdei 2. februārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā Toronto.

Nolēma rīkot triju nedēļu nogaļu kursus Montrealā, Londonā un Otavā, līdzīgus 6 x 1 kursiem. Temats: Politika, kultūra un trimda. Kursus vadīs Baiba Rubesa un Imants Purvs. Kursa materiālus izsūtīs arī uz rietumu centriem Vinipegu, Kalgariju un Vankuveru. Bez tam vēl paredzēti informācijas kursi par 3. Pasaules latviešu jaunatnes kongresu šinī vasarā Beļģijā. Šāda veida vakari notiks visā Kanadā — Montrealā, Toronto, Londonā, Otavā, Hamiltonā un citur. Informācijas vakaru organizētāja ir Rita Miniate, ar pārstāvjiem arī rietumu centros.

Valdes priekšsēdis I. Purvs ziņoja, ka 1967. gada dziesmu svētkos Kanadā LNJAK piedalīsies ar jaunatnes sarīkojumiem. Valde nolēma rīkot kvalitātīvi labākus sarīkojumus, kaut arī mazāk skaita ziņā. Tādi jaunatnes sarīkojumi būs divi vai trīs: jauno mākslinieku cēliens un iepazīšanās balle; iespējams vēl trešais. Domāts arī uzturēt ciešāku kontaktu ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību (ALJA), rīkojot kopēju sēdi 22. un 23. februārī Londonā, Ont., vai Detroitā, ASV.

LNJAK apkārtraksta redaktors Arnis Puķītis ziņoja, ka vēlams vairāk informācijas par Kanadas rietumu centriem, bet materiālus saņem pamaz. Apkārtraksts iznāk reizi mēnesī.

Kultūras dienās Toronto LNJAK laikā no 28. februāŗa līdz 2. martam, tāpat kā iepriekšējās Kultūras dienās, veltīs sarīkojumus ar tematu — „Šī māksla ir jauna". 28. februārī pl. 8 vak. igauņu Tartu kolledžā būs paneļdiskusija par tematu: „Kāpēc turpināt?" To vadīs Inta Purva, piedaloties jauniešu un vecāku pārstāvjiem. Diskusijās apsolījies piedalīties LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, aicināts arī DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis. Diskusijas būs atklātas, pēc tam pārrunu vakars ar kafiju, ko ietilpinās Labvēļu vakarā, kā arī tautas dejas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Sestdien, 1. martā, pl. 12 atklās jauno mākslinieku darbu izstādi Latviešu nama augšējā zālē. Izstādi uzaicināts atklāt Mākslinieku vienības Latvis priekšnieks K. Kronbergs. Jau pieteikti 15 jauno mākslinieku darbi, kulus publika varēs iegādāties. Izstāde atklāšanas dienā būs atvērta līdz balles sākumam, bet svētdien, 2. martā, līdz pl. 6 vakarā. Izstādi kārto Māra Ozoliņa.

Sestdien, 1. martā, pl. 2 pēcpusd. Latviešu namā jaundarbu koncerts, ko organizē Juris Ķeniņš un A. Jansons. Koncertā piedalās Juris Ķeniņš (čells), Arturs Jansons (vijole), pianists Pēteris Zariņš u. c. Tanī pašā dienā pl. 8 vakarā Latviešu namā balle, kas domāta jaunākai, kā arī vecākai paaudzei. Spēlēs kontinentālu mūziku. Paredzēta bufete un bārs. Svētdien, 2. martā, pl. 1 dienā Latviešu namā sarīkojums „Raibie zobi" ar mūzikāliem un teātŗa mākslas priekšnesumiem. Montrealas jaunieši dziedās tautasdziesmas. Piedalīsies Visvalža Freimaņa koklētāju grupa, Toronto latviešu studentu koris, Imants Purvs u. c. Sarīkojums reizē būs arī Kultūras dienu noslēgums un to organizē Juris Ķeniņš.

LNJAK valdes sēde Otavā beidzās ar saviesīgu vakaru Inga Damberga mājā. Otrā dienā, 19. janvārī, bija slidošana pa Otavas Rido kanāli.

—ls—

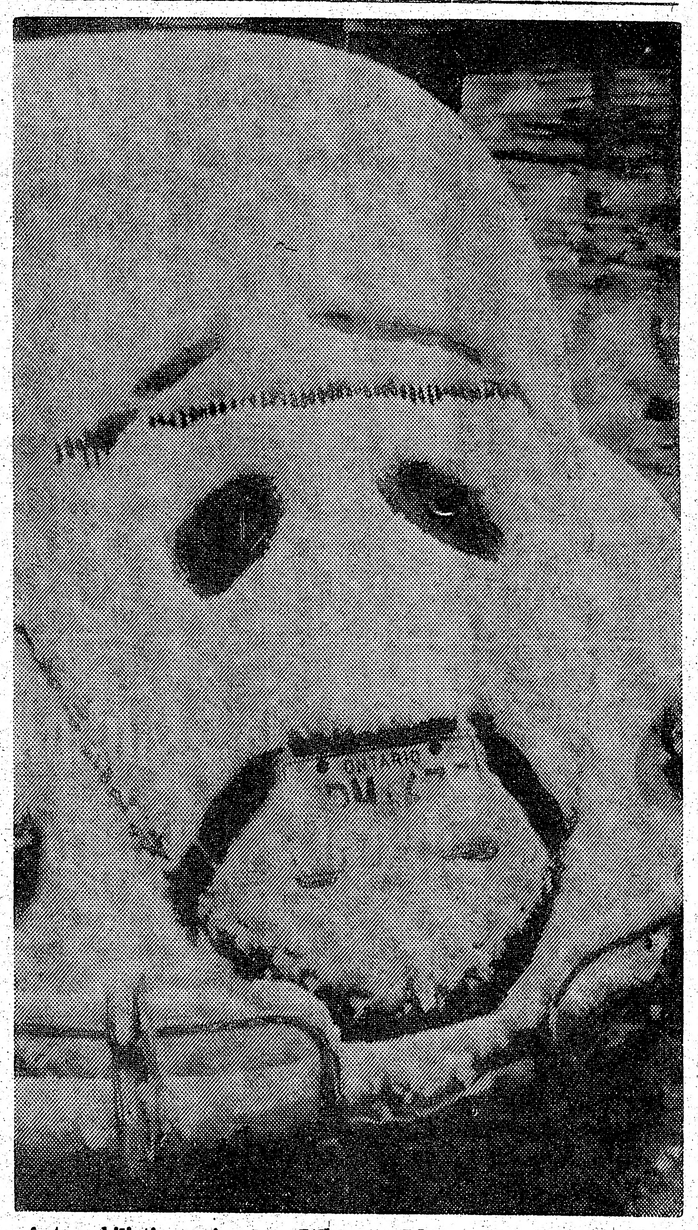

Automobilistiem ziemā grūtības sagādā ne vien sniegs, bet arī pieaugošās degvielas cenas. Priecīgu seju nerāda arī paši spēkrati, kā redzams augšējā uzņēmumā no kāda „noskumuša" auto Sadberijā. Šo foto attēlu bija ievietojis jauno Kanadas emigrantu vajadzībām valdības publicētais izdevums „Newcomer News" savā jaungada numurā.

Ziemsvētku kauju atcere Montrealā

Ziemsvētku kauju atceres sarīkojums Montrealā, kas iesākās ar Trīsvienības draudzes māc. A. Voitkus vadītu dievkalpojumu un beidzās ar kopēju sanāksmi Latviešu namā 5. janvārī, bija pulcinājis 40 dalībnieku, kuŗu vidū bija vecie latviešu strēlnieki un leģionāri.

No strēlniekiem uzrunu teica Montrealas kopas vecākais J. Saliņš, uzsverot, ka latviešu strēlnieki bija tie, kas pirmoreiz vēsturē lika pasaulei sadzirdēt latviešu tautas un latviešu karavīru vārdu, citējot beļģu dzejnieku Verharanu: „Un mēs pie Verdenas, Izeras klausāmies — elpa pat klust — Kā Latvijas ozoli sasaucās, tie locīties neprot, tik lūzt."

J. Saliņš pieminēja arī toreizējā vāciešu virspavēlnieka feldmaršala Hindenburga vārdus, kas teikti kādā pavēlē vācu armijai: kamēr pie Daugavas mirdz krievu armijas 8 zvaigznes (8 latviešu strēlnieku pulki), Rīgu neieņemt. Sveicienus no DV Toronto nodaļas nodeva bijušais DV Montrealas nodaļas priekšsēdis Osvalds Kļavenieks.

Sarīkojumā pārrunāja arī jautājumu par rēgulāru vakarēšanu, kuŗu galvenais mērķis ir dzirdēt mūsu bijušo karavīru — strēlnieku, atbrīvotāju un leģionāru piedzīvojumus kaŗa laukos. Montrealas nodaļas informācijas daļas vadītājs I. Skrastiņš nodeva nodaļas valdes priekšsēdim J. Gributam otrreizēju ziedojumu 25 dol. apmērā, lai nodaļa varētu iestāties Latvijas brīvības fondā. J. Gributs ziņoja, ka jautājumu izlems nodaļas pilnsapulcē. Līdz ar to DV Montrealas nodaļa būs pirmā latviešu vienība Montrealā, kas iestājusies Latvijas brīvības fondā.

Vanadzes priekšnieces Ērikas Vītiņas vadībā bija sarūpējušas cienastu. **Sk.**

MONTREALA

● DV Montrealas nodaļas Ziemsvētku akcija vēl turpinās. Līdz šim, kā to ziņoja nodaļas aprūpes daļas vadītājs J. Leitens, dažādiem mērķiem jau ienākuši, ieskaitot aprūpi, ap 310 dol. Visi atsaucīgie ziedotāji lūgti savas ārtavas nosūtīt J. Leitenam (4616 Cyr St., St. Vincent de Paul, Laval, Que.), pēc iespējas tuvākā laikā, lai varētu šo akciju nobeigt.

● Mūsu jaunās paaudzes mūziķis Andris Gūtmanis, kas darbojas par mūzikas skolotāju vietējā kanadiešu vidusskolā jau otru reizi ar savu noorganizēto stīgu orķestri koncertēs kanadiešu un latviešu klausītājiem 2. februārī. Koncerts notiks Sv. Andreja un Sv. Marka bazīcā, 865 Lakeshore Dr., Dorvalā un tas sāksies pl. 3 pēcp. Andŗa Gūtmaņa vadītais stīgu orķestris nosaukts: Lakeshore Chamber Orchestra. Šoreiz savā repertuārā jaunais dirigents izvēlējies darbus no Bacha, Hendela, Šūberta, Flečera, u.c., būs arī latviešu tautasdziesmu pārkārtojumi. Ieeja pret ziedojumiem.

● Montrealas latviešu sporta klubs rīko 15. februārī pl. 7.30 vakarā saviesīgu vakaru, kas notiks Mount Royal pilsētas zālē, 90 Rūzvelta avēnijā, Mount Royal pilsētas daļā. Programmā būs kluba sporta dzīves un atmiņu atspoguļojums slīdītēs un dokumentācija filmā par 1974. gada Kanadas latviešu meistarsacīkstēm slēpēšanā. Sarīkojums paredzēts groziņu veidā, kas nododami pie ieejas, izņemot atspirdzinājumus, kaspar mērenām cenām būs dabūjami uz vietas. Ieeja: 2.50 dol, pensionāriem un studentiem 1.50 dol. Sk.

● Kultūras dienas Montrealā rīko Latviešu biedrība kopā ar LNAK kultūras nozari. Gleznu skati Gemstu mākslas galerijā atklās 25. janvārī pl.2 dienā, un tā būs atvērta līdz 1. februārim. Izstādītas G. Cennes, T. Ķikaukas, K. Kronberga, A. Nuliša, V. Reinholda un J. Zuntaka gleznas. Rakstnieku pēcpusdienā 25. janvāŗa vakarā Ansgara baznīcas zālē (4020 Grand Blvd.) ar saviem darbiem piedalās Ingrīda Vīksna, Inta Purva, Osvalds Liepa, Arturs Voitkus un Juris Mazutis. Montrealas latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 1. februārī Toronto latviešu biedrības sestdienas ģimnazijas teātŗa viesizrāde — M. Zīverta luga Ķīnas vāze.

● Montrealas latviešu biedrība augusta beigās rīko Jaunatnes dziesmu svētkus, kuŗos jau pieteikušies koŗi no Kanadas un ASV.

● Montrealas vīru koris Junda, kopā ar Toronto vīru kori Viesturs un Kalamazū vīru kori gatavojas gadskārtējam koncertam 8. februārī Toronto. Atkārtojums būs Montrealā 5. aprīlī. Junda dziedāja pilnu programmu Latvijas valsts svētku atceres dienā Albānijā. 18. aprīlī koris piedalīsies komponista Bruno Skultes 70 gadu jubilejas koncertā Ņujorkā.

● Montrealas Sporta kluba vīriešu volejbola vienība iedalīta Kvebekas provinces augstākā līgā, kuŗā piedalās 4 labākās provinces vienības. Līgas divas labākās vienības piedalīsies Kanadas meistarsacīkstēs.

R. T.

Plkv. V. Januma . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

ezera kasē. Nolēma pabeigt vidusskolas ēkas izbūves darbus. V. Bērzkalne un A. Bērzkalns atstāstīja pieredzējumus ALJA kongresa norisē Detroitā.

Šīs vasaras programmā jau zināmi šādi sarīkojumi: 25. maijā sezonas atklāšana, 14. un 15. jūnijā LKSA Dzintars sabraukums, 21. jūnijā Jāņu sarīkojums, no 22. līdz 29. jūnijam Rakstnieku nedēļa, no 22. līdz 29. jūnijam talkas nedēļa, no 29. jūnija līdz 10. augustam vidusskolas un bērnu nometne, no 29. jūnija līdz 27. jūlijam mazo bērnu nometne, 19. un 20. jūlijā vieglatlētikas sacensības jaunatnei, 20. jūlijā viesu diena, 26. jūlijā zaļumballe, 26 un 27. jūlijā latviešu katoļu sabraukums ar dievkalpojumu, 10. augustā vidusskolas izlaidums, no 10. līdz 24. augustam latviski mazrunājošo bērnu nometne, no 17. līdz 24. augustam latviešu draudžu dienas „75".

Nākošā padomes sēde Gaŗezerā 1. februārī. **V. Bokis**

Maskavas studijas rietumzemēs

Padomju zinātņu akadēmijas direktors 51 g. vecais Dr. Georgijs Arbātovs pirmoreiz ieradies Kanadā. Šai ceļojumā viņu pavada 45 g. vecais Dr. Leons Bagrānovs, Kanadas studiju sekcijas vadītājs, kas sešdesmitajos gados ilgāku laiku bijis krievu laikraksta Kanadas korespondents.

Pēc dažu dienu uzturēšanās Britu Kolumbijā abi padomju zinātnieki pirms izlidošanas uz Toronto apmeklēs Kanadas ministru prezidentu Otavā, kur satiksies ar akadēmiķiem, valdības un tirdzniecības uzņēmumu vadītājiem. Kanadas ārlietu ministrijas pārstāvju pavadībā viņi divas nedēļas iepazīsies ar vairākiem Kanadas apgabaliem. Arbātovs izteicies, ka viņam Kanadā būs daudz ko pētīt, un žēlojies, ka nepietiek laika, lai pilnīgi iepazītos ar Kanadu.

Dr. G. Arbātovs 1968. gadā nodibināja ASV un Kanadas studiju institūtu pie Padomju zinātņu akadēmijas, kuŗā nodarbināti 280 darbinieki. Institūts ir sociālo zinātņu akadēmijas paplašināta daļa. Bez tam vēl iekārtoti kādi 12 jauni institūti, starp tiem Dienvidamerikas, Afrikas, Tālo austrumu, ASV u. c.

„Tikai pagājušo gadu mēs institūtam pievienojām arī Kanadu, kas atspoguļo mūsu augošo interesi par Kanadu un Pad. savienības attieksmēm," izteicies Dr. G. Arbātovs un piebildis, ka studijas par Kanadu vēl nav izdarītas pilnos apmēros, bet būs līdzīgas studijām par ASV, kuŗās aplūkota ASV saimniecība, sociālās noslieces, politika, kā arī ārlietu politika. Materiāli šīm studijām ņemti galvenokārt no izdotām grāmatām un valdības publikācijām. —tlk—